

Financování obcí se zaměřením na výkon státní správy v přenesené působnosti

Bc. Filip Palčík

Diplomová práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Filip Palčík
Osobní číslo: M21674
Studijní program: N0413A050031 Management a marketing
Specializace: Management veřejné správy a regionálního rozvoje
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Financování obcí se zaměřením na výkon státní správy v přenesené působnosti

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Charakterizujte postavení obcí v systému veřejné správy a možnosti jejich financování.
- Blíže popište možnosti financování výkonu státní správy na nižších úrovních veřejné správy.

II. Praktická část

- Analyzujte systém financování výkonu státní správy pro vybrané obce ve Zlínském kraji.
- Navrhněte doporučení pro zlepšení současného stavu.

Závěr

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- KRUNTORÁDOVÁ, Ilona. *Politické aspekty financování českých měst*. Praha: Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2744-1.
- PEKOVÁ, Jitka; JETMAR, Marek a TOTH, Petr. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolter Kluwers, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.
- PROVAZNIKOVÁ, Romana, *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 3. vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
- ROSENBLOOM, David H.; KRAVCHUK, Robert a S. CLERKIN, Richard M. *Public administration: Understanding management, politics, and law in the public sector*. New York: Routledge, 2022. ISBN 978-10-3205-555-8.
- SRITHONGRUNG, Arwiphawee; ERMASOVA, Natalia B. a YUSUF, Juita-Elena Wie (ed.). *Capital management and budgeting in the public sector*. Hershey, PA: IGI Global, 2019. ISBN 978-15-2257-329-6.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Filip Kučera, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: **5. února 2024**
Termín odevzdání diplomové práce: **19. dubna 2024**

L.S.

---

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

---

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 14.4.2024

Jméno a příjmení: Bc. Filip Palčík

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce pojednává o problematice obcí se zaměřením na financování státní správy. Práce se soustředí na vybrané obce s rozšířenou působností ve Zlínském kraji, protože právě obce s rozšířenou působností vykonávají nejširší množství přenesené působnosti mezi všemi dalšími typy obcí. Cílem je představit současný model financování státní správy pro obce v ČR, následně provést analýzu na vybraných obcích s rozšířenou působností ve Zlínském kraji, identifikovat zásadní nedostatky a přijít s opatřeními ke zlepšení současného stavu. Pro metody analýzy byla využita hlavně data z Ministerstva vnitra ČR nebo Českého statistického úřadu, která jsou doplněna o bilaterální rozhovory s relevantními aktéry u obcí s rozšířenou působností. Z analýz následně vyplynulo, že největší podíl státní správy je financován prostřednictvím příspěvku na státní správu. Nicméně příspěvek v současné době nereflektuje skutečné potřeby obcí a obce jsou tedy v oblasti přenesené působnosti podfinancovány. Dle zjištění jsou největšími problémy samotná výše příspěvku, nastavení kritérií pro výpočet a také přebujelé množství agend, které obce musejí vykonávat v oblasti státní správy. Závěr práce se soustředí na navržení opatření, která směřují k narovnání systému financování obcí s rozšířenou působností a redukci distorzí dosavadního systému. Tato opatření jsou pak rozdělena do třech základních kategorií (finanční, parametrická, administrativní).

Klíčová slova: financování obcí, obce s rozšířenou působností, příspěvek na státní správu, veřejná správa, samospráva, státní správa

ABSTRACT

The thesis deals with the issue of municipalities with a focus on the financing of state administration. The thesis focuses on selected municipalities with extended competence in the Zlín Region, because municipalities with extended competence perform the widest amount of delegated competence among all other types of municipalities. The aim is to present the current model of state administration financing for municipalities in the Czech Republic, then to analyse the selected municipalities with extended competence in the Zlín Region, to identify the major shortcomings and to come up with measures to improve the current situation. For the analysis methods, data from the Ministry of the Interior of the Czech Republic or the Czech Statistical Office were mainly used, supplemented by bilateral interviews with relevant actors in the municipalities with extended competence. The analyses subsequently showed that the largest share of the state administration is financed through the state administration contribution. However, the contribution does not currently reflect the actual needs of the municipalities and municipalities are therefore underfunded in the area of delegated competences. According to the findings, the biggest problems are the amount of the contribution itself, the setting of the calculation criteria and the excessive number of agendas that municipalities have to perform in the field of state administration. In conclusion, the thesis focuses on proposing measures to straighten out the system of financing municipalities with extended powers and to reduce the distortions of the current system. These measures are then divided into three basic categories (financial, parametric, administrative).

Keywords: Keywords: municipal financing, municipalities with extended competence, contribution to state administration, public administration, self-government, state administration

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu své diplomové práce, Ing. Filipu Kučerovi, Ph.D., za jeho vstřícný přístup a odborné rady během zpracování této diplomové práce. Dále bych chtěl také poděkovat paní tajemnici z Městského úřadu ve Vizovicích, JUDr. Janě Fúsikové, LL.M., za zprostředkování většiny rozhovorů s tajemníky či vedoucími ekonomických odborů a také za účast v jednom z rozhovorů. A závěrem také všem dalším respondentům, kteří si při svých nabitých programech našli čas.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	13
1.1 VZNIK A ROZVOJ VEŘEJNÉ SPRÁVY.....	13
1.2 DEFINICE VEŘEJNÉ SPRÁVY.....	16
1.3 SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČR.....	17
1.3.1 Státní správa.....	17
1.3.2 Samospráva.....	22
1.4 SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY V ZEMÍCH VISEGRÁDSKÉ ČTYŘKY.....	24
1.4.1 Slovensko.....	24
1.4.2 Polsko.....	26
1.4.3 Maďarsko.....	27
2 ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÉ CELKY ČR	29
2.1 KRAJ.....	29
2.1.1 Působnost.....	30
2.1.2 Orgány kraje.....	31
2.2 OBCE.....	34
2.2.1 Členění obcí.....	35
2.2.2 Působnost.....	36
2.2.3 Orgány obce.....	38
3 FINANCOVÁNÍ OBCÍ	42
3.1 SYSTÉM FINANCOVÁNÍ OBCÍ V ČR.....	42
3.2 PŘÍJMY ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ.....	43
4 PŘÍSPĚVEK NA STÁTNÍ SPRÁVU	48
4.1 ROZSAH PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI.....	49
4.2 VÝKONOVÉ FINANCOVÁNÍ.....	49
4.3 SLOŽENÍ PŘÍSPĚVKU NA STÁTNÍ SPRÁVU.....	50
4.4 DISTRIBUCE FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ.....	51
4.5 HARMONOGRAM TVORBY PŘÍSPĚVKU.....	51
4.6 PŘÍSPĚVEK NA STÁTNÍ SPRÁVU V POSLEDNÍCH LETECH.....	52
II PRAKTICKÁ ČÁST	53
5 ORP - VIZOVICE	54
5.1 MĚSTSKÝ ÚŘAD VIZOVICE.....	55
5.2 PŘÍSPĚVEK NA STÁTNÍ SPRÁVU - VIZOVICE.....	57

5.3	ROZHOVOR S TAJEMNICÍ MĚSTSKÉHO ÚŘADU VIZOVICE.....	60
6	ORP – LUHAČOVICE	63
6.1	MĚSTSKÝ ÚŘAD LUHAČOVICE.....	64
6.2	PŘÍSPĚVEK NA STÁTNÍ SPRÁVU	65
6.3	ROZHOVOR S VEDOUcí EKONOMICKÉHO ODBORU MĚSTSKÉHO ÚŘADU LUHAČOVICE	68
7	ORP – VALAŠSKÉ KLOBOUKY	71
7.1	MĚSTSKÝ ÚŘAD VALAŠSKÉ KLOBOUKY	72
7.2	PŘÍSPĚVEK NA STÁTNÍ SPRÁVU	73
7.3	ROZHOVOR S TAJEMNÍKEM MĚSTSKÉHO ÚŘADU VALAŠSKÉ KLOBOUKY	77
7.4	ROZHOVOR S VEDOUcí EKONOMICKÉHO ODBORU MĚSTSKÉHO ÚŘADU VALAŠSKÉ KLOBOUKY	80
8	ORP OTROKOVICE.....	82
8.1	MĚSTSKÝ ÚŘAD OTROKOVICE.....	83
8.2	PŘÍSPĚVEK NA STÁTNÍ SPRÁVU	85
8.3	ROZHOVOR S TAJEMNICÍ MĚSTSKÉHO ÚŘADU OTROKOVICE.....	88
9	KOMPARACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ NAPŘÍČ VYBRANÝMI ORP	92
9.1	ANALÝZA DAT Z MV.....	92
9.2	DATA Z ROZHOVORŮ SE ZÁSTUPCI DANÝCH OBCÍ.....	93
10	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ SOUČASNÉ SITUACE	96
10.1	FINANČNÍ OPATŘENÍ.....	97
10.2	PARAMETRICKÁ OPATŘENÍ	100
10.3	ADMINISTRATIVNÍ OPATŘENÍ	104
10.4	DALŠÍ OPATŘENÍ.....	106
	ZÁVĚR	108
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	109
	INTERNETOVÉ ZDROJE.....	111
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	115
	SEZNAM OBRÁZKŮ	116
	SEZNAM TABULEK.....	117

ÚVOD

Práce se zabývá problematikou financování obcí se zaměřením na výkon státní správy v přenesené působnosti. Ačkoli by se mohlo zdát, že občané obecní, městské či krajské úřady nepotřebují, není tomu tak. Pravidelně se lidé dostávají do kontaktu s veřejnou správou a žádají kvalitní služby. Nicméně tyto kvalitní služby musí být i adekvátně financovány. Otázka je tedy nasnadě. Je tomu skutečně tak? Právě na tuto otázku míří obsah této práce, přičemž jako oblast zkoumání je oblast přenesené působnosti u obcí s rozšířenou působností.

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou část a praktickou část. V teoretické části je prvně definována samotná veřejná správa jako pojem a také vznik veřejné správy. Postupně se práce dostává k současnému modelu veřejné správy v ČR, kde nabízí také systémy veřejné správy v zemích Visegrádské čtyřky. Následně je pozornost soustředěna na nižší patra veřejné správy v ČR, tedy obce a kraje. Zde je ilustrována základní charakteristika, rozdělení či například působnost těchto územně samosprávných celků. Předposlední kapitola teoretické části podává informace o financování nižších samosprávných celků a speciálně uvádí základní příjmy obcí. Konec předchozí kapitoly plynule navazuje na specifickou oblast financování obcí, tedy financování státní správy. Poslední kapitola tedy přibližuje financování státní správy, krátce uvádí způsoby financování státní správy, a primárně se věnuje instrumentu, který je ze zákona konstruován na financování státní správy. Jedná se o příspěvek na státní správu a znázornění jeho podrobné struktury.

V praktické části byla zvolena čtyři ORP (obce s rozšířenou působností) ve Zlínském kraji, která slouží k analýze současného systému financování přenesené působnosti. Konkrétně se jedná o Vizovice, Luhačovice, Valašské Klobouky a Otrokovice. Představena je stručně charakteristika daného ORP, organizační struktura městského úřadu, nominální částky příspěvku na státní správu pro jednotlivé obce na období roku 2024 a také vývoj příspěvku v posledních 5 letech. Tyto informace o daných ORP pak doplňují ještě rozhovory s relevantními zástupci úřadů, kteří přicházejí do styku se státní správou.

Dále práce přichází s analýzami, které jsou založeny jednak na základě internetových zdrojů (Ministerstvo vnitra ČR, Český statistický úřad...) a také na rozhovorech s relevantními aktéry státní správy. Analýzy slouží k odhalení nedostatků, identifikaci největších problémů a představení možností, které by vybrané obce uvítaly.

Výstupem celé práce je pak na základě analýz návrh opatření, které přispějí k narovnání dosavadního systému financování státní správy pro obce s rozšířenou působností.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem je představit opatření, která přispějí k narovnání dosavadní distorze v systému financování státní správy pro obce, hlavně pro obce s rozšířenou působností. Směřování na obce s rozšířenou působností je pak hlavně z hlediska faktu, že to jsou právě tyto typy obcí, které vykonávají nejširší škálu činností v tzv. přenesené působnosti. Opatření či doporučení jsou pak rozdělena do základních třech oblastí (finanční, parametrická, administrativní), což zaručuje pestrou variantu možností, které mohou přispět ke stabilizaci dosavadního systému financování státní správy.

Metody, na základě kterých bylo dosaženo základních výstupů práce, jsou rozděleny na dvě části. První je prostřednictvím veřejně dostupných dat z internetu. Druhou pak bilaterální rozhovory s příslušnými aktéry v oblasti státní správy.

Internetová data

Práce se opírá o primárně o data z těchto zdrojů:

- Údaje dostupné na webech jednotlivých městských úřadů (např.: organizační struktura úřadu)
- Data z Českého statistického úřadu (např.: charakteristika ORP)
- Ministerstvo vnitra ČR (např.: struktura příspěvku na státní správu)

Bilaterální rozhovory

Rozhovory byly prováděny osobně s příslušnými zástupci městských úřadů. V jednom případě byl pouze vyplněn dotazník a odeslán tazateli. Rozhovory byly vedeny převážně s tajemníky daných úřadů, případně s vedoucími ekonomických/finančních odborů. Tato metoda byla využita hlavně s akcentem na kvalitní a pestrou analýzu zásadních problémů a nedostatků, které trápí jednotlivé obce.

V neposlední řadě je také práce tvořena odbornou literaturou, články a jinými internetovými zdroji, které mají s danou problematikou co dočinění. Tyto způsoby byly hlavně aplikovány u teoretické části práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA

1.1 Vznik a rozvoj veřejné správy

Uvažování o fungování veřejné správy sahají až do nejstarších zachovaných písemných památek. Dokonce již v první polovině 24. století před naším letopočtem se kladl důraz na skutečnost, že společenský řád potřebuje správce. Ti by pak měli být loajální a přitom nezištní, přísní a zároveň nestranní, schopní, ale nikoli všeho schopní. (Pavlík et al., 2020, s. 12)

V platnosti bylo i pár základních pravidel, která vycházela z učení vezíra Ptahtotepa. V jednom z nich se například hovoří, že vedoucí úředník prosazuje svá rozhodnutí, i když se mohou zdát nezvyklá, pamatuje však na budoucnost, která teprve přijde. Další pravidlo referuje, že řeč je náročnější než jakákoli jiná práce, opírá tuto myšlenku o fakt, že řešení může navrhnout jen ten, kdo ví, jak problém skutečně vyřešit. (Pavlík et al., 2020, s. 12)

Tato vize výkonu veřejné správy je považována za nejstarší. Další představy o veřejné správě jsou již pouze novotami. (Pavlík et al., 2020, s. 12)

Další zásadní novota je zaznamenána až v archaické epoše u Číňanů v období valčících států. Konkrétně ve 4. století vzniká zajímavé dílo. Šen Buhai, který působil jako kancléř státu Han od roku 354 př. n. l., vytvořil dílo, které bylo hojně čteno. Nicméně v roce 141 př. n. l. se stal zakázaným autorem, tudíž až v 17. století se Číňané pokusili jeho pozůstalosti vložit do zlatého fondu literatury. Každopádně, až ve 20. století se amerických sinolog Herrlee G. Creel snažil dochované texty poskytnout odborné veřejnosti. Sinogo Creel také sumarizoval poučku určenou osobám ve vysokém vládním postavení, která byla vytvořena Šenem Buhaiem. Shrnul ji do 11 bodů. (Pavlík et al., 2020, s. 13)

Zde pouze pár z nich:

- *Buďte nezávislí, neosobní a nestranní*
- *Vše závisí na administrativní technice, ne na moudrosti*
- *Buďte informováni, ale netrapte se detaily*
- *Ať nikdo nezíská rozhodující moc* (Pavlík et al., 2020, s. 13)

Jedná se o promyšlenější rady než ty, které formuloval Ptahhotep. Souvisí to též s faktem, že čínská politická filozofie byla na vrcholu. Na druhou stranu však strádala tím, co bylo následně nazýváno zákeřným synkretismem. Původní myšlenky bylo totiž možné zkombinovat a tvořit i paradoxy. (Pavlík et al., 2020, s. 13)

Pokud jde o jiné kontinenty, například Evropu, tak geneze evropské civilizace spojované vyjma dalších s řecko-perskými válkami. Achaimenovská říše byla relativně dobře spravovanou říší, a to navzdory tomu, že v ní žilo cca 40-50 procent odhadované světové populace. Mimo jiné správa v říši uměla docela dobře vyvažovat centralizační prvky vládnutím s omezením zásahů do hospodářského života a s využitím samosprávy. (Pavlík et al., 2020, s. 13 - 14)

Persii v té době důkladně pozorovali Antičtí Řekové, kteří dobře sepsali difference mezi správou říše a politikou městských států. V Antickém Řecku dokonce nastává situace, kdy občan ve veřejném zájmu žaluje a reprezentanti lidu rozhodují. Jedná se tedy o otevření problému soudní kontroly veřejné správy. (Pavlík et al., 2020, s. 14)

V Římské říši panoval stav volebnosti úředníků, který byl doplněn pravidly o tom, jak se uchazeči o úřad mohou navzájem kontrolovat. Magistratury byly na jedné straně vnímány jako ctihodná služba, avšak na druhé straně byly pro své vykonavatele spojeny s náklady, jež musely být vyváženy výraznými výhodami. Takový přístup byl účinný pouze v obdobích, kdy byly dosahovány vojenské úspěchy a nastupoval mocenský vzestup. (Pavlík et al., 2020, s. 14)

Vytvoření stálé armády a reformy finanční správy zásadně změnily administrativní systém. Došlo k posílení vlivu úředníků císařského štábu, kteří nebyli rekrutováni z dosavadní elity. Tím došlo k vyvážení moci, ačkoliv počet úředníků v římské civilní službě byl relativně malý, čítající zhruba 5000 osob na konci 2. století n. l. (Pavlík et al., 2020, s. 14)

Situace se změnila v době tzv. dlouhého třetí století našeho letopočtu. Na řadu totiž přišel systém osobní byrokracie. Zde se ovšem hovoří o jiné byrokracii, než jaká je ta moderní. Tato premoderní byrokracie souvisela s modernizací římské správy. Její základ se vytvářel za účelem zajišťovat dostupné zdroje pro centrální vládu, která byla ztělesňována císařem. Proto zde se již nejednalo o udržování veřejného pořádku, ale primárně o službu panovníkovi. Na základě této situace byla spousta senátorů odstavena pozvolně ze svých významných funkcí, vysocí úředníci už též nemohli spoléhat plně na přátele, klienty atd., jak

tomu donedávna bylo, a úředníci dostávali úkoly řešit množství kompetenčních a daňových konfliktů. (Pavlík et al., 2020, s. 14 - 15)

Zajímavého spojení veřejné politiky a správy je dosaženo renesančním myšlením, byť nepřímo. Učenci chápali, že antický královský stav byl tím správným institutem, avšak byl špatně využíván. Dle jejich tezí není na škodu, pokud je v čele vlády mocný jedinec, ale problém nastává, je-li na něj vázána ona osobní byrokracie. (Pavlík et al., 2020, s. 16)

V novověku se pak v některých částech Evropy snaží usilovat o vládnutí prostřednictvím profesionalizované byrokracie. S tím souvisí následně i rozvoj správní vědy jako takové. V 18. století pak dochází ve spoustě zemí k tomu, že aby člověk mohl být zařazen do státní služby, musí absolvovat specializované studium, které se společně s veřejným právem začalo přednášet na univerzitách. (Pavlík et al., 2020, s. 17)

Od 20. let 19. století až do začátku 40. let 20. století procházelo vývojem několik myšlenkových proudů o tom, co je ve veřejné správě nejen věčné, ale též moderní. Jeden z klasiků, Thomas Woodrow Wilson, akcentoval, že pro správu stanoví úkoly politika, což ovšem neznáme, že by politika měla manipulovat s výkonem veřejné správy. Max Weber zase poukazoval na fakt, že s politickým a hospodářským rozvojem stoupá prestiž výkonnosti administrativního státu. A podotkl, že moderní společnost se může dostat na rozcestí, pokud se rozejde rozumové myšlení podnikatelů a obchodníků s představiteli státní byrokracie. Tuto problematiku následně zkoumali také Weberovi žáci. (Pavlík et al., 2020, s. 17)

Ačkoli se veřejná správa modernizovala a profesionalizovala, nevyhnula se dalšímu problému, který byl zkoumán mezi první a druhou světovou válkou. Tím problémem byl přechod k technicismu. Námitkami bylo například to, administrativní model založený na racionálním rozhodování není vhodný pro všechny organizace nebo že moderní byrokracie nerespektuje závislost veřejné správy na moci voličů či volitelů. (Pavlík et al., 2020, s. 17)

Významný mezník nastává v 60. století minulého století – New Public Administration. Jedná se o zpochybnění dichotomie správy a politiky. Dwight Waldo tvrdí, že politické hodnoty a zájmy nelze od veřejné správy oddělit. Novými zásadami nové veřejné správy se tedy stala participace občanů, decentralizace rozhodování atd. (Pavlík et al., 2020, s. 19)

Od přibližně devadesátých let minulého století začala technologizace hrát klíčovou roli v posilování modernity a otevřenosti ve veřejné správě. (Pavlík et al., 2020, s. 20)

1.2 Definice veřejné správy

Činnosti spojené s právem, z praktického hlediska jsou to správní činnosti jako spravování, obhospodařování, organizování či řízení, to je dle (Káni a Kalouskové, 2019, s. 7) pojem čistě správa.

Veřejná správa je pak dle (Káni a Kalouskové, 2019, s. 9) správa lidské společnosti organizované ve stát se státním zřízením.

(Lochmannová, 2017, s. 14) také zdůrazňuje rozdíl mezi správou a veřejnou správou, kdy zdůrazňuje, že to jsou rozdílné pojmy. Správu definuje jako cílevědomou společenskou činnost, která zahrnuje splnění nejen veřejných cílů, ale i soukromých. O veřejné správě pak tvrdí, že nyní je chápána jako služba. V širším slova smyslu pak jako správa věcí veřejných za účasti občanů a v jejich prospěch.

(Bohatá a Kolektiv, 2021, s. 50) uvádí smysl veřejné správy, za který považuje službu občanům ve veřejném zájmu, ale také akcentuje poskytování veřejných statků a služeb a správu a hospodaření se státním majetkem.

Veřejná správa je plánování, příprava a provádění politiky, jejímž cílem je budovat a posilovat občanskou společnost. (What Is Public Administration? Skills, Degrees And Careers, © 2024)

(Rosenbloom et al., 2022, s. 19-20) přináší dokonce až pět možných definicí veřejné správy, z nich nejrozsáhlejší je ta, která ji vykresluje skupinové úsilí zahrnující moc výkonnou, zákonodárnou a soudní a jejich vzájemné vztahy. Dle autorů je také komponentou politického procesu a ačkoli se výrazně liší od soukromé správy, tak je se subjekty z privátní sféry úzce propojena.

(Rosenbloom et al., 2022, s. 19-20) se zamýšlí, jaké jsou závěry těchto rozličných definicí. Jednak se shodují, že veřejná správa jako pojem je složité definovat. Dále přichází s myšlenkou, že předmět „veřejná správa“ jako takový ani neexistuje. Nicméně doplňují, že to je hlavně z důvodu, že pro různé lidi lidí znamená tento pojem různé věci. Z toho autoři vyvozují, že veřejné správě chybí důležitý společný a teoretický nebo aplikační význam. Na druhou stranu doplňují, že výše uvedený pohled je značně omezený, protože problém dozajista není v tom, že by veřejná správa neexistovala. Důkazem je, že víme, že existuje a také si uvědomujeme její přínos.

Z mnoha definic veřejné správy paradoxně vyplývá, že tato oblast existuje všude. Někteří tvrdí, že není žádný samostatný obor veřejné správy, protože její studium spojuje různé disciplíny, včetně politologie, sociologie, ekonomické psychologie, antropologie, geografie a podnikové administrativy. Tento přístup, i když obsahuje pravdivé prvky, je v praxi neuspokojivý, jelikož nám brání souvisle analyzovat klíčový aspekt současného veřejného života - vznik velkých a mocných vládních agentur, jinými slovy, veřejné byrokracie. (Rosenbloom et al., 2022, s. 19-20)

1.3 Systém veřejné správy v ČR

Ačkoli právní doktrína zná až čtyři typy systémů veřejné správy, česká právní doktrína se často redukuje jen na spojený a oddělený model. Oddělený neboli také duální model se vyznačuje oddělením státní správy a samosprávy. Model spojený je pak charakteristický přenesením výkonu státní správy na samosprávy, a to v různých mírách. Tudíž ČR disponuje spojeným modelem veřejné správy. (Novotný et al., 2017, s.12)

Spojený model ale skýtá množství rizik. Jedny z nich mohou být například:

- Neschopnost oddělit rázně přenesenou působnost od politické moci
- Přesně vyčíslit náklady na výkon přenesené působnosti
- Přiřadit správný objem finančních prostředků na výkon přenesené působnosti
- Atd. (Novotný et al., 2017, s.12)

1.3.1 Státní správa

Státní správu vykonávají hlavně orgány státu, které jsou označovány jako správní úřady. Ústředními orgány státní správy pak jsou ministerstva a jiné ústřední správní orgány s celostátní působností. Tyto orgány jsou přímými vykonavateli státní správy, působí na celém území státu a nejsou podřízeny žádnému speciálnímu správnímu úřadu. (Novotný et al., 2017, s.13)

Právní postavení ústředních správních úřadů je dáno Ústavou ČR. (Česko, 1993) a zákonem o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. (Česko, 1969)

Zřízení ministerstev a dalších ústředních správních úřadů je možné pouze prostřednictvím zákona, který rovněž stanovuje jejich pravomoci a rozsah působnosti. Tyto orgány jsou oprávněny vydávat normativní správní akty v rámci své působnosti podle zákona. Kompetenční zákon stanovuje zásady činnosti těchto orgánů, jejich vzájemné vztahy, včetně spolupráce, a vztah mezi vládou a ministerstvy. Působnost jednotlivých ministerstev je dále upřesněna kompetenčním zákonem a podrobněji specifikována v různých zákonech, které regulují jednotlivé oblasti státní správy a jejich složky. Rozsah působnosti dalších ústředních správních úřadů s celostátní působností je stanoven prostřednictvím speciálních zákonů. (Novotný et al., 2017, s.13)

Ministerstva

Nyní je v České republice zřízeno 14 ministerstev:

1. Ministerstvo financí,
2. Ministerstvo zahraničních věcí,
3. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
4. Ministerstvo kultury,
5. Ministerstvo práce a sociálních věcí,
6. Ministerstvo zdravotnictví,
7. Ministerstvo spravedlnosti,
8. Ministerstvo vnitra,
9. Ministerstvo průmyslu a obchodu,
10. Ministerstvo pro místní rozvoj,
11. Ministerstvo zemědělství,
12. Ministerstvo obrany,
13. Ministerstvo dopravy,
14. Ministerstvo životního prostředí. (Česko, 1969)

Ministerstvo je monokratický orgán, v jehož čele stojí ministr, který je také člen vlády. Ministr má dohled nad činností ministerstva a odpovídá za jeho chod vlády. Je oprávněn přenést určité pravomoci na vedoucí pracovníky ministerstva a má kontrolu nad vnitřní

organizací tohoto úřadu. Kromě toho může zřizovat poradní orgány, jejichž členy může jmenovat nejen z vlastních řad, ale i z jiných orgánů podle jejich odbornosti. Jmenování a odvolávání ministra má v pravomoci předseda vlády, který podává návrh na odvolání prezidentu republiky. Ministerstvo je centrálním správním úřadem s dílčí věcnou a celostátní územní působností. Rozsah jeho působnosti je stanoven buď demonstrativním, nebo taxativním způsobem v souladu s charakterem činnosti ústředního orgánu. Ministerstva mohou vydávat právní předpisy na základě zákona a v jeho mezích. Mají pravomoc zavazovat nižší správní úřady a subjekty uvnitř systému státní správy pomocí vnitřních předpisů nebo služebních příkazů. Rovněž mohou vydávat interní směrnice, které jsou publikovány buď ve Věstníku vlády ČR nebo ve věstníku příslušných ministerstev. Ministerstva vedou a kontrolují dekoncentrované správní úřady a dohlížejí na výkon státní správy v oboru, který zabezpečují krajské úřady. Jako správní orgány I. stupně nebo odvolacího stupně rozhodují ve správním řízení, plní stanovené úkoly z rozpočtu a zabezpečují mezinárodní spolupráci v souladu s mezinárodními smlouvami, členstvím v mezinárodních organizacích a z členství EU. (Novotný et al., 2017, s.13-14)

Další ústřední orgány státní správy

V současné době v České republice působí tyto další ústřední orgány státní správy:

1. Český statistický úřad,
2. Český úřad zeměměřický a katastrální,
3. Český báňský úřad,
4. Úřad průmyslového vlastnictví,
5. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže,
6. Správa státních hmotných rezerv,
7. Státní úřad pro jadernou bezpečnost,
8. Národní bezpečnostní úřad,
9. Energetický regulační úřad,
10. Úřad vlády České republiky,
11. Český telekomunikační úřad,
12. Úřad pro ochranu osobních údajů,

13. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání,
14. Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí,
15. Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost.
16. Národní sportovní agentura.
17. Digitální a informační agentura. (Česko, 1969)

Tyto další ústřední orgány státní správy jsou stejně jako ministerstva zřizovány kompetenčním zákonem. (Novotný et al., 2017, s.14)

Změnou oproti ministerstvům ale je, že v jejich čele nestojí ministr. V čele těchto orgánů státní správy stojí například vedoucí, předseda nebo ředitel. Zpravidla jsou pak jmenováni vládou, popřípadě prezidentem republiky na návrh vlády. V rámci odpovědnosti jsou vedoucí ústředních orgánů státní moci odpovědní vládě, až na stanovené výjimky. (Novotný et al., 2017, s.14)

U Českého statistického úřadu je například situace následující: *V čele Českého statistického úřadu stojí předseda, kterého na návrh vlády jmenuje a odvolává prezident republiky.* (Česko, 1995)

U Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže obdobná: *V čele Úřadu je předseda, kterého jmenuje a odvolává na návrh vlády prezident republiky.* (Česko, 1996)

Předseda Energetického regulačního úřadu je předseda Rady ERÚ. Členové rady jsou jmenováni vládou, a to na návrh ministra průmyslu a obchodu. (Rada ERÚ, © 2024)

Předsedu Úřadu pro ochranu osobních údajů jmenuje a odvolává prezident republiky na návrh Senátu. (Česko, 2019)

Předsedu Národní sportovní agentury jmenuje a odvolává vláda na návrh předsedy vlády. (Česko, 2001)

Tyto správní úřady mají specializovanou působnost v úzkém odvětví, které se týká odborně technických otázek. Jsou zodpovědné za vykonávání specifických úkolů ve vyhrazeném oblasti státní správy, a to v souladu se zvláštními právními předpisy. Jejich působnost a postavení jsou detailně popsány v příslušných zákonech. Kompetenční zákon pak pouze vymezeně uvádí a upravuje postavení dalších ústředních správních úřadů. Organizační struktura těchto úřadů a zřizování jejich poradních orgánů jsou obecně řízeny stejnými zásadami jako u ministerstev. (Novotný et al., 2017, s.14)

Jiné správní úřady s celostátní působností, podřízené ministerstvu nebo ústřednímu správnímu úřadu

Ústřední orgány státní správy řeší zpravidla základní a koncepční otázky. Nicméně ostatní činnosti, které působí na konkrétní společenské vztahy, je potřeba svěřit jiným orgánům. Tyto jiné orgány mají postavení organizační složky státu. Z toho vyplývá, že nejsou samostatnými právními osobami, nemohou vystupovat svým jménem a na vlastní zodpovědnost a jejich jednání je vlastně jednání státu. Proto jsou většinou podřízeny konkrétnímu ministerstvu, ministrowi nebo ústřednímu správnímu úřadu. Jsou i případy, kdy jsou koherentní součástí ministerstva. (Novotný et al., 2017, s.14)

Příkladem takových organizačních složek státu jsou například: Kancelář Veřejného ochránce práv, Grantová agentura České republiky, Nejvyšší kontrolní úřad atd. (Česko, 2000)

Obce v rámci přenesené působnosti

O přenesené působnosti se hovoří, pokud stát přenesou část výkonu státní správy na obec v určitém vymezeném rozsahu. Jestliže obec vykonává přenesenou působnost, vydává nařízení, vede správní řízení atd. Ačkoli v rámci samostatné působnosti mají obce stejné postavení, nehledí se na to, jak je obec velká, z prizmatu státní správy je tomu jinak. V tomto případě se obce rozlišují na tři typy. A to podle rozsahu státní správy: (Základní principy fungování obce a jejich orgánů, © 2024)

- Obce I. typu – vykonávají státní správu pouze v základním rozsahu a na jen na svém území
- Obce II. typu – s pověřenými obecními úřady, vykonává ve správní obvodu správu širší než obec I. typu
- Obce III. typu – vykonává oproti výše uvedeným obcím i další kompetence v celé správním obvodu (Základní principy fungování obce a jejich orgánů, © 2024)

Dozor nad výkonem státní správy vykonávají krajské úřady. (Základní principy fungování obce a jejich orgánů, © 2024)

1.3.2 Samospráva

Dle (Lochmannové, 2017, s. 30) lze samosprávu charakterizovat jako veřejnou správu, která není vykonávána státem, ale jinou institucí. Je také poměrně nezávislá na státu a samostatná.

Dále (Lochmannová, 2017, s. 30) tvrdí, že stát může existovat bez samosprávy, ale není tomu naopak. Jako příklad uvádí, že některá mocenská rozhodnutí samosprávy jsou vykonatelná jedině s podporou státního donucení. Mimo jiné také zmiňuje, že stát tvoří zákony, a tím pádem intervenuje do samosprávy. Nicméně do samotných rozhodnutí samosprávy zasáhnout nemůže, a pokud, tak jedině v rámci ochrany zákona a též způsobem, který zákon stanovuje.

Samospráva disponuje mocí normotvornou. Má možnost proto vytvářet kupříkladu obecní vyhlášky nebo vnitřní předpisy. A také mocí výkonnou. Je jí umožněno organizovat a řídit činnost samosprávních institucí a jejich orgánů. (Lochmannová, 2017, s. 30)

Samospráva se člení na zájmovou a územní.

Územní samospráva

Územní samospráva je upravena v Ústavě ČR, konkrétně v Hlavě sedmé. Česká republika je členěna na obce, což jsou základní územně samosprávné celky, a dále na kraje, které jsou vyššími samosprávnými celky. (Česko, 1993)

Územně samosprávné celky mají právní subjektivitu, mají vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. (Novotný et al., 2017, s. 22-23)

V současnosti má Česká republika 6257 obcí (Návrhy NERV k vyššímu dlouhodobě udržitelnému ekonomickému růstu, © 2024) a 14 krajů.

Hlavní významy pak podle (Káni a Kalouskové, 2019, s. 47 -48) mají územně samosprávné celky ve společenském a historickém vývoji, v občanské sounáležitosti, ekonomické samostatnosti nebo v kompetenci zabezpečování potřebo občanů obce či kraje.

Obce

Mezi znaky obce patří územní, občané, funkce a název. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 49)

Území obce disponuje pak dvěma částí. První z nich je intravilán – část určena k bydlení. A druhou je extravilán – část tvořena pozemky, lesy, zemědělskou půdou apod. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 49)

Občané se zapojují do věcí obcí následovně:

- Přímou – v místním referendu, veřejné schůzi...
- Nepřímou – v komunálních volbách, když volí své zástupce (Káňa a Kalousková, 2019, s. 49)

V rámci funkcí pak vykonává:

- Samosprávnou – správa vlastních záležitostí sama za sebe
- Státní – přenesená, výkon státní správy v určeném rozsahu (Káňa a Kalousková, 2019, s. 50)

Obce jsou pak členěny, a to podle rozličných kritérií

- Členění obcí podle počtu obyvatel (obec, vesnice, městys, město...)
- Členění obcí podle činnosti obecních úřadů (obec a obecní úřad s výkonem správy v základním rozsahu, obec a obecní úřad s výkonem správy v přenesené působnosti, obec a obecní úřad s výkonem správy přenesené působnosti) (Káňa a Kalousková, 2019, s. 50 - 51)

Kraje

Kraj je popisován svým územím, občany, znakem a praporem, krajskou správní institucí a krajským městem. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 50 - 51)

Kraje plní tyto fundamentální funkce:

- Integrovační a koordinační funkce – ve vztahu k jiným subjektům ve svém území
- Dozorová a poradní funkce – kraje mají k dispozici rozsáhlý administrativní aparát a současně fungují jako poradní orgán obcí
- Redistribuční funkce – přerozdělování finančních prostředků na svém spravovaném území, administrace strukturálních fondů...
- Reprezentační a zprostředkovatelská funkce – vůči ústřední správě (Lochmannová, 2017, s. 32)

Zájmová samospráva

Spojování či sdružování občanů se stejnými zájmy, cíli nebo stejnou profesí. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 46)

Zájmová samospráva je tvořena subjekty, kteří mají společný zájem (Lochmannová, 2017, s. 30)

Je v ní vyjádřen zájem jednotlivého společenství a uspořádána v profesní komorách (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Zájmová samospráva se člení na:

- Profesní sdružení
- Zájmové sdružení (Káňa a Kalousková, 2019, s. 47)

U profesního sdružení dominuje povinné členství. Sdružuje občany stejného profesního zaměření do tzv. komor. Příkladem jsou např.: advokátní komora, notářská, komora exekutorů apod. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 47)

Zájmové sdružení má postavení společenství. Spojuje občany stejných zájmů či zálib. Zde se jedná o princip dobrovolnosti. Vystupují jako odbory, spolky, svazy apod. Mezi takové příklady se řadí: sdružování v politických stranách, ve svazech (zahrádkáři, umělci...), sportovní organizace (tenisový klub, šachový...) (Káňa a Kalousková, 2019, s. 47)

Zvláštní úpravu pak mají vysoké školy. Jejich samospráva je vymezena zákonem o vysokých školách. (Lochmannová, 2017, s. 30)

1.4 Systém veřejné správy v zemích Visegrádské čtyřky

1.4.1 Slovensko

Veřejná správa se na Slovensku člení následovně:

- Státní správa (ústřední státní správa, místní státní správa a specializovanou místní státní správu)
- Samospráva (územní a zájmová)
- Ostatní veřejná správa (rozpočtové a příspěvkové organizace, zařízení financované ze státního rozpočtu atd.) (Novotný et al., 2017, s. 149)

Státní správa

Právní úprava organizací státní správy Slovenska je převážně v zákoně č. 575/2001 o organizaci činnosti vlády a organizací ústřední státní správy. Výkon státní správy mají na starosty ministerstva, místní orgány státní správy, některé veřejnoprávní instituce a jednotky územní samosprávy v rozsahu zákona. (Novotný et al., 2017, s. 149)

Státní správa je pak rozdělena na:

- Ústřední státní správa
- Ostatní ústřední orgány státní správy
- Místní státní správa (Novotný et al., 2017, s. 149)

Samospráva

Jedná se o pojem, který značný konkrétní způsob řízení celku. Subjekt o některých svých záležitostech může rozhodovat autonomně. Navíc samospráva je mnohem blíže spravovanému území než stát, může rozhodovat cíleněji a efektivněji. (Novotný et al., 2017, s. 161)

Samospráva je členěna:

- Územní samosprávu
- Zájmovou samosprávu
- Veřejnoprávní subjekty specializované na samosprávu (Novotný et al., 2017, s. 162)

Územní samospráva

Tato správa je upravena v čtvrté hlavě Ústavy Slovenské republiky. Základem územní samosprávy je obec. Dále pak tvoří územní samosprávu samosprávný kraj. (Novotný et al., 2017, s. 162)

Územní samospráva je založena na dvou principech:

- Difúze – rozptýlení státní moci
- Subsidiarity – rozhodování na nejbližší úrovni procesu samosprávy (Novotný et al., 2017, s. 162)

Zájmová samospráva

Spadají do ní útvary sdružující osoby se stejnými zájmy a s určitou územní působností. Tyto útvary jsou vytvářené zákonem anebo vznikají na základě něj. Do zájmové samosprávy patří také i některé veřejnoprávní fondy. (Novotný et al., 2017, s. 167)

Veřejnoprávní subjekty jako specializovaná samospráva

Zabezpečují povětšinou úlohy charakteristické pro státní správu. Vyznačuje se veřejnoprávními korporacemi (korporace a veřejné ústavy). A ačkoli se tato správa řadí do veřejné správy, je nezávislá na jiných typech samosprávy. (Novotný et al., 2017, s. 168)

1.4.2 Polsko

Veřejná správa Polska tvoří tři úrovně:

- vojvodství (16 vojvodství nebo krajů),
- okres (314 okresů)
- obec (2478 gmin neboli obcí/měst) (Public administration characteristics and performance in EU28: Poland, © 2018)

Státní správa

Státní správa na ústřední úrovni: Radu ministrů, předsedu vlády, jednotlivá ministerstva, ústřední orgány státní správy apod. (Public administration characteristics and performance in EU28: Poland, © 2018)

Stěžejní roli hraje státní správa na ústřední úrovni například v soudnictví, obraně nebo regulaci. (Public administration characteristics and performance in EU28: Poland, © 2018)

Místní správa

Místní správa plní úkoly zvláště v těchto oblastech: školství (mateřské školy a školy), zdravotnictví (lůžkové a nemocniční služby), sociální služby, bezpečnosti, sociální péče, územního plánování, kultury, práce, ochrany životního prostředí, výstavby a údržby silnic. (Public administration characteristics and performance in EU28: Poland, © 2018)

Místní samospráva ale též plní úkoly, které jí byly svěřeny zákonem a dostávají na ně finanční prostředky. Naopak při vlastních činnostech jsou financovány z vlastních zdrojů. (Public administration characteristics and performance in EU28: Poland, © 2018)

V místní samosprávě zaujímá hlavní pozici obec. A to primárně z důvodu, že je nejbližší občanům a je jim zodpovědná. (Public administration characteristics and performance in EU28: Poland, © 2018)

Další úrovní v samosprávě je okres, zaujímá méně důležitou roli než obec. Hlavním úkolem je podpora státní správy a samosprávy. Okresy také vykonávají méně činností, tudíž mají i menší finanční prostředky. (Public administration characteristics and performance in EU28: Poland, © 2018)

A v neposlední řadě vojvodství. To zaujímá důležitou roli v systému místní správy. Plní totiž důležitou roli při rozdělování finančních prostředků z Evropské unie. (Public administration characteristics and performance in EU28: Poland, © 2018)

1.4.3 Maďarsko

Vládní struktura je dělena na tři stupně:

- Centrální
- Územní (okresní)
- Místní (Public administration characteristics and performance in EU28: Hungary, © 2018)

Ústřední systém se člení na 8 ministerstev, přičemž jejich počet v letech 1990 – 2017 se pohyboval v rozmezí 8 – 18. Současný stav je 8 ministerstev a též množství vládních agentur (veřejných organizací s celostátní působností). (Public administration characteristics and performance in EU28: Hungary, © 2018)

Mezník na územním stupni byla reforma v roce 2011. Jednalo se o strukturální reformu, která spočívala ve zřízení krajských vládních úřadů v každém kraji. Tento úřad je přísně kontrolován jak politicky, tak administrativně. Vyjma tohoto úřadu jsou též na úrovni okresu voleny samosprávy. Tyto samosprávy vytváří vyšší stupeň dvoustupňového systému místní správy. Disponuje velmi úzkým rozsahem úkolů a kompetencí na úrovni NUTS 3. Dále mají hlavně koordinační úlohu při meziobecní spolupráci. (Public administration characteristics and performance in EU28: Hungary, © 2018)

Na nižším stupni územní správy jsou k nalezení dva druhy organizací. První tvoří 3200 obcí, které řídí volené orgány, zastupitelstvo a spravují je úřady místní samosprávy. Dále pak první systém tvoří přímo volený starosta a vedoucí správní úředník, který je zaměstnán

v místní samosprávě. Místní samosprávy spravují například oblast veřejných služeb, což zahrnuje péči o děti, zdravotnictví apod. A navzdory tomu, že mají krajské samosprávy a místní vlády dány z ústavy samostatnost (autonomii), musí stále dodržovat přísnější zákony, které se na ně vztahují, například o rozsahu jejich pravomocí. (Public administration characteristics and performance in EU28: Hungary, © 2018)

Okresní úřady jsou pak druhým typem správním organizací na místní úrovni. Byly vytvořeny v roce 2013 v nových 168 okresech. Tyto úřady převzaly většinu ústředně vymezených správních úkolů. V minulosti byl totiž aplikován model fúzovaný (administrativně integrovaný), kdy úřady samosprávy plnily jak celostátní, tak místní správní úkoly. Od roku 2013, tedy výše zmíněné reformy, se významně redukovalo množství úkolů místních samospráv. Každopádně toto významné snížení je nutno vnímat v určitém kontextu. A to v kontextu neustálého napětí vzhledem k široké škále úkolů, ale nedostatečnému financování, které bylo pravidlem v předcházejících dvou desetiletích. (Public administration characteristics and performance in EU28 :Hungary, © 2018)

2 ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÉ CELKY ČR

Tato kapitola si klade za cíl detailně popsat územně samosprávné celky v České republice. Přestože dílčí prvky z této kapitoly již byly krátce zmíněny ve výše uvedených kapitolách, tento obsah směřuje na zevrubnou charakteristiku nejen postavení územně samosprávných celků, ale také jejich orgánů, fungování, působnosti, provázání s jinými subjekty veřejné správy a občany. Mimo jiné je také nastíněn systém financování územně samosprávných celků.

2.1 Kraj

Kraj představuje tzv. vyšší územně samosprávný celek, který sdružuje obce na svém správním územím. Je také veřejnoprávní korporací. V ČR je nyní 13 krajů a hlavní město Praha. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 57)

Byly zřízeny ústavním zákonem č. 347/1997 Sb. o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 191)

Kraje lze vytvořit nebo zrušit pouze ústavním zákonem. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 191)

Práva, povinnosti či postavení krajů je upraveno v zákoně o krajích. (Česko, 2000)

Protože je kraj veřejnoprávní korporací, je pro něj nezbytná členská základna občanů a správní území. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 191)

Primární úkolem kraje je péče o všestranný rozvoj území kraje a o potřeby svých občanů. (Česko, 1993)

Dalšími úkoly jsou pak zvelebovat svůj majetek, zabezpečovat veřejné statky pro své občany atd. (Peková et al., 2019, s. 258)

Je charakterizován svým:

- Územím
- Občany
- Znakem a praporem
- Krajskou správní institucí
- Krajským městem (Káňa a Kalousková, 2019, s. 57)

2.1.1 Působnost

Samostatná působnost

Samostatná působnost je pro kraj klíčová. Prostřednictvím ní pečuje hlavně o svůj majetek a řádně s ním hospodaří. Kraj nemá povinnost jen se o svůj majetek starat, ale také jej rozvíjet. Dále jej musí chránit. Například před zničením, poškozením, zneužitím apod. Mimo jiné majetek chrání též před neoprávněnými zásahy. (Peková et al., 2019, s. 260)

Majetek je předmětem jednání rady kraje a zastupitelstva kraje. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 57)

Charakteristika samostatné působnosti je v podstatě taková, že se v ní nachází vše, co není zákony určeno pro přenesenou působnost (Peková et al., 2019, s. 261)

Patří zde například:

- Zpracování programu sociálně-ekonomického rozvoje kraje
- Zpracování územně plánovací dokumentace
- Vytváření podmínek pro: dopravní obslužnost, sociální péče, zdravých životních podmínek atd.
- Výchova a vzdělání (kraj například v samostatné působnosti zřizuje a ruší SŠ)
- Zdravotnictví
- Kulturní rozvoj
- A další (Peková et al., 2019, s. 261)

Kraj (zastupitelstvo) má dále právo vydávat obecně závazné vyhlášky. Tyto vyhlášky se pak zveřejňují ve Věstníku právních předpisů kraje. (Peková et al., 2019, s. 263)

V oblasti samosprávy kraje vykonává dozor MV. (Peková et al., 2019, s. 263)

Přenesená působnost

Vyplývá ze zákona o krajích a dalších zákonů. Je relativně rozsáhlá. (Peková et al., 2019, s. 263)

Ve školství je upravena tzv. školským zákonem a jedná se například:

- Zajišťování dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy na území kraje

- Zajišťuje každoroční výroční zprávu o vzdělávání a rozvoji vzdělávací soustavy na území kraje
- Zajišťuje školní inspekci v předškolních zařízeních, školách a školských zařízeních
- Rozhoduje o osvobození žáků docházet do školy
- Jmenuje a odvolává ředitele jako zřizovatel škol
- Atd. (Česko, 2004)

V památkové péči zabezpečuje například:

- Péči o některé národní památky
- Vedení seznamu kulturních památek na svém území (Peková et al., 2019, s. 264)

V sociální oblasti:

- Řídí a kontroluje výkon státní správy v sociálním zabezpečení
- Dozoruje poskytování sociálních služeb
- Povoluje výjimky v sociálním zabezpečení a sociální péči (Česko, 1991)

Ve zdravotnictví:

- Řídí vybrané nemocnice
- Zřizuje a spravuje zdravotnickou záchrannou službu
- Zajišťuje protidrogovou politiku na svém území (Peková et al., 2019, s. 264)

Mezi další oblasti, kde kraj vykonává přenesenou působnost, patří úsek územního plánování a stavebního řádu, péče o lesy, péče o vody, úsek pozemních komunikací, silniční doprava, úsek odpadů či životní prostředí (Peková et al., 2019, s. 265 -266)

Kraj vydává ve své přenesené působnosti nařízení. Nařízení musí být zveřejněna ve Věstníku právních předpisů. (Peková et al., 2019, s. 266)

Kraj je pak dozorován věcně příslušným ministerstvem a ústředním správním orgánem. U kontroly je kladen důraz na soulad nařízení kraje se zákonem. (Peková et al., 2019, s. 266)

2.1.2 Orgány kraje

Zákon určuje celkem 5 orgánů kraje:

- Zastupitelstvo

- Rada
- Hejtman
- Zvláštní orgány kraje
- Krajský úřad (Česko, 2000)

Zastupitelstvo

Jedná se o vrcholný orgán kraje, má nejvíce pravomocí v samostatné působnosti. (Peková et al., 2019, s. 266)

Tvoří jej zastupitelé, kteří byli zvoleni ve volbách. Počet je určen ze zákona. Rozhodujícím kritériem je počet obyvatel v daném kraji. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 195)

Zastupitelstvo kraje rozhoduje v samostatné působnosti. A v případě přenesené působnosti pouze, když to stanoví zákon. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 59)

Zastupitelstvo má dále právo například:

- Předkládat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně
- Vydávat obecně závazné vyhlášky a věštníky kraje
- Schvalovat rozpočet kraje
- Zřizovat a rušit krajské příspěvkové organizace
- Atd. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 59)

Zasedání zastupitelstva je veřejné, zastupitelé se musí sejít minimálně jedenkrát za 3 měsíce a zasedání svolává a řídí zpravidla hejtman. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 197)

Rada

Rada je výkonným orgánem kraje, a to v jeho samostatné působnosti. V přenesené působnosti pak rozhoduje v případě, že to tak stanoví zákon. Rada je zodpovědná zastupitelstvu. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 198)

Radu tvoří hejtman, náměstci hejtmána a další členové zastupitelstva, kteří byli do rady zvoleni. (Peková et al., 2019, s. 268)

Počet členů rady se odvíjí od počtu obyvatel daného kraje. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 60)

V oblasti vlastní působnosti rada zabezpečuje hospodaření podle schváleného rozpočtu, včetně provádění rozpočtových opatření. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 199)

V rámci krajského úřadu rada určuje počet zaměstnanců objem na platy těchto zaměstnanců, ukládá povinnosti krajskému úřadu ve své samostatné působnosti, kontroluje jejich plnění atd. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 199)

Dále pak rada zřizuje a zrušuje komise rady, stanoví pravidla pro přijímání vyřizování petic a stížností. Mimo jiné rada také vydává nařízení kraje. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 199)

Výčet pravomocí rady není taxativní, jedná se pouze o uvedení některých případů pravomocí.

Na rozdíl od zastupitelstva kraje jsou jednání rady neveřejné. A též frekvence jednání není upravena. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 199)

Hejtman

Hejtman stojí v čele kraje a zastupuje ho navenek. Hejtmana volí zastupitelstvo. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 60)

Je zastoupen náměstký, kteří jsou voleni z členů zastupitelstva. (Peková et al., 2019, s. 268)

Hejtman a jeho náměstci jsou odpovědni zastupitelstvu kraje. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 199)

Pravomoci hejtmana:

- Svolává a řídí jednání zastupitelstva
- Jmenuje a odvolává ředitele krajského úřadu (po předchozím souhlasu ministra vnitra)
- Pro výkon přenesené působnosti zřizuje zvláštní orgány kraje
- Odpovídá za objednání přezkumu hospodaření kraje
- Atd. (Peková et al., 2019, s. 268)

Zvláštní orgány kraje

Tyto orgány může zřídit pro výkon přenesené působnosti hejtman. Nicméně pouze za předpokladu, že tak stanoví zvláštní zákon. V čele zvláštního orgánu může být pouze osoba, která prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti, pro nichž byl

tento orgán zřízen (pokud zvláštní zákon nestanoví jinak). (Horzinková a Novotný, 2013, s. 201)

Krajský úřad

Krajský úřad plní roli výkonného orgánu. Jeho součástí je ředitel, náměstci a zaměstnanci. Úřad je odpovědný hejtmanovi kraje. Krajský úřad se dělí na sekretariát hejtmana, sekretariát ředitele, odbory, oddělení. Struktura úřadu odpovídá jeho činnosti. (Peková et al., 2019, s. 269-270)

Činnosti krajského úřadu:

- Plní úkoly uložené zastupitelstvem
- Přezkoumává rozhodnutí vydané podřízenými úřady
- Organizuje kontroly vybraných činností obecních úřadů
- Kooperuje na přípravě úředníků pro vykonání zkoušky odborné způsobilosti
- Atd. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 61)

V čele krajského úřadu je ředitel krajského úřadu. Je odpovědný hejtmanovi a nesmí vykonávat funkce poslance, senátora, člena zastupitelstva samosprávného celku, nesmí vykonávat funkci v politických stranách. Mimo jiné se účastní zasedání zastupitelstva a rady. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 61 - 62)

Mezi pravomoci ředitele krajského úřadu patří například:

- Stanovování platů zaměstnancům krajského úřadu
- Vydávání organizačního a pracovního řádu
- Plnění úkolů dle pokynu hejtmanu
- Atd. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 61 - 62)

2.2 Obce

Obec je základním článkem územní samosprávy, je samostatným právním subjektem, je základním správním celkem, je reprezentantem veřejných zájmů a zájmů občanů, je nositelem veřejné moc. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 49)

Obec je územně samosprávný celek. (Česko, 1993)

Dále je obec veřejnoprávní korporací a má právo vlastnit majetek. Jedná se o sdružení osob se společným zájmem. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 132)

Protože je obec veřejnoprávní korporace, jde o právnickou osobu veřejného práva. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Třemi základními znaky obce jsou:

- Území
- Občané
- Působnost (Peková et al., 2019, s. 269-270)

Územím obce se myslí její katastrální území, kterých může být i vícero. Tato území jsou vyznačena v územních plánech. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 49)

Území se pak ještě dělí na intravilán (část určená k obývání) a extravilán (část tvořená pozemky lesy atd.) (Káňa a Kalousková, 2019, s. 49)

Občané obce – zapojují se do záležitostí obcí

- Přímou – například v místním referendu
- Nepřímou – prostřednictvím svých volených zastupitelů (Káňa a Kalousková, 2019, s. 49)

Působnost (funkce)

- Samospráva – spravuje sebe a vlastní záležitosti
- Státní (přenesená) – výkon státní správy v určeném rozsahu (Káňa a Kalousková, 2019, s. 49)

2.2.1 Členění obcí

Existují dva základní přístupy pro členění obcí:

- Podle počtu obyvatel
- Podle činnosti úřadů (Káňa a Kalousková, 2019, s. 50)

Zákon obcích přináší detailnější členění, a to následovně:

- Obec, která má alespoň 3000 obyvatel, je městem
- Městyssem je obec, pokud tak stanovil předseda Poslanecké sněmovny

- Obec je městem, pokud byla městem před 17. květnem 1954, a pokud o to obec požádá předsedu poslanecké sněmovny
- Obec, která měla oprávnění užívat před 17. květnem 1954 označení městys, je městysem, opět, pokud požádá předsedu poslanecké sněmovny. (Česko, 2000)

Dále pak zákon o obcích také upravuje sloučení obcí, která města jsou statutární apod. (Česko, 2000)

Rozdělení podle činnosti obecních úřadů:

- Obec a obecní úřad s výkonem správy v základním rozsahu
- Obec a obecní úřad s výkonem správy v přenesené působnosti
- Obec a obecní úřad s výkonem správy v rozšířené působnosti (Káňa a Kalousková, 2019, s. 50)

2.2.2 Působnost

Samostatná působnost

Samosprávu má obec zajištěnu již v Ústavě ČR. Stát do ní může zasahovat pouze z důvodu ochrany zákona a jen způsobem zákonem stanoveným. Obec má dokonce právo se bránit proti tomuto zásahu, pokud ho považuje za nezákonný, prostřednictvím ústavní stížnosti. Ze samostatné působnosti vzniká obci také právo na vlastní majetek a na hospodaření dle svého rozpočtu. Při výkonu samosprávy neexistuje podřízenost obce jinému orgánu. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

V případě vrchnostenské veřejné správy je obec v pozici vykonavatele vůči ostatním osobám, tudíž přiznává práva a ukládá povinnosti. Činí tak prostřednictvím obecně závazných vyhlášení, správních rozhodnutí apod. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Obec ale může též působit v soukromoprávních vztazích. V tomto případě je její postavení rovno ostatním subjektům. Příkladem soukromoprávních vztahů jsou například nájemní smlouvy, kupní smlouvy či zakládání obchodní společností. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Obec by měla pečovat o vyvážení podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb svých občanů. Dále pak například o uspokojování potřeb bydlení, ochrany rozvoje a zdraví, výchovy a vzdělávání apod. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

V oblasti samostatné působnosti obce vykonává dozor Ministerstvo vnitra. Tento dozor nelze uplatnit při porušení právních předpisů soukromého práva. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Přenesená působnost

Na rozdíl od samosprávné působnosti se u přenesené působnosti jedná o výkon státní správy. Státní správu přenesl na obce stát, rozsah je určen zákony. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

V rámci přenesené působnosti obec vydává nařízení obce, vede správní řízení a vykonává další činnosti. U vydávání nařízení se rada obce musí řídit zákony a jinými právními předpisy. A u obcí, kde se rada nevolí, vydává nařízení zastupitelstvo. Kromě zákonů se orgány obce musí řídit nejen pouze právními předpisy, ale kupříkladu také usnesením vlády, směrnicí ústředních správních úřadu apod. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Z hlediska státní správy (přenesené působnosti) se rozlišují tři typy obcí. Rozdělení je podle toho, jak velký rozsah státní správy vykonávají. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Obec se základním rozsahem výkonu státní správy – „jedničková obec“

Plní základní samosprávnou funkci. Obvykle se jedná o obec s malým počtem obyvatel a jedním katastrálním územím. Její úřad má jednodušší strukturu, což se projevuje tím, že nezřizuje odbory. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 51)

Obec s pověřeným obecním úřadem – „dvojková obec“

Tato obec se od „jedničkové“ liší tím, že vyjma základního rozsahu státní správy vykonává též přenesenou působnost ve svém správním obvodu. Tomuto pověřenému úřadu odpovídají například matriční či stavební úřad. (Členění obcí podle rozsahu výkonu státní správy, © 2002- 2024)

Obec s rozšířenou působností – „trojková obec“

Vedle přenesené působnosti základního rozsahu a přenesené působnosti pověřených obecních úřadů, vykonává další přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím předpisem. Příkladem její činnosti patří například: vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, živnostenských oprávnění atd. (Členění obcí podle rozsahu výkonu státní správy, © 2002 2024)

Další činnosti vykonávané „trojkovou obcí“

- Evidence obyvatel
- Evidence motorových vozidel
- Sociálně právní ochrana dětí
- Státní správa lesů, myslivosti a rybářství
- Atd. (Káňa a Kalousková, 2019, s. 51)

Dozor nad činnostmi obcí v přenesené působnosti vykonávají krajské úřady. (Česko, 2000)

2.2.3 Orgány obce

Zákon o obcích uvádí čtyři orgány obce:

- Zastupitelstvo
- Rada
- Starosta
- Obecní úřad (Česko, 2000)

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo obce je kolektivně volený orgán. Počet členů se odvíjí od počtu obyvatel v dané obci. Zastupitelstvo disponuje hlavní rozhodovací pravomocí v samostatné působnosti. Při rozhodování platí pravidlo prosté většiny. (Peková et al., 2019, s. 251)

Členové zastupitelstva jsou voleni v komunálních volbách. Tyto volby probíhají jednou za čtyři roky. Starostu, místostarostu a členy rady následně volí samotní zastupitelé. Jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona veřejná a podléhají jednacímu řádu. (Peková et al., 2019, s. 251)

Zastupitelstvo se musí sejít minimálně čtyřikrát za rok a může si také zřídit výbory. (Peková et al., 2019, s. 251)

Výjimku pak tvoří finanční výbor a kontrolní, které musejí být zřízeny. Případně též výbor pro národnosti menšiny. A to, pokud na území obce žije alespoň 10 % občanů jiné národnosti. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Zastupitelstvo obce rozhoduje a schvaluje například:

- Rozpočet obce, rozpočtová opatření a závěrečný účet, střednědobý výhled
- Účetní závěrku
- Výši osobních a věcných nákladů obecního úřadu
- Program rozvoje územního obvodu obce
- Smlouvy o poskytnutí dotace
- Založení, zřízení nebo zánik svých organizačních složek či příspěvkových organizací
- Obecně závazné vyhlášky v samostatné působnosti
- Zřízení obecní (městské) policie
- A jiné (Peková et al., 2019, s. 251)

Rada

Rada obce je oproti zastupitelstvu obce výkonným orgánem. V její samostatné působnosti je odpovědná zastupitelstvu. Pokud jde o přenesenou působnost, rozhoduje rada, stanoví-li to zákon. (Peková et al., 2019, s. 253)

Počet radních nesmí přesahovat 1/3 zastupitelů. Počet je pak ještě upraven, že radních může být 5 až 15. Rada je tvořena starostou, místostarostou a dalšími členy. U velkých měst pak může být tvořena primátorem, jeho náměstkou a dalšími členy. (Peková et al., 2019, s. 253 - 254)

Na rozdíl od zastupitelstva obce jsou jednání rady neveřejná. Rada vydává nařízení, a to v rámci své přenesené působnosti. Dále pak rada může zřizovat komise. (Peková et al., 2019, s. 254)

Pravomoci rady v samostatné působnosti:

- Zabezpečovat hospodaření obce dle schváleného rozpočtu
- Provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce
- Plnění vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem
- Vydávat nařízení obce
- Stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností

- Schvalovat účetní závěrku obcí zřízené příspěvkové organizace
- Atd. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Starosta

Zastupuje obec navenek a za svou činnost je odpovědný zastupitelstvu obce. Jestliže v dané obci není funkce tajemníka, plní i jeho úkoly. Starosta připravuje, svolává a řídí schůze zastupitelstva. Dále odpovídá za provedení auditu hospodaření obce, jmenuje a odvolává tajemníka obce (po předchozím souhlasu ředitele krajského úřadu). (Peková et al., 2019, s. 254)

Dalšími činnostmi starosty jsou například: odpovědnost za informování veřejnosti o činnosti obce, podepisování právních předpisů obce atd. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Starostu zastupuje místostarosta. Zastupitelstvo může zvolit i více místostarostů. Místostarosta při zastupování starosty plní všechny úkoly starosty. Nedílnou součástí pravomoci místostarosty je, že společně se starostou podepisuje právní předpisy, například obecně závazné vyhlášky či nařízení. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Obecní úřad

Součástí obecního úřadu je starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce, kteří jsou zařazeni do obecního úřadu. I přesto, že v čele úřadu je starosta, tak úkoly zaměstnavatele plní tajemník. Pro jednotlivé oblasti činnosti obecního úřadu může rada obce zřídit další odbory a oddělení. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 180)

Obecní úřad vykonává činnosti, které souvisí jak se samostatnou působností obce, tak přenesenou působností obce. Velikost obce se pak promítá i do jejího obecního úřadu. V případech, když se jedná o větší obec, tak i obecní úřad je rozvrstven do více odborů a oddělení a je celkově složitější. Naopak u menších obcí se agenda slučuje převážně do menšího množství odborů. Množství odboru, a tím pádem i jejich náplň je tedy závislá hlavně na velikosti obce, rozsahu samostatné a přenesené působnosti nebo na struktuře zabezpečovaných statků. (Peková et al., 2019, s. 256)

U obcí s pověřeným úřadem a obcí s rozšířenou působností se povinně zřizuje funkce tajemníka. Ten je jmenován a odvoláván starostou (s předchozím souhlasem ředitele krajského úřadu). Tajemník je ve své funkci odpovědný starostovi. Starosta plní funkci

tajemníka, pokud není v obci ustanoven. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Pravomoci tajemníka:

- Plní úkoly uložené mu zastupitelstvem obce, radou obce nebo starostou
- Zúčastňuje se zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady (disponuje poradním hlasem)
- Vydává spisový řád, skartační řád a pracovní řád obecního úřadu a další vnitřní směrnice obecního úřadu, nevydává-li je obec
- Stanoví platy zaměstnancům obce zařazených do obecního úřadu
- Atd. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Funkce tajemníka není slučitelná s pozicí zastupitele obce, ve které je tajemníkem. Tajemník také nesmí mít funkce v politických stranách či hnutích. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

3 FINANCOVÁNÍ OBCÍ

Dle (Srithongrung et. al., 2019, s. 2) veřejná infrastruktura, do které se řadí například silnice, školská zařízení, policejní stanice či rekreační parky přináší ekonomické a sociální přínosy. Na nižších úrovních veřejné správy (města, obce či okresy) pak její význam spočívá v přinášení cenné vybavenosti do společnosti, čímž zapříčiní zvýšení hodnoty bydlení, což vyvolá rozšíření místní základu pro daň z nemovitosti.

Dále pak kvalitní veřejná infrastruktura hraje roli při lákání nových podniků, a tím pádem vytváření nových pracovních míst. V neposlední řadě pak podporuje veřejná infrastruktura rozvoj, případně hospodářský růst. (Srithongrung a Kriz, 2012 cit. podle Srithongrung et. al., 2019, s. 2)

S budováním veřejné infrastruktury souvisí také procesy správy veřejného kapitálu a rozpočtování. Tyto procesy by měly být řádně systematicky praktikovány. A to hlavně z důvodu, aby vlády (vedení obcí a krajů) mohly zabezpečovat potřeby společnosti a také udržovat na všech úrovních odpovídající finanční kondici. (Srithongrung et. al., 2019, s. 2)

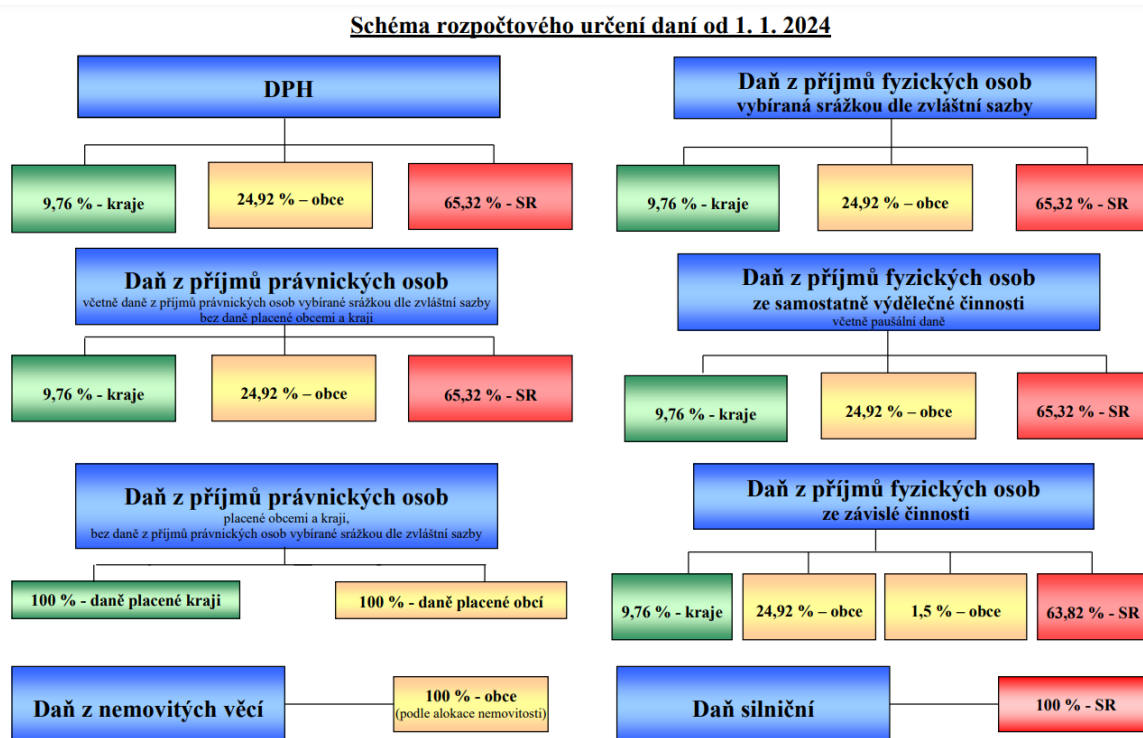
Podle různých empirických studií (například Lidský a znalostní kapitál: Příspěvek k empirii hospodářského růstu států z roku 2002) se například zjistilo, že narůst veřejných kapitálových výdajů souvisí se zvýšením místního hospodářského růstu. Důvodem je fakt, že veřejná struktura jako silnice, mosty atd. jsou dalším vstupem do místního výrobního procesu. (Srithongrung et. al., 2019, s. 2)

3.1 Systém financování obcí v ČR

Financování obcí je nutně spojeno s pojmem „fiskální federalismus“. Souvisí to s tím, že z ekonomického hlediska má každý veřejný sektor povahu federativního. To znamená, že rozpočtová rozhodnutí se provádí na různých stupních řízení a správy. Fiskální federalismus se tedy zabývá *optimálním přiřazením příjmů, rozdělením odpovědnosti za zabezpečování a financování veřejných statků mezi jednotlivými články či úrovněmi fiskálního systému.* (Provazníková, 2015, s. 172-173)

V ČR je v současné době využíván model kombinovaného fiskálního federalismu s určitými decentralizačními prvky. Nicméně ani v aktuálním modelu nejsou obce a kraje úplně soběstačné. A to i přesto, že od roku 1993 se soběstačnost obcí zvýšila, a to na základě na základě zákona o rozpočtovém určení daní. Dosud se tedy finanční prostředky přerozdělují

pomocí státních rozpočtu a státních fondů, a to jak na samostatnou, tak přenesenou působnost. (Provazníková, 2015, s. 187-188)

Obrázek 1 RUD k 1.1.2024

Zdroj: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpoctove-urceni-dani>

3.2 Příjmy územních rozpočtů

Daňové příjmy

Jsou nejpodstatnější složkou všech veřejných rozpočtů. Jednotná definice daní neexistuje, proto se přichází se dvěma rozlišeními, a to podle ekonomického smyslu a právního. Z ekonomického hlediska je daní vše, co odpovídá charakteristice daňového příjmu: zákonnost, nenávratnost, neúčelovost a neekvivalence. Z právního hlediska je pak daní pouze to, co je označeno jako „daň“. (Maatyová et. al., 2015, s. 109)

V praxi obcí mohou mít daňové příjmy následující rozdělení:

- Lokální daně (obecní)
- Sdílené daně

- Svěřené daně
- Daně vybírané vedle ústředních daní (Provazníková, 2015, s. 401-402)

U lokálních daní dochází k možnosti přímé kontroly obce, kdy sama rozhoduje o daňové základně, sazbě a osvobození od daně. Obvykle bývá obec i subjektem, který zařizuje výběr a správu těchto daní. (Provazníková, 2015, s. 401-402)

V případě tzv. svěřených daní je již možnost ovlivňovat tyto daně velmi nízký. Hlavně z důvodu, že výběr je prováděn obvykle centrálně. Na základě zákona je pak určeno, jaké daně plynou do rozpočtu obcí. Příkladem v ČR je daň z nemovitosti a část daně z příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti a podnikání. (Provazníková, 2015, s. 401-402)

Co se týče sdílených daní, tak tam obce nemají možnost daně ovlivnit. Podle zákona je přesně vymezen podíl, který je příjmem samospráv. U sdílených daní stát i územní samosprávy sdílejí daňovou základnu a konstrukci daně. Existují dva způsoby přidělování sdílených daní:

- Derivační – *stanovené procento z celkového získaného objemu stanovené daně se rozdělí nižším úrovním podle výnosu této daně v daném území*
- Nederivační – *stanovené procento z celkové získaného příjmu stanovené daně se rozdělí podle počtu obyvatelstva, resp. jiného kritéria* (Provazníková, 2015, s. 403-405)

V ČR se využívá nederivační typ a příkladem může být například daň z příjmů FO ze závislé činnosti, část daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti a podnikání, daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty. Nederivační systém se využívá také kupříkladu v Rakousku, Německu či Belgii. (Provazníková, 2015, s. 407)

Posledním typem jsou lokální daňové příjmy vybírané vedle ústředních daní. V těchto případech si *obce mohou stanovit vlastní slevy z ústředních daní nebo vlastní daňové sazby k ústředně vybíraným daní či vlastní procentní přirážku k ústřední dani*. Mezi země, který tento způsob využívají patří: Belgie, Dánsko, Švédsko atd. A to u osobních příjmů. (Provazníková, 2015, s. 408-410)

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy obce jsou považovány za kategorii příjmů, kde možnost jejich ovlivnění obcemi je poměrně výrazné. (Provazníková, 2015, s. 487-490)

Ačkoli tyto příjmy neplynou, jak kupříkladu daňové, ze zákona, tak zastávají neopomenutelnou roli v obecním rozpočtu. (Finance a rozpočet, © 2024)

Důležitým faktem je, že výše nedaňových příjmů je závislá na aktivitě obce. S tím souvisí, že zajistitelnost není tak jistá jako například u výše uvedených daňových. Mezi nedaňové příjmy se řadí příjmy z vlastního podnikání (podíly ze zisků podniků, kde se obec podílí svým majetkem či vkladem, ale i též organizačních složek apod.). Dále nedaňové příjmy tvoří příjmy z pronájmu majetku a rozličné uživatelské poplatky (např.: provozování koupališť. V neposlední řadě se v těchto příjmech objevují pokuty, příjmy ze sdružených prostředků, sbírek, loterií či poskytnuté dary. (Zastupitel v kurzu – Jak odpovědně zvýšit příjmy obce, © 2022)

Podle (Provazníková, 2015, s. 487-490) se pak do nedaňových příjmů též zahrnují příjmy z vlastní činnosti, příjmy z mimorozpočtových fondů, ze sdružování finančních prostředků nebo ze sbírek.

Dotace a peněžité transfery

Dotace se rozdělují na účelové a neúčelové. Účelové jsou poskytovány předem na určitý účel, naproti tomu neúčelové dotace jsou plně v autonomii obce, na co je použije. V rámci účelových dotací je možný taky požadavek na spoluúčast obce. (Provazníková, 2015, s. 467-470)

Dotace pak mohou být například ze státního rozpočtu, ze státních fondů či z rozpočtu kraje. Tyto dotace jsou poskytovány na konkrétní účel. U investičních dotací je pak velký důraz kladně na administraci a kontrolu. (Obce a Evropská unie, © 2024)

V rámci dalších dotačních příjmů přichází v úvahu *návratné finanční výpomoci ze SR, z EU, prostřednictvím Národního fondu, z programových Obce a Evropská unie apod.* (Zastupitel v kurzu – Jak odpovědně zvýšit příjmy obce, © 2022)

Obcím je také doporučeno sledovat možnosti čerpání dotačních programů, prostřednictvím:

- Ministerstev
- Programů a projektů EU
- Svazem města a obcí
- Asociací krajů
- Státními fondy (Zastupitel v kurzu – Jak odpovědně zvýšit příjmy obce, © 2022)

V rámci obcí ČR jsou nejvyužívanější Evropské a strukturálních a investiční fondy. Do nich patří:

- Evropský fond pro regionální rozvoj
- Evropský sociální fond
- Fond soudržnosti
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
- Evropský námořní a rybářský fond (Obce a Evropská unie, © 2024)

O finanční prostředky žádají obce prostřednictvím operačních programů. Pro období 2021-2027 jsou to:

- Doprava (alokace 126,8 mld. Kč)
- Integrovaný regionální operační program (alokace 125,2 mld. Kč)
- Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (alokace 81,8 mld. Kč)
- Jan Amos Komenský (alokace 66,3 mld. Kč)
- Životní prostředí (alokace 62,4 mld. Kč)
- Spravedlivá transformace (alokace 42,9 mld. Kč)
- Zaměstnanost + (alokace 38,1 mld. Kč)
- Technická pomoc (alokace 6,3 mld. Kč)
- Rybářství (alokace 0,78 mld. Kč) (Evropské fondy v ČR, © 2024)

Pokud je o podporu pro specifické typy území, nabízí EU tyto nástroje:

- Integrované územní investice
- Komunitně vedený místní rozvoj (Obce a Evropská unie, © 2024)

Mezi další formy finanční podpory se řadí ještě INTERREG (programy evropské územní spolupráce), Komunitární grantové programy, Národní plán obnovy či Modernizační fond. (Obce a Evropská unie, © 2024)

Závěrem (Provazníková, 2015, s. 473-474) odkazuje na neustálené názory, co lze považovat ještě za transfery (dotace) a co za daňové příjmy mezi jednotlivými vládními úrovněmi. Dále uvádí, že dotace jsou vnitřními transfery, pokud směřují do nižších úrovní (obce a kraje).

Půjčky a úvěry

Půjčky a úvěry neboli návratné zdroje, mají svou významnou roli zvláště při dlouhodobých investicích. Navíc při kapitálovém rozvoji bývá tento rozvoj financován velmi zřídka pouze z běžných příjmů a dotací. (Provazníková, 2015, s. 515)

Půjčky jsou považovány za optimální způsob financování kapitálových výdajů i proto, že investice mají potenciál vytvářet příjmy (např. z prodeje služeb), a tyto příjmy mohou krýt nejen náklady provozní, ale též splátky půjčky. (Provazníková, 2015, s. 515)

Obvykle se uvádí tři základní typy návratných příjmů:

- *Úvěry (od komerčních bank nebo institucí, které půjčují speciálně územním samosprávám, tyto instituce existují v mnoha zemích a zpravidla nabízejí dlouhodobé půjčky municipalitám a regionů na rozvoj za nižší úrokové sazby než komerční banky)*
- Emise komunálních obligací nebo akcií (spojeny s vyššími poplatky, zvláště u menších emisí)
- Návratné půjčky a finanční výpomoci (např. v rámci rozpočtové soustavy) (Provazníková, 2015, s. 516-517)

Nejenže obce mohou získat půjčku klasicky na finančním trhu, další možností je i půjčka prostřednictvím vyšší úrovně vlády. Většinou se tento způsob aplikuje v případě, že obce nebyly schopny obdržet půjčku za standardní úrokovou míru. Tato podpora následně směřuje na podporu lokalit, kde je třeba nových investic, infrastruktury a kde je populace či příjmová základna poměrně nízká. (Provazníková, 2015, s. 517)

Při rozhodování obce nebo regionu, jestli si půjčit a kolik hrají důležitou roli tyto faktory:

- Doba splatnosti úvěru (krátkodobý, střednědobý, dlouhodobý)
- Splácení dluhové služby
- Úroková sazba (Provazníková, 2015, s. 518)

4 PŘÍSPĚVEK NA STÁTNÍ SPRÁVU

Obce mají jako hlavní úkol poskytování veřejných služeb a statků, které přispívají k rozvoji obce a uspokojení potřeb občanů. Nicméně obce kromě tzv. samostatné působnosti vykonávají též přenesenou působnost. Tato přenesená působnost je přenesena na obce zákonem a znamená to, že musejí vykonávat i úkony státní správy. Na úkony v rámci státní správy pak ze zákona obcím náleží příspěvek. Z výše popsaného vyplývá, že obce musí vytvořit podmínky pro sladění obou typů působnosti. (Kruntorádová, 2015, s. 78)

Zákonem, který přiznává obcím nárok na státní příspěvek je konkrétně zákon o obcích a v § 62 je uvedeno následující: *Obce obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti.*“ (Česko, 2000)

Příspěvek je primárně určen na mzdové a provozní výdaje spojené se zaměstnanci vykonávající státní správu. (Příspěvek na výkon státní správy, © 2024)

Provozními výdaji jsou například: energie, odpisy majetku, úklid budovy či ostraha. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

U malých obcí je rozlišení nákladů na samostatnou a přenesenou působnost složité a z určitého hlediska zbytečné. Naopak v případě obcí s matrikou, pověřeným úřadem či ORP dostává státní administrativa zajímavější rozpočtové kontury. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Ačkoli obce obdrží příspěvek na státní správu a též získají příjmy ze správních poplatků a příjmů ze sankčních plateb, tyto příjmy i tak nestačí na pokrytí nákladů na výkon státní správy. Obce tedy často substituují tyto výpadky jiným zdroji, např. daňovými příjmy. (Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024)

Výkon státní správy koordinuje MV ČR. Z této pozice připravuje podklady ke státnímu rozpočtu právě v oblasti věnované příspěvkům obcí, krajům a hl. městu Praze. Vzhledem k tomu, že je rozpočet připravován vždy na následující rok, zahajuje ministerstvo již rok předem. V rámci přípravy ministerstvo sbírá výkazy o výkonu ve správních agendách, oslovuje ostatní resorty či ústřední orgány státní správy atd. (Příspěvek na výkon státní správy na rok 2023, 2022)

4.1 Rozsah přenesené působnosti

Pro obce se příspěvek určuje kumulativně v návaznosti na její správní roli (Příspěvek na výkon státní správy na rok 2023, 2022)

Každá obec má rozdílný rozsah působnosti. To je zapříčiněno možností kombinace více správních rolí. Nicméně všech 6253 obcí vykonává přenesenou působnost v základním rozsahu. (Příspěvek na výkon státní správy na rok 2023, 2022)

Další obce pak vykonávají přenesenou působnost v širším rozsahu. To znamená, že nejen na svém území, ale i pro ostatní obce ve svém správním obvodu. (Příspěvek na výkon státní správy na rok 2023, 2022)

Rozdělení je následovné:

- Obce s matričným úřadem
- Obce se stavebním úřadem
- Obce s pověřeným obecním úřadem
- Obce s rozšířenou působností (Příspěvek na výkon státní správy na rok 2023, 2022)

4.2 Výkonové financování

Do struktury příspěvku na státní správu též vstupují výkonové složky příspěvku. Obce finanční prostředky obdrží pouze, pokud vybrané úkoly zajistily. (Základní principy a fungování obce a jejich organů, © 2024)

Cílem výkonového financování je spravedlivější a adresnější rozdělování příspěvku. Je založen na platbě za úkon (např.: žádosti o vydání OP). (Příspěvek na výkon státní správy na rok 2023, 2022),

Nyní jsou výkonově financovány následující agendy:

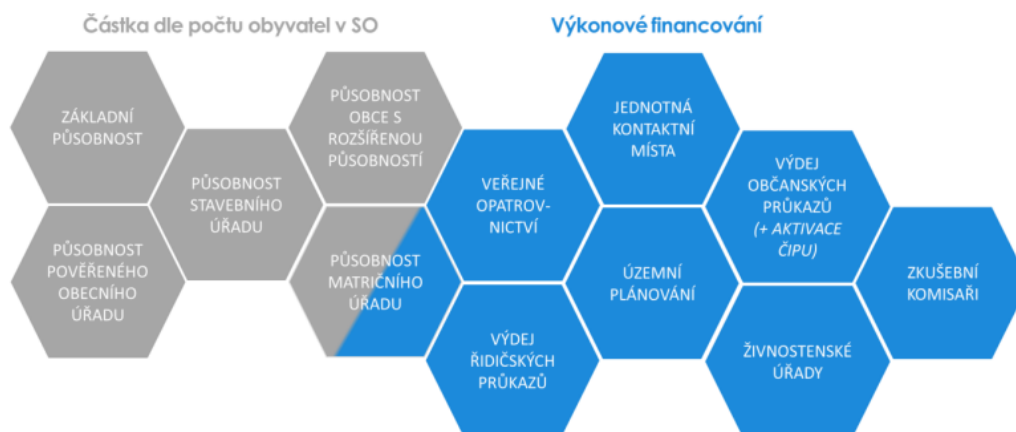
Název agendy (rok zavedení)	Platba za úkon v roce 2023	Pro výpočet částky se používá
Zpracování žádosti o OP (2018)	141 Kč	Časová náročnost úkonů, plat a režijní náklady.
Aktivace el. čipu OP (2021)	35 Kč	Časová náročnost úkonů, plat a režijní náklady.
JKM (2018)	finanční prostředky v rámci škály	Částka byla vypočtena na základě podkladů od MPO.
VO (2017)	30 500 Kč	Částka byla vypočtena na základě dotazníkové šetření.
ÚP (2019)	2 741 Kč	Časová náročnost úkonů, plat a režijní náklady.
ŘP (2020)	141 Kč	Časová náročnost úkonů, plat a režijní náklady.
MÚ (2020)	částka na základě počtu obyvatel v SO + částka za úkony ¹⁴	Časová náročnost úkonů, rozložení úkonů v území, plat a režijní náklady.
ŽÚ (2021)	343 Kč	Časová náročnost úkonů, plat a režijní náklady.
ZK (2022)	částka na základě počtu obyvatel v SO + částka za úkony	Časová náročnost úkonů, plat a režijní náklady. Zároveň se odečítají správní poplatky ve výši 36 % celkových nákladů.

Obrázek 2 Výkonové financování

Zdroj: <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>

4.3 Složení příspěvku na státní správu

Je složen z dílčích částek, dle jednotlivých správních rolí obcí.

Obrázek 3 Složení příspěvku na státní správu

Zdroj: <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>

4.4 Distribuce finančních prostředků

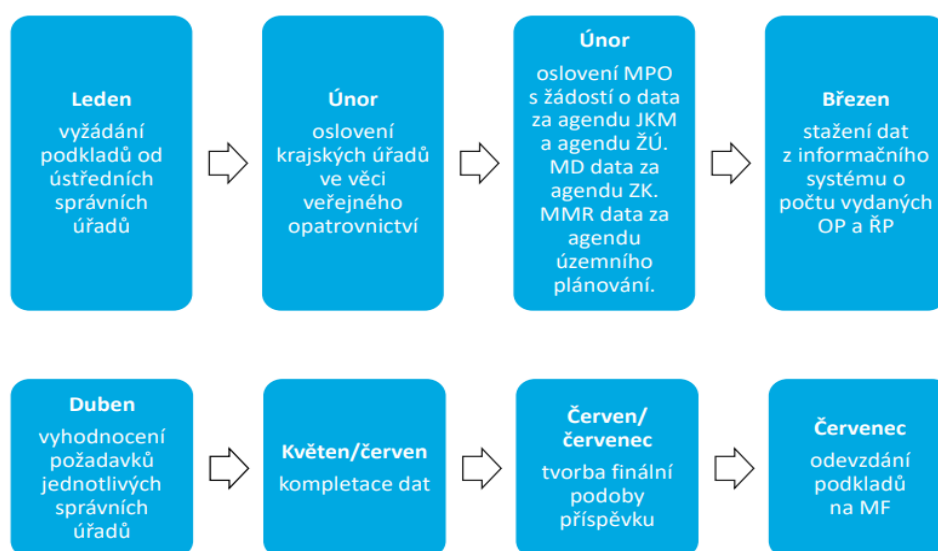
Obec obdrží ze státního rozpočtu vždy jednu částku. Tato částka v sobě obsahuje jak příspěvek za správní role obce, tak za její výkonové složky. Příspěvek se přirovnává k neúčelové dotaci, a to i proto, že se nevyúčtovává. Samotná výše příspěvku se schvaluje v rámci SR. (Příspěvek na výkon státní správy na rok 2023, 2022)

Při rozdělování finančních prostředků do odborů obce je pak toto rozdělení plně na vedení obce. Proto i přesto, že na stránkách MV je zveřejněna určitá částka na odbor, tak ta nemusí odpovídat reálné výši, kterou daný odbor získá. (Příspěvek na výkon státní správy na rok 2023, 2022)

4.5 Harmonogram tvorby příspěvku

V rámci MV připravuje příspěvek na přenesenou působnost odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy, konkrétně od ledna. Jejich návrh se postupuje MF v červenci. V září je v souvislosti se SR projednán vládou, následně předán do PS a tam pak probíhá finální schvalování. U příspěvku na přenesenou působnost tudíž není možné provádět změny v průběhu roku. (Příspěvek na výkon státní správy na rok 2023, 2022)

V následujícím diagramu je znázorněn výše uvedený postup:

Obrázek 4 Harmonogram tvorby příspěvku na přenesenou působnost

Zdroj: <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>

4.6 Příspěvek na státní správu v posledních letech

Z důvodu Covidu-19 nebyl příspěvek v roce 2022 a 2023 valorizován. Nicméně MV alespoň posílilo výkonový model financování přenesené správy. I přes tyto skutečnosti se již několikrát Svaz měst a obcí ČR vyjádřil kriticky k způsobu financování státní správy, kdy obce často musí využívat i vlastní zdroj financování. (Finance a rozpočet, © 2024)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ORP - VIZOVICE

Vizovice, jako obec s rozšířenou působností, ve svém správním obvodu čítá celkem 16 obcí. Z těchto 16 obcí jsou 2 města, která představují cca 45 % obyvatel v celém správním obvodu. Mimo jiné je správní obvod ORP Vizovice nejmladším obvodem ve Zlínském kraji, pokud jde o průměrný věk obyvatel. (Charakteristika SO ORP Vizovice, © 2024)

Správní obvod se nachází ve Zlínském kraji a sousedí se správními obvody Zlín, Luhačovice, Valašské Klobouky a Vsetín. Rozloha správního obvodu je třetí nejmenší v kraji a počet obyvatel je dokonce druhý nejmenší v rámci správních obvodů Zlínského kraje. (Charakteristika SO ORP Vizovice, © 2024)

Větší část území je pokryta Vizovickou vrchovinou a nejvyšším bodem je Klášťov. Téměř polovinu, přibližně 45 % celkové rozlohy správního obvodu tvoří zemědělská a lesní půda. (Charakteristika SO ORP Vizovice, © 2024)

Dlouho tradici ve správním obvodu má hlavně ovocnářství, převážně pěstování švestek jako suroviny pro povidel či slivovice. Výroba slivovice je pak soustředěna v provozovnách R. Jelínek, která sídlí ve Vizovicích. Kromě slivovice je město proslulé také výrobou svého pečiva. (Charakteristika SO ORP Vizovice, © 2024)

Pokud je o kulturní stránku, koná se zde hudební festival Trnkobraní. Národní památkou je vizovický barokní zámek. V tomto zámku se pak konají koncerty v rámci Vizovického hudebního léta. Další historickou památkou je rovněž barokní farní kostel a mariánský sloup. (Charakteristika SO ORP Vizovice, © 2024)

Kromě Vizovic jsou druhým městem Slušovice. Tento status získaly v roce 1996, a to hlavně z minulosti velmi známému Agrokombinátu Slušovice. Rozvoj družstva je spjat s budováním i samotné obce. Družstvo se ale nerozvíjelo jen v zemědělství, ale i v jiných oborech. V těchto oborech řada firem podniká stále. (Charakteristika SO ORP Vizovice, © 2024)

V oblasti přírodních památek patří k chloubám například Průkopa s výskytem ohrožených vstavačovitých rostlin či Jalovcová louda u obce Trnava. Ve Slušovicích se pak nachází ještě golfové hřiště a dostihový areál, které umožňují sportovní vyžití. (Charakteristika SO ORP Vizovice, © 2024)

Obrázek 5 Správní obvod obce s rozšířenou působností Vizovice

Zdroj: https://www.czso.cz/csu/xz/so_orp_vizovice

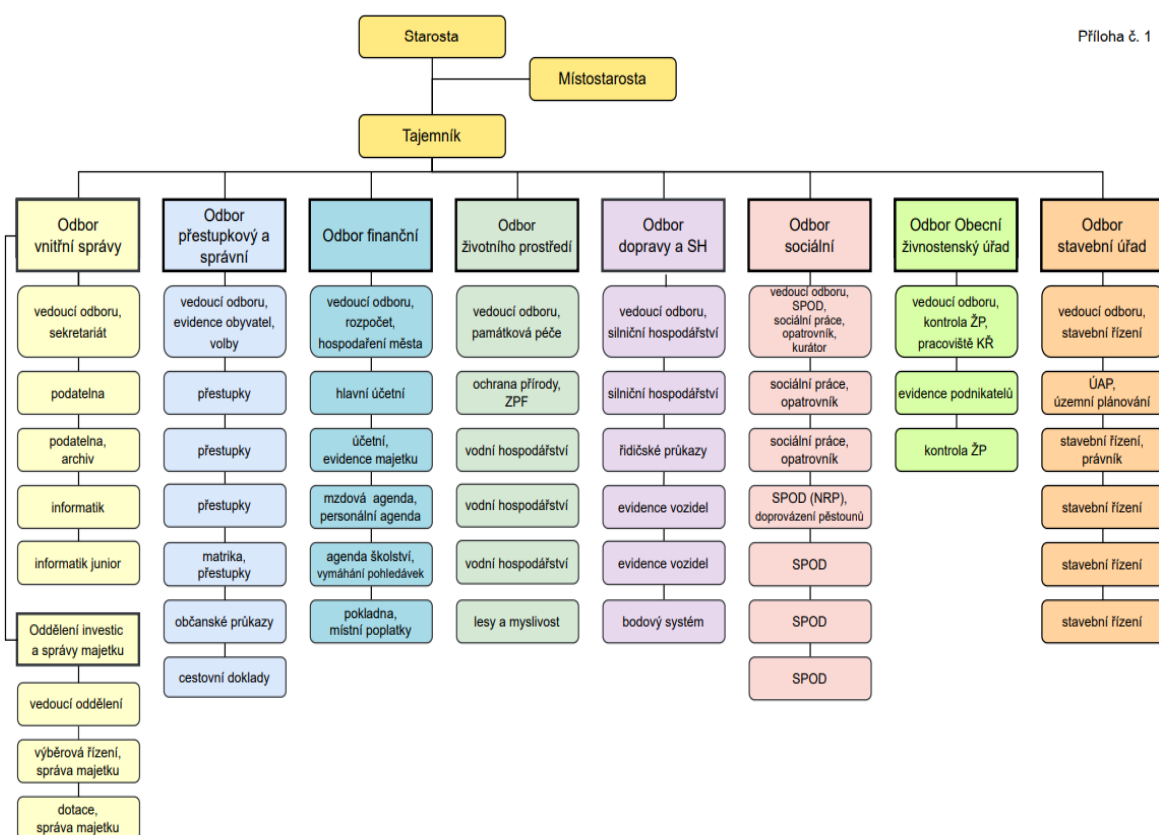
5.1 Městský úřad Vizovice

Dle zákona č. 128/2000 (zákon o obcích) je obecní úřad jeden z orgánů obce. Konkrétně Městský úřad Vizovice je tvořen, starostkou, místostarostou, tajemnicí a 50 úředníky. (Městský úřad, © 2024)

Radou města bylo zřízeno celkem 8 odborů. V oblasti samostatné působnosti plní úřad úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada. Vzhledem ke svému statutu ORP má úřad

nemalé povinnosti i v rámci přenesené působnosti neboli státní správy. Mezi povinnosti úřadu v rámci státní správy patří např.: vydávání občanských průkazů, vydávání cestovních dokladů, vydávání řidičských oprávnění, registrace vozidel, činnosti stavebního úřadu, oblasti živnostenského podnikání, ochrany ovzduší, odpadového hospodářství, myslivost, rybářství, sociální oblast, krizové řízení atd. (Městský úřad, © 2024)

Výše uvedené činnosti pak Městský úřad Vizovice vykonává pro obce a města ve svém obvodu, viz obrázek 5. (Městský úřad, © 2024)

Obrázek 6 Organizační struktura Městského úřadu Vizovice

Zdroj: <https://www.mestovizovice.cz/urad-1/povinne-zverejnovane-inf/subjekt-mestsky-urad-15.html>

5.2 Příspěvek na státní správu - Vizovice

V teoretické části práce je nastíněno, podle kterých kritérií je přidělován tzv. příspěvek na státní správu. Pro názornou ilustraci výše tohoto příspěvku pro ORP Vizovice jsou zásadní následující údaje.

Údaje jsou platné k 1.1.2023, protože pro stanovení výše příspěvku na rok 2024 jsou použity údaje za rok 2023. (PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PRO OBCE 2024 - VIZOVICE, © 2024)

Počet obyvatel: 4870

Počet obyvatel ve správním obvodu matričního úřadu: 9158

Počet obyvatel ve správním obvodu stavebního úřadu: 9158

Počet obyvatel ve správním obvodu pověřeného obecního úřadu: 17250

Počet obyvatel ve správním obvodu úřadu obce s rozšířenou působností: 17250

Počet narození: 1

Počet sňatků: 76

Počet úmrtí: 116

Počet určení otcovství 38

Počet nabraných žádostí: občanské průkazy: 2074

Počet aktivací (občanské průkazy): 191

Počet nabraných žádostí (řidičské průkazy): 738

Počet opatrovanců: 23

Počet aktů územního plánování: 136

Počet avíz (živnostenský úřad): 975

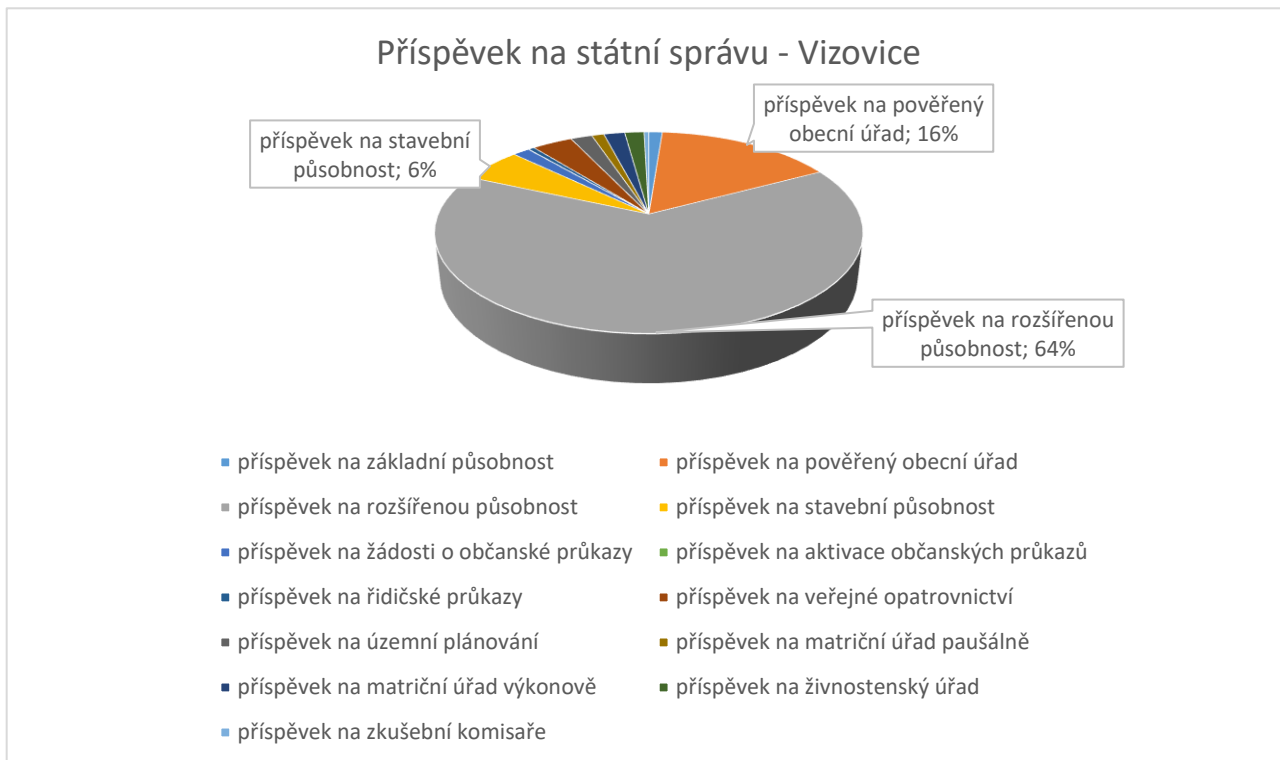
Počet zkoušek z předpisů a zdravotnické přípravy: 208

Počet zkoušek z údržby a ovládání vozidla (C, D): 0

Počet zkoušek z praktické jízdy (A, B, T): 183

Počet zkoušek z praktické jízdy (C, D): 0

Počet zkoušek z profesní způsobilosti: 0

Obrázek 7 Příspěvek na státní správu - Vizovice

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ministerstva Vnitra ČR

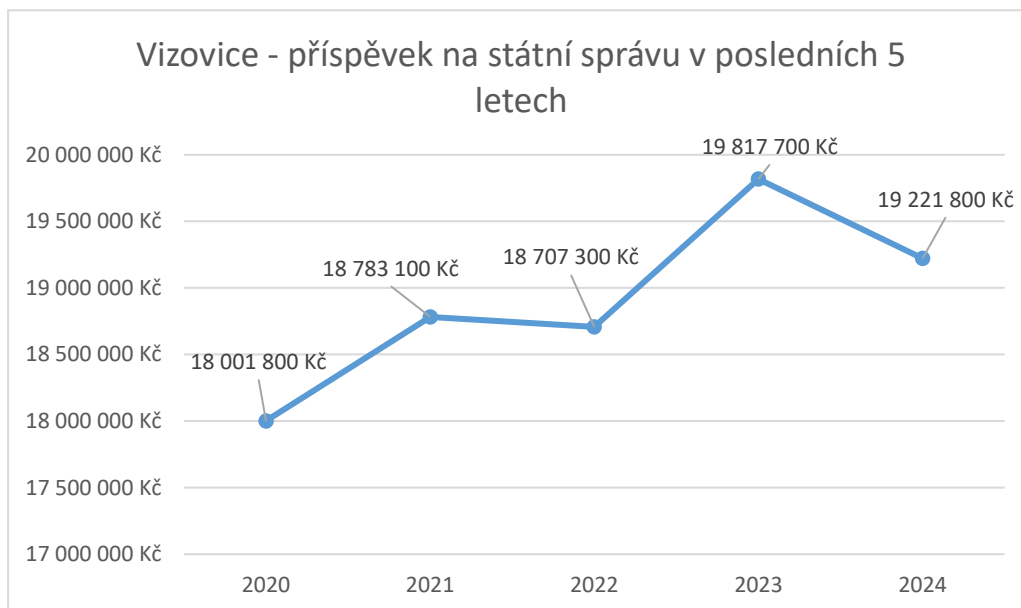
Pro rok 2024 byl pro obec Vizovice stanoven příspěvek ve výši 19 221 800. (MV, © 2024)

Jak je patrné z grafu výše, tak příspěvek s přehledem největší část příspěvku je příspěvek na rozšířenou působnost, téměř 2/3. S velkým odstupem následuje příspěvek na pověřený obecní úřad, necelá 1/5. Třetí místo opanuje příspěvek na stavební působnost, ale zde se jedná již o jednotky, když z celého příspěvku tato část tvoří pouze 6 %. Další hodnoty pak jsou velmi marginální.

Obrázek 8 Nominální částky příspěvku na státní správu pro obec Vizovice

Zdroj: <https://www.prispevekobce.cz/detail-2024/585939>

Obrázek 9 Vizovice - Příspěvek na státní správu v posledních 5 letech

Zdroj: Vlastní zpracování dle MV ČR

Z grafu je patrné, že od roku 2020 došlo k navýšení příspěvku o téměř 1,25 milionu Kč. Nicméně je záhodno uvést, že se nejedná o stabilní růst. Naopak nejen z let 2021-2022, ale též porovnání let 2023-2024 ukazuje, že v těchto letech došlo dokonce k poklesu. Na rok 2024 oproti minulému roku dokonce o téměř 600 tisíc Kč.

5.3 Rozhovor s tajemnicí Městského úřadu Vizovice

V rámci prvního rozhovoru byla oslovena paní tajemnice Městského úřadu Vizovice, JUDr. Jana Fúsiková, LL.M.

Struktura rozhovoru byla následující:

1. V rámci svého statusu obce s rozšířenou působností vykonáváte širokou škálu agend v rámci tzv. přenesené působnosti. Z jakých zdrojů tyto činnosti financujete?
2. Jaký z těchto příjmů považujete za stěžejní a proč?
3. Dle vyjádření například Svazu měst a obcí jsou příspěvky na státní správu pro obce značně podfinancované, sdílíte tento názor?
4. Pokud tvrdíte, že příspěvek/zdroje na státní správu jsou podfinancované, jakými instrumenty tyto chybějící finance nahrazujete/substituujete?
5. Kde shledáváte největší problém ve financování činností v rámci přenesené působnosti u své obce? (v samotném nastavení a výši příspěvku, administrativní stránka, nedostatečné další zdroje atd.)

6. Jaká opatření byste si za obec představovali, aby se financování vyrovnalo? (úprava příspěvků na státní správu, administrativní/distribuční úpravy, další zdroje financování státní správy atd.)
7. Jaké kroky by měl v této oblasti začít podle Vás činit stát?

Ad 1) Město financuje přenesenou působnost primárně z příspěvku státu na přenesenou působnost, který je dán ze zákona. Vzhledem k tomu, že příspěvek nepokrývá všechny náklady, dofinancovává město Vizovice zbylé prostředky z vlastních zdrojů. Tím jsou myšleny příjmy z obce, například daňové příjmy, nájmy, dotace atd.

Ad 2) Za hlavním zdroj považují příspěvek na státní správu, a to proto, že tvoří největší část, ze které město financuje státní správu. Minoritní část pak ještě tvoří např. správní poplatky, sankční platby, příjmy z veřejnoprávních smluv atd.

Ad 3) Souhlasí, podfinancováno. Pouze samotný příspěvek pokryje náklady cca ze 2/3.

Ad 4) Kromě příjmů uvedených v odpovědi na otázku č. 2 město financuje přenesenou působnost z daňových příjmů, které tvoří největší část příjmů rozpočtu města. Nicméně dalším hlasem dodávají, že tyto příjmy pak nemohou použít na rozvoj obce, jako například tzv. dvojkové či jedničkové obce.

Ad 5) První odpovědí, která zazněla, tak bylo způsob výpočtu příspěvku na státní správu. U každé agendy totiž existuje jiný způsob výpočtu, který neodráží skutečný rozsah agendy. Navíc jsou postrádána kritéria, která by byla hlavně motivační, např. kontroly v oblasti životního prostředí. Takže obec je sice činí, ale pak je nedostává proplacené, což je ekonomicky značně nevýhodné. Dalším bodem byla kritéria, která nemůže obec téměř ovlivnit (počet vydaných živnostenských oprávnění, stavebních, závislé i na ekonomickém cyklu) Dále město/obec může nabízet nejlepší služby, lidé toho budou využívat, protože je rozvolněná místní příslušnost, ale spousta služeb nebude řádně financována. Další problém je shledáván v tom, že nemalé náklady jsou na zaměstnance, ale ti mají čím dál víc agend. Navíc najmout například nového zaměstnance je též nevýhodné, když jej nikdo nezplatí. Tudíž jako řešení této situace byla zmíněna například minimální personální obsazenost. Ještě pak bylo zmíněno, že pro větší předvídatelnost by se dalo hovořit o nějaké paušální částce, která by byla jistá, že by byla uhrazena. Dalším z problémů, zvláště pro menší ORP je počet agend, které musí vykonávat jedna osoba. Tato osoba má například 2-3 agendy, tudíž se nemůže specializovat, další zaměstnanci se finančně nevyplatí a byly i případy,

kdy zaměstnanci kvůli fragmentaci agend i odcházeli. To potom zvyšuje náklady na adaptaci a vzdělání nového zaměstnance. Poslední problémem, který byl zmíněn, je, že nejvyšší část příspěvku je tvořena podle počtu obyvatel, tudíž menší obce a města jsou znevýhodněny, ačkoli počet úkonů nemají zase tak nízký, jak některá větší města a obce.

Ad 6) Paní tajemnice uvedla, že konkrétně za ni by bylo nejlepší, kdyby stát kryl 100 % výkonu přenesené působnosti. Dále pak akcentovala úpravu kritérií pro výpočet, aby byla aspoň částečně motivační. Mimo jiné také zmínila lepší komunikaci s ministerstvem o počtu úkonů, v jaké agendě atd. Opět v rámci toho zmínila například kontroly u životního prostředí nebo v agendě stavební. Otázkou také je, jestli zrovna menší obce by měly být ORP, když už nyní ten systém neumí stát ufinancovat. Což souvisí s diskusí, zda například ta decentralizace, hlavně u těch obcí trojkových, které vykonávají širokou škálu agend, je správná. Jestli by například některé tyto činnosti neměl spíše dělat kraj, potažmo ministerstva, která na to mají daleko robustnější aparát. Zjednodušení financování, variantou by mohlo být propojení s RUD, které by i do budoucna mohlo reflektovat rozsah státní agendy u jednotlivých obcí.

Ad 7) Zde byly převážně shrnuty některá opatření, která byla navrhována v odpovědi na otázku č. 6. Nicméně většinu z těchto opatření musí činit stát. Dle prioritizace p. tajemnice jsou uvedeny následovně:

1. Navýšení financování + příspěvku
2. Zjednodušení financování, paušalizovat částku, propojení s RUD
3. Lépe definovat kritéria, co dělat v jednotlivých agendách – reflektovat ve finančních prostředcích + vymahatelnost + funkčnost
4. Centralizace, digitalizace, lepší komunikace (některé státní agendy například převést na kraje, stejně lidé jezdí pravidelně do center)

6 ORP – LUHAČOVICE

Správní obvod Luhačovice se nachází v jihovýchodní části Zlínského kraje. Má hranice s obvody Uherský Brod na jihu, Zlín na západě, Vizovice na severu a Valašské Klobouky na východě, s hranicí se Slovenskou republikou na jihovýchodě. Tento obvod zahrnuje 15 obcí, z nichž dvě jsou města. Je třetím nejméně zalidněným a pátým nejmenším obvodem v Zlínském kraji. (Charakteristika SO ORP Luhačovice, © 2024)

Reliéf oblasti je formován Bílými Karpaty a zejména Vizovickou vrchovinou, známou také jako Luhačovická vrchovina. Klášťovský hřbet je hlavním hřbetem Vizovické vrchoviny, který se táhne od jihozápadu k severovýchodu. Východní a jihovýchodní část oblasti zasahuje Bílé Karpaty. Lesy zaujímají 48 % území, zemědělská půda necelých 42 %. (Charakteristika SO ORP Luhačovice, © 2024)

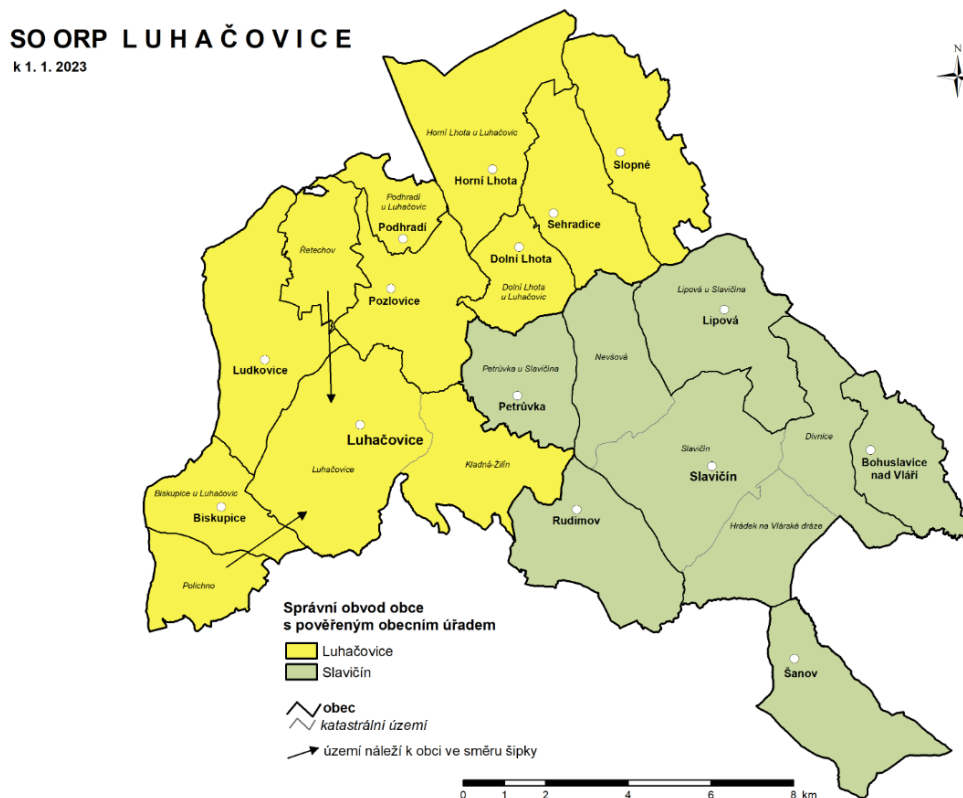
Tato oblast je bohatá na přírodní léčivé prameny, které jsou využívány především k léčbě dýchacích onemocnění, pohybového a oběhového aparátu. Nejslavnějším pramenem je Vincentka, která se stáčí do lahví a distribuuje se po celé České republice. (Charakteristika SO ORP Luhačovice, © 2024)

Centrem oblasti je lázeňské město Luhačovice, které získalo svůj charakter díky architektu Dušanu Jurkovičovi. Jeho dílo zahrnuje stavby jako Vodoléčebný ústav, Říční a sluneční lázně, Jurkovičův dům nebo vila Jestřábí. Lázně Luhačovice jsou nejnavštěvovanějšími lázněmi na Moravě a čtvrtými největšími v Česku. (Charakteristika SO ORP Luhačovice, © 2024)

Dalším významným městem v obvodu je Slavičín, známý svým zámekem a odpočinkovým místem Pivečkovým lesoparkem. Město je rovněž domovem muzea, které trvale vystavuje expozici o letecké bitvě, která se odehrála nad Slavičínem v roce 1944. (Charakteristika SO ORP Luhačovice, © 2024)

V regionu se nachází také historické památky, jako je zřícenina hradu Starý Světlov a valy hradu Sehrad nad obcí Horní Lhota. Chráněná krajinná oblast Bílé Karpaty a přírodní památky jako Čertův kámen, Pod Vrchy a sněžanky podsněžník obohacují přírodní bohatství oblasti. (Charakteristika SO ORP Luhačovice, © 2024)

Luhačovice a okolní oblasti jsou součástí národopisné oblasti Luhačovské Zálesí, které je charakterizováno specifickou lidovou kulturou, kroji a dialektem. (Charakteristika SO ORP Luhačovice, © 2024)

Obrázek 10 Správní obvod obce s rozšířenou působností Luhačovice

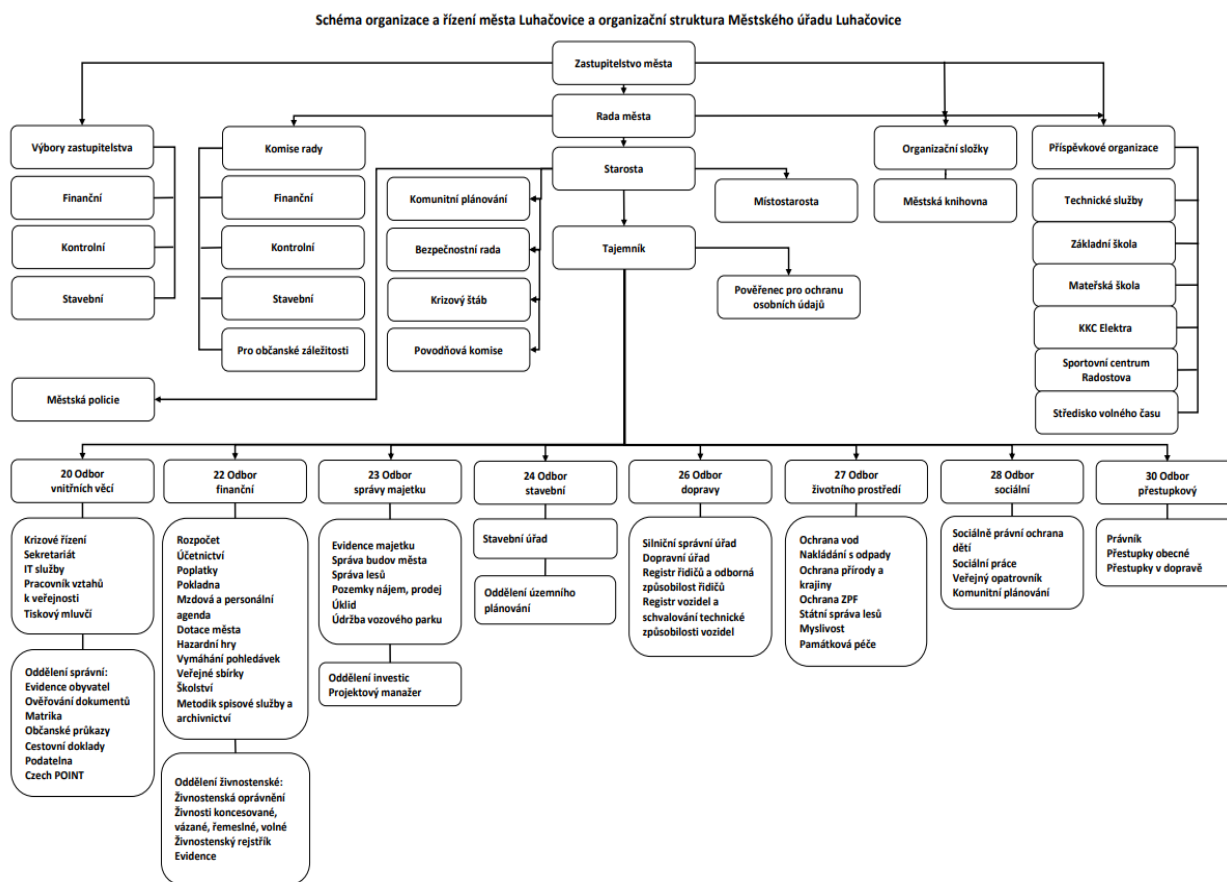
Zdroj: https://www.czso.cz/csu/xz/so_orp_luhacovice

6.1 Městský úřad Luhačovice

Organizační řád Městského úřadu Luhačovice je základním dokumentem pro uspořádání úřadu, který určuje jeho strukturu, principy činnosti a způsoby řízení. Definuje rozdělení povinností a pravomocí mezi jednotlivými složkami úřadu, jejich vztahy mezi sebou a také vztahy k organizacím a složkám, které město Luhačovice zakládá nebo řídí prostřednictvím Zastupitelstva města Luhačovice a Rady města Luhačovice. (Organizační struktura MěÚ, © 2024)

Tento organizační řád vychází z platných právních předpisů. Všechny další řídicí dokumenty Městského úřadu Luhačovice musí respektovat obsah a principy organizačního řádu a nesmí s ním být v rozporu. Schválení organizačního řádu a jeho změn je v kompetenci rady města. (Organizační struktura MěÚ, © 2024)

Obrázek 11 Organizační struktura Městského úřadu Luhačovice

Zdroj: <https://www.mesto.luhacovice.eu/1411-organizacni-struktura-meu>

6.2 Příspěvek na státní správu

Vzhledem ke statusu obce s rozšířenou působností vykonává město Luhačovice širokou škálu agend v přenesené působnosti. Na tyto činnosti získává město finanční prostředky, které jsou znázorněny níže.

Údaje jsou platné k 1.1.2023, protože pro stanovení výše příspěvku na rok 2024 jsou použity údaje za rok 2023. (PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PRO OBCE 2024 – LUHAČOVICE)

Počet obyvatel: 5107

Počet obyvatel ve správním obvodu matričního úřadu: 10745

Počet obyvatel ve správním obvodu stavebního úřadu: 10745

Počet obyvatel ve správním obvodu pověřeného obecního úřadu: 10745

Počet obyvatel ve správním obvodu úřadu obce s rozšířenou působností: 18766

Počet narození: 0

Počet sňatků: 71

Počet úmrtí: 70

Počet určení otcovství : 28

Počet nabraných žádostí: občanské průkazy: 2081

Počet aktivací (občanské průkazy): 157

Počet nabraných žádostí (řidičské průkazy): 667

Počet opatrovanců: 10

Počet aktů územního plánování: 243

Počet avíz (živnostenský úřad): 964

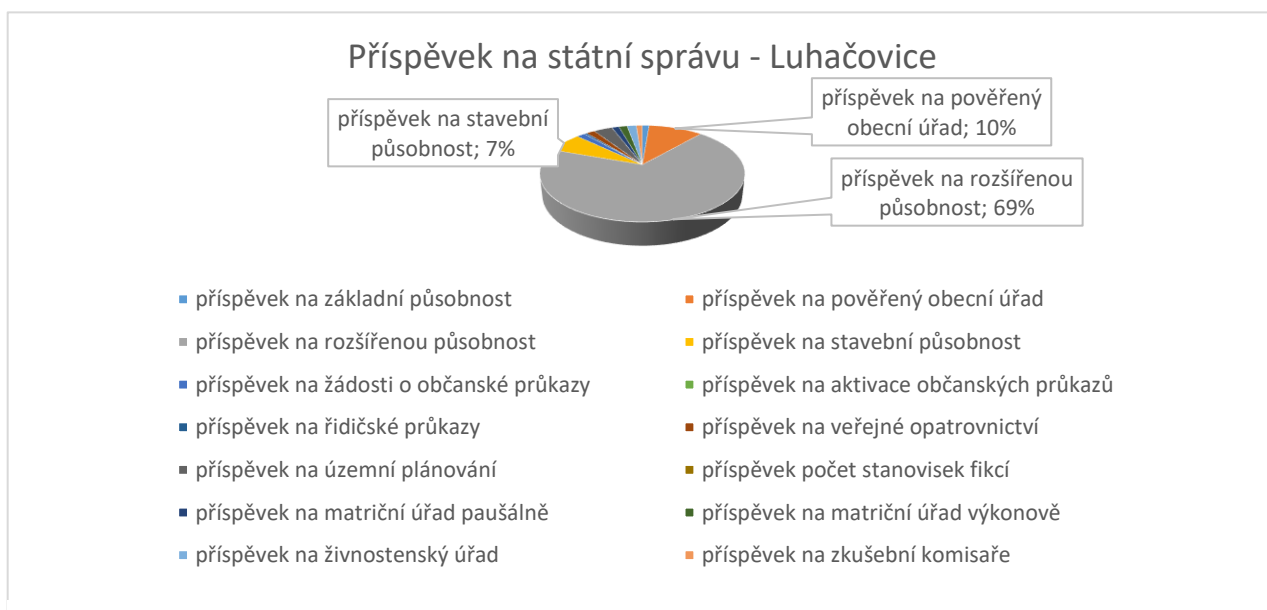
Počet zkoušek z předpisů a zdravotnické přípravy (A, B, T, C, D): 464

Počet zkoušek z údržby a ovládání vozidla (C, D): 63

Počet zkoušek z praktické jízdy (A, B, T): 403

Počet zkoušek z praktické jízdy (C, D): 64

Počet zkoušek z profesní způsobilosti: 0

Obrázek 12 Příspěvek na státní správu – Luhačovice

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ministerstva Vnitřní ČR

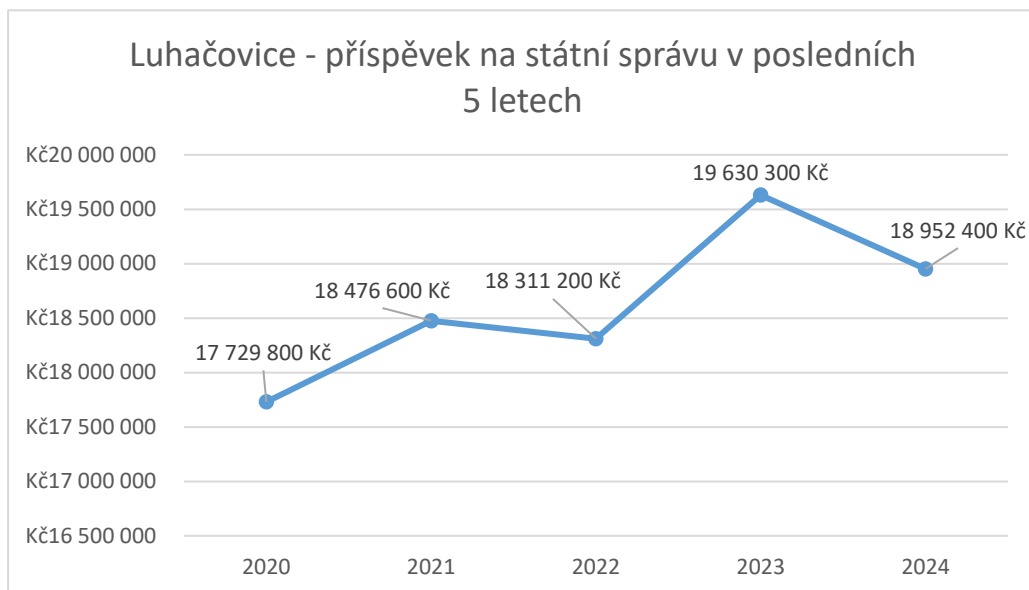
Pro rok 2024 byl pro obec Luhačovice stanoven příspěvek ve výši 18 952 400 Kč.
(PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PRO OBCE 2024 – LUHAČOVICE)

Výše uvedený graf pak uvádí poměrové rozdělení příspěvku. Největší podíl, necelých 70 %, zaujímá příspěvek na rozšířenou působnost. Se značným odstupem, přesto na druhém místě ve svém objemu je příspěvek na pověřený obecní úřad – 10 %. Třetí místo zaujímá příspěvek na stavební působnost – 6 %. Další hodnoty se pohybují v řádu jednotek procent.

Obrázek 13 Nominální částky příspěvku na státní správu Luhačovice

Zdroj: <https://www.prispevekobce.cz/detail-2024/585459>

Obrázek 14 Luhačovice příspěvek na státní správu v posledních 5 letech

Zdroj: Vlastní zpracování dle MV ČR

Výše uvedený graf ilustruje, jak se vyvíjel příspěvek na státní správu v období let 2020-2024. Oproti roku 2020 se příspěvek zvýšil o více než 1 milion Kč. Každopádně se nejedná o setrvalý růst. Růst byl zaznamenán pouze v letech 2020-2021 a 2022 - 2023. Pro rok 2024 je naopak patrný úbytek, a to téměř 700 tisíc Kč.

6.3 Rozhovor s vedoucí ekonomického odboru Městského úřadu

Luhačovice

Dalším respondentem, tentokrát za město Luhačovice, byla vedoucí ekonomického odboru, Ing. Vendula Personová.

Struktura rozhovoru:

1. V rámci svého statusu obce s rozšířenou působností vykonáváte širokou škálu agend v rámci tzv. přenesené působnosti. Z jaký zdrojů tyto činnosti financujete?
2. Jaký z těchto příjmů považujete za stěžejní a proč?
3. Dle vyjádření například Svazu měst a obcí jsou příspěvky na státní správu pro obce značně podfinancované, sdílíte tento názor?
4. Pokud tvrdíte, že příspěvek/zdroje na státní správu jsou podfinancované, jakými instrumenty tyto chybějící finance nahrazujete/substituujete?

5. Kde shledáváte největší problém ve financování činností v rámci přenesené působnosti u své obce? (v samotném nastavení a výši příspěvku, administrativní stránka, nedostatečné další zdroje atd.)
6. Jaká opatření byste si za obec představovali, aby se financování vyrovnalo? (úprava příspěvků na státní správu, administrativní/distribuční úpravy, další zdroje financování státní správy atd.)
7. Jaké kroky by měl v této oblasti začít podle Vás činit stát?

Ad) 1 Hlavním zdroje je příspěvek na výkon státní správy. Ten ale nepokryje celkové výdaje, takže další zdroje jsou z rozpočtového určení daní, případně z jiných příjmů, které obec má. Mimo jiné obec také zavedla radary, což uvádí jako za významné příjmy, které ovšem mají i značné náklady

Ad 2) Potvrzuje, že se jedná jednoznačně o příspěvek na výkon státní správy. Ten pokrývá největší část nákladů + správní poplatky, sankční platby (pokuty z radarů) atd.

Ad 3) Paní Personová souhlasila, že je to podfinancované. Požadavky jsou stále větší a větší, ale financování neodpovídá.

Ad 4) Prostřednictvím RUD – hlavně daňové příjmy. Tyto příjmy ale pak chybí na výkon samosprávy. Samotný příspěvek na státní správu tvoří 2/3 nákladů.

Ad 5) Snížení příspěvku, který oproti minulému roku klesl. Navíc činností neubývá, naopak přibývá. A příspěvek v průběhu let spíše kolísá. Měl by se spíše stabilně růst, jak rostou požadavky na agendy. Dostávají se do problémů, že na výkon té státní správy potřebují kvalitní lidi, ale nemají je, jak zaplatit adekvátně, takže mají problém sehnat kvalitní zaměstnance, neřkuli ufinancovat. Náklady na vzdělání ZOZ + člověka tam pak udržet. Další problém, 1 člověk dělá více agend, což je pak kritika u kontrol, že proč se nenajme další, ale z jakých zdrojů dotyčného financovat, když už i teď chybí peníze.

Ad 6) Jednoznačně zvýšení toho příspěvku na státní správu, aby stabilně rostl. Variantou by mohl být i převod příspěvku rovnou do RUD, otázka by pak ale byla, jestli by to přerozdělení na základě nějaké výpočtu bylo adekvátní. Primárně ale za paní Personovou není až tak důležité, jakými cestami ty finance přijdou, ale aby byly adekvátní. Dále poté hovořila, jestli je úplně správné, že financování je podle úkonu. Vždyť každým rokem to může být jinak, například vlivem ekonomického cyklu. Nicméně, ten zaměstnanec tam je i při ekonomickém růstu, i při krizi a jsou na něj náklady. Možná by také variantou byla paušální částka, sice to má taky své úskalí, minimálně by to ale bylo předvídatelnější a

nemuselo by se čekat na ministerstvo (kraj), jaké prostředky poskytne. Dále také paní inženýrka uvedla, že by i to zjednodušení nejvíce pomohlo, ale opravdu ne zjednodušení naoko. Zjednodušení té státní správy (elektronizace, el. občanky) nebo požadavků kladených na obce. Dále by mohlo pomoci zvýšení správních poplatků, ale to se stát snaží držet v nějaké mírné výši. Zastavila se také u možnosti resortní dotace pro životní prostředí, kdy té agendy je tam opravdu víc a víc, složitá legislativa, házení klacků pod nohy atd. Tudíž tato forma by eventuálně mohla pomoci. Jenže by to asi bylo administrativně náročné. Na druhou stranu by se dalo reagovat na mimořádné výdaje, protože příspěvek na státní správu je daný, protože je vázán na SR. Shrnutí: zvýšení příspěvku, zjednodušení (požadavky), možná skrz RUD, eventuálně fond/resortní dotace, například pro alespoň oblast životního prostředí.

Ad 7) Neuměla přesně posoudit, může to být i v komunikaci a podpoře (metodické). Ale asi jen u jednotlivých oborů, ne u všech. Opět zmínila vyšší příspěvek. Protože vyšší příspěvek = lepší možnosti. Dále snížení administrativní zátěže a zjednodušení procesů. Uvedla konkrétně stavební úřad a změny. Klade si otázku, zda to bude ku prospěchu, či ne. Podle ní se spousta věcí nedomýšlí. Rozbujelá administrativa na vyšší patrech veřejné správy (kraje, stát), kdy vlastně činnosti, na které je ve vyšších patrech daleko více zaměstnanců, vykonává na úrovni obcí většinou jeden zaměstnanec, který má pak spousta agend. Jestli je třeba skutečně tolik zaměstnanců na ministerstvech a krajích? Navrhla, zda by se to dalo nějak posoudit, protože z jejich perspektivy to možná není úplně možné. A závěrem hovořila, kde by se dalo na zvýšení prostředků vzít peníze, uvedla například: omezení dotací, chyba v podobě zrušení superhrubé mzdy atd. Dále analyzovat, zda se maximálně využívá dotačních možností. Ale u dotací bere v potaz ohromnou administrativní náročnost, do které se krajům a ministerstvům pravděpodobně nechce. Shrnutí:

1. Zvýšení příspěvku
2. Zjednodušení požadavků
3. Další zdroj financování, který by reagoval na aktuální potřeby (neočekávané výdaje)
4. Rozbujelá administrativa (vyšší patra – kraje, ministerstva)

7 ORP – VALAŠSKÉ KLOBOUKY

Správní okrsek Valašských Klobouk je šestý největší svou rozlohou a devátý největší počtem obyvatel ve Zlínském kraji. Má nejnižší hustotu osídlení, která činí 88 obyvatel na čtvereční kilometr. Zahrnuje 20 obcí, z nichž 2 mají status města, a podíl městské populace je přibližně 45 %. (Charakteristika SO ORP Valašské Klobouky, © 2024)

Tento region leží v jihovýchodní části Zlínského kraje a sousedí se Slovenskou republikou. Sousedí také se třemi dalšími správními okrsky kraje: na západě s Luhačovicemi, na severu s Vizovicemi a Vsetínem. (Charakteristika SO ORP Valašské Klobouky, © 2024)

Kopcovitý charakter krajiny je charakteristický pro oblast Vizovické vrchoviny a Bílých Karpat. Povrchové útvary jsou ovlivněny blízkostí řeky Váhu, která přispěla k vzniku hlubokého údolí v hlavním hřebeni prostřednictvím zpětné eroze. Lesy zaujímají největší část území, téměř 47 %. (Charakteristika SO ORP Valašské Klobouky, © 2024)

Tato oblast je známá jako Valašsko a vyznačuje se lidovou kulturou horského typu s bohatou tradicí lidových zvyků a obyčejů. (Charakteristika SO ORP Valašské Klobouky, © 2024)

Valašské Klobouky jsou hlavním centrem osídlení a přirozeným hospodářským centrem pro okolní obce. Historicky bylo známé pro výrobu soukenických látek a později papučí. Místní kultura je prezentována v expozici Městského muzea, a mezi dochované památky patří radnice z 18. století, mariánský sloup a farní kostel. Historické jádro města zahrnuje několik lidových roubených domů a každoročně se zde koná tradiční Valašský mikulášský jarmek. (Charakteristika SO ORP Valašské Klobouky, © 2024)

Dalším významným městem v oblasti je Brumov-Bylnice s farním kostelem sv. Václava a barokním sousoším Nejsvětější trojice z roku 1777. Jeho nejvýznamnější památkou je zřícenina královského hradu, který hrál v minulosti důležitou obrannou roli při vpádu Uhrů v roce 1271. (Charakteristika SO ORP Valašské Klobouky, © 2024)

Ovocnářství a páleníctví mají hlubokou tradici v této oblasti. Místní pálenice jsou známé svou vysokou kvalitou tradiční valašské pálenky, zejména slivovice. Oblast je také domovem chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, kde se nacházejí přírodní rezervace s ohroženými druhy rostlin, jako je Jalovcová stráň, Bílé potoky, Lazy, Ploščiny a Javorůvky. Mezi národní kulturní památky patří novodobý památník vypálené osady Ploština u obce Drnovice. (Charakteristika SO ORP Valašské Klobouky, © 2024)

Obrázek 15 Správní obvod obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky

Zdroj: https://www.czso.cz/csu/xz/so_orp_valasske_klobouky

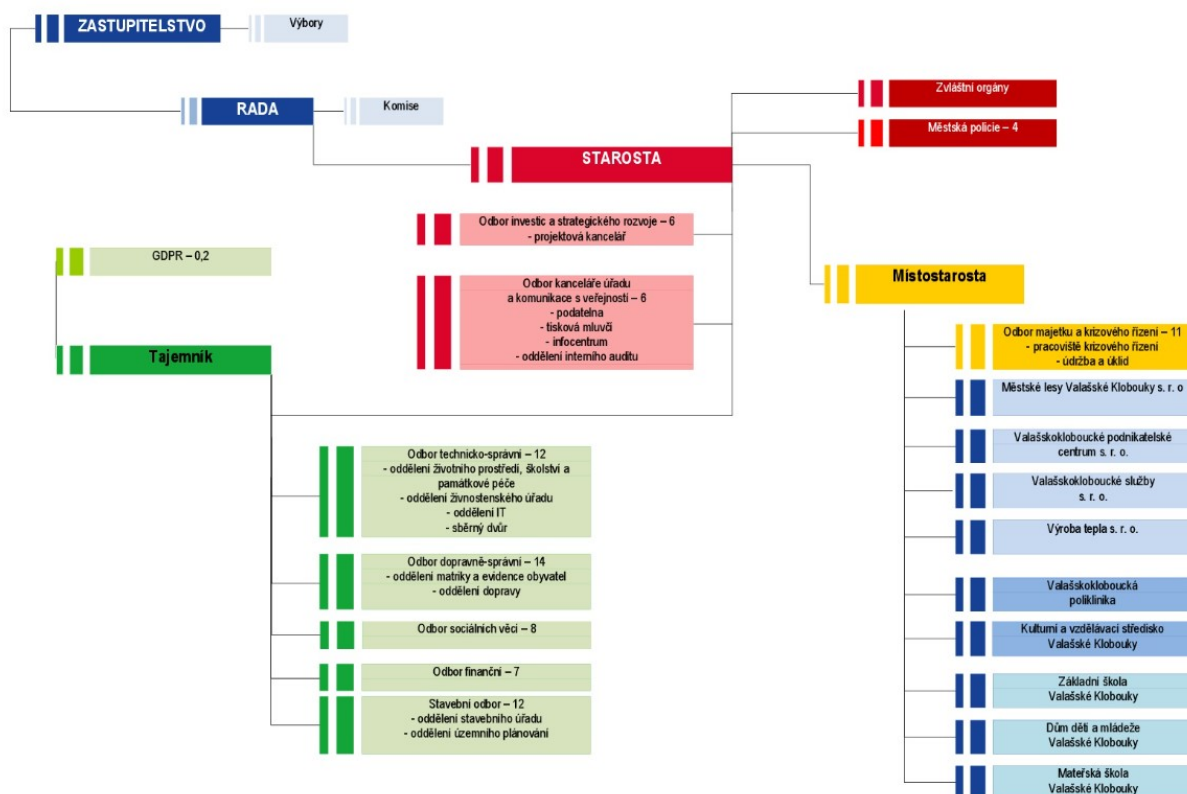
7.1 Městský úřad Valašské Klobouky

Úřad zajišťuje výkon státní správy a samosprávy jak ve Valašských Kloboukách, tak i v celém správní obvodu. Ze svého výkonu je plně odpovědný zastupitelstvu, radě starostovi a občanů Valašských Klobouk a obyvatelů ORP. (Organizační řád městského úřadu, © 2024)

Organizaci úřadu včetně jeho organizační struktury, rozdělení pravomocí atd. upravuje organizační řád úřadu. (Organizační řád městského úřadu, © 2024)

Samotný úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem úřadu a dalšími zaměstnanci města, kteří jsou zařazeni do úřadu. (Organizační řád městského úřadu, © 2024)

Poznámka: číslo v políčku znamená počet pracovních míst na daném odboru

Obrázek 16 Organizační struktura Městského úřadu Valašské Klobouky

Zdroj: <https://www.valasskeklobouky.cz/organizacni%2Drad%2Dmestskeho%2Duradu/d-450435/p1=36356>

7.2 Příspěvek na státní správu

V rámci svého statusu ORP vykonávají Valašské Klobouky i širokou škálu činností v tzv. přenesené působnosti. Na tuto působnost obdrží město příspěvek na státní správu. Bližší struktura příspěvku pro rok 2024 je rozepsána níže.

Údaje jsou platné k 1.1.2023, protože pro stanovení výše příspěvku na rok 2024 jsou použity údaje za rok 2023. (PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PRO OBCE 2024 - VALAŠSKÉ KLOBOUKY, © 2024)

Počet obyvatel: 4 868

Počet obyvatel ve správním obvodu matričního úřadu: 6 983

Počet obyvatel ve správním obvodu stavebního úřadu: 10 886

Počet obyvatel ve správním obvodu pověřeného obecního úřadu: 11 712

Počet obyvatel ve správním obvodu úřadu obce s rozšířenou působností: 22 889

Počet narození: 0

Počet sňatků: 44

Počet úmrtí: 27

Počet určení otcovství : 42

Počet nabraných žádostí: občanské průkazy: 3303

Počet aktivací (občanské průkazy): 311

Počet nabraných žádostí (řidičské průkazy): 902

Počet opatrovanců: 4

Počet aktů územního plánování: 390

Počet avíz: živnostenský úřad: 1140

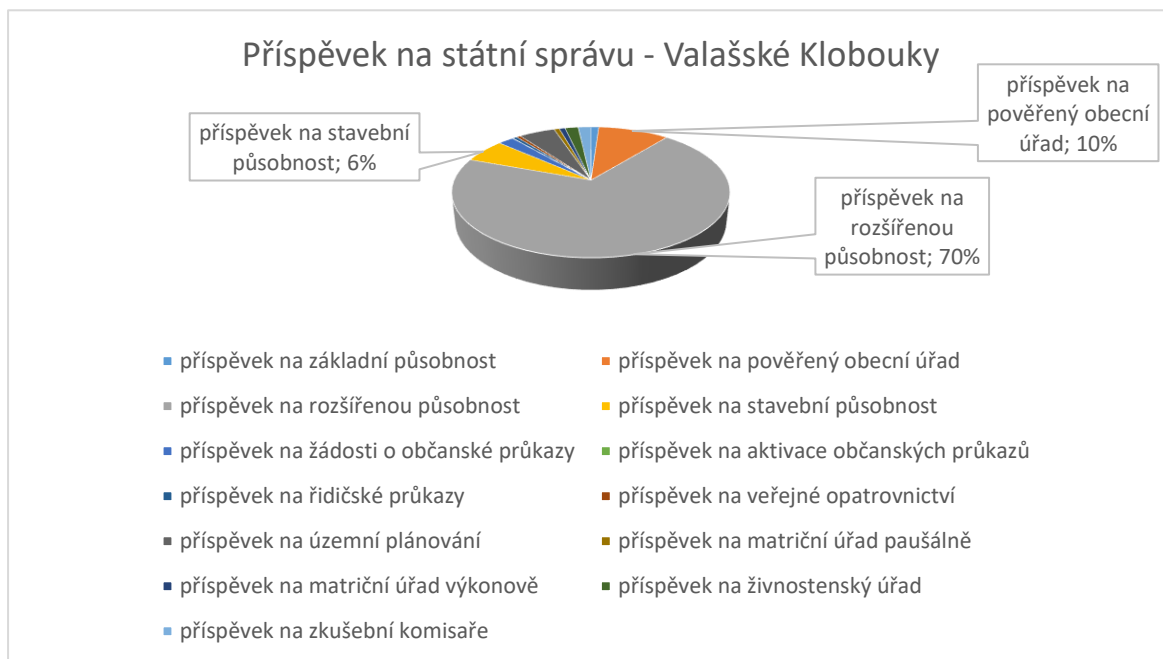
Počet zkoušek z předpisů a zdravotnické přípravy (A, B, T, C, D): 650

Počet zkoušek z údržby a ovládání vozidla (C, D): 101

Počet zkoušek z praktické jízdy (A, B, T): 717

Počet zkoušek z praktické jízdy (C, D): 137

počet zkoušek z profesní způsobilosti: 43

Obrázek 17 Příspěvek na státní správu - Valašské Klobouky

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ministerstva Vnitra ČR

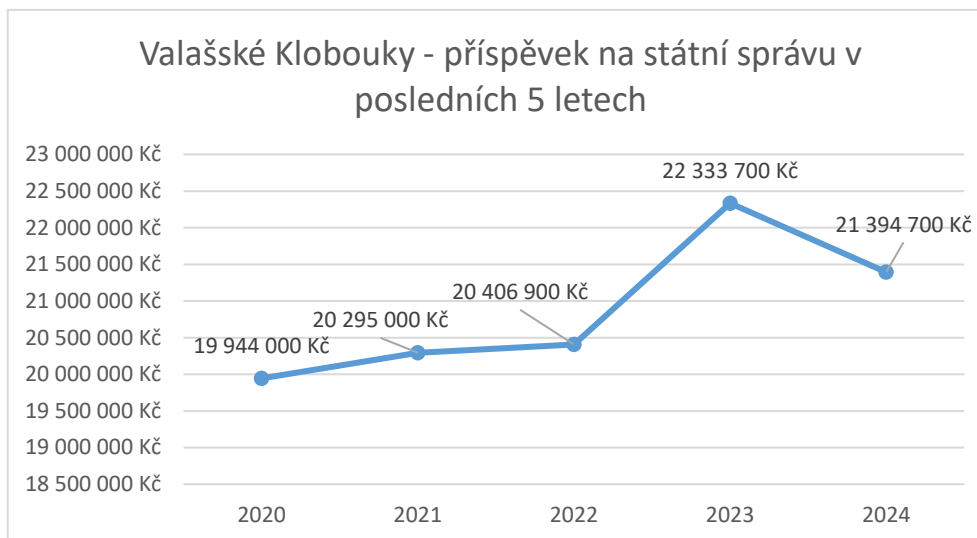
Výše uvedený graf znázorňuje strukturu příspěvku na státní správu pro město Valašské Klobouky v rámci procentuálního rozdělení. Drtivou většinu příspěvku tvoří příspěvek na rozšířenou působnost, celkem 70 %. Na druhé místo se řadí příspěvek na pověřený obecní úřad, ale již pouze s 10 %. Třetí poměrově největší příspěvek je příspěvek na stavební působnost, kdy tvoří 6 %. Další hodnoty jsou pak v jednotkách procent.

Pro rok 2024 byl pro obec Valašské Klobouky stanoven příspěvek ve výši 21 394 700 Kč.
(PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PRO OBCE 2024 - VALAŠSKÉ KLOBOUKY, © 2024)

Pokud jde o nominální vyjádření jednotlivých částí příspěvku na státní správu, ilustruje je obrázek na další stránce.

Obrázek 18 Nominální částky příspěvků na státní správu Valašské Klobouky
Zdroj: <https://www.prispevekobce.cz/detail-2024/585891>

Obrázek 19 Valašské Klobouky - příspěvek na státní správu v posledních 5 letech

Zdroj: Vlastní zpracování dle MV ČR

Graf znázorňuje výši příspěvku na státní správu v letech 2020-2024. Od roku 2020 se příspěvek zvýšil o necelých 1,5 milionu Kč. Příspěvek dle grafu ve všech letech od roku 2020 až po 2023 rostl. Nejvyššího zvýšení se dočkal v roce 2023, kdy oproti předcházejícímu roku narostl téměř o 2 miliony Kč. Nicméně na rok 2024 byl poprvé v období 5 let snížen, a to téměř o 1 milion Kč.

7.3 Rozhovor s tajemníkem Městského úřadu Valašské Klobouky

Prvním respondentem za Městský úřad Valašské Klobouky byl Ing. Karel Švach, MPA.

Struktura rozhovoru:

1. V rámci svého statusu obce s rozšířenou působností vykonáváte širokou škálu agend v rámci tzv. přenesené působnosti. Z jakých zdrojů tyto činnosti financujete?
2. Jaký z těchto příjmů považujete za stěžejní a proč?
3. Dle vyjádření například Svazu měst a obcí jsou příspěvky na státní správu pro obce značně podfinancované, sdílíte tento názor?
4. Pokud tvrdíte, že příspěvek/zdroje na státní správu jsou podfinancované, jakými instrumenty tyto chybějící finance nahrazujete/substituujete?
5. Kde shledáváte největší problém ve financování činností v rámci přenesené působnosti u své obce? (v samotném nastavení a výši příspěvku, administrativní stránka, nedostatečné další zdroje atd.)

6. Jaká opatření byste si za obec představovali, aby se financování vyrovnalo? (úprava příspěvků na státní správu, administrativní/distribuční úpravy, další zdroje financování státní správy atd.)
7. Jaké kroky by měl v této oblasti začít podle Vás činit stát?

Ad 1) Například z dotací, hlavně na OSPOD, poté z příspěvku na státní správu, určitě také ze správních poplatků a pak ještě dofinancovávají z daňových příjmů.

Ad 2) Každý považují za stěžejní, protože každý je k něčemu a bez nich by nemohli vykonávat státní správu. Nicméně tvrdí, že finance na státní správu nejsou dostatečné, v podstatě to pan tajemník demonstroval na příkladu, kdy si dělali personální audit. Z něho vyšlo, že nyní mají podstav cca 6 lidí, ale mívali 10. Tudíž jsou na tom lépe než třeba jiné obce, kde chybí více prostředků. Souvisí to s tím, že mají méně úředníků. Konkrétně na dofinancování státní správy chybí, konkrétně u finančního odboru, cca 12 % - 15 %. Těžko se přesně vypočítávají náklady na státní správu, protože každý úředník dělá část samosprávy, část státní správy.

Ad 3) Souhlasí.

Ad 4) Pomáhají si pak například správními poplatky, ale převážně pak musí využít i daňové příjmy, které by ale mohli využít spíše na rozvoj než na financování státní správy. Načež dodává, že poté dvojkové obce mají dostatek financí, nemusí používat daňové příjmy na státní správu, ale spíše na rozvoj obce. A starosta je hodnocen podle rozvoje obce, co vybudoval, ne podle úředníků nebo podle státní správy.

Ad 5) Shledává problém v kritériích, za která jsou přidělovány prostředky. Chtělo by to dle něj nějakou normu, že za tento úkon zaplatí stát tolik, za tento úkon tolik atd., aby to bylo jednoznačné. Druhým dechem dodává, že chápe, že u něčeho se to normuje lépe, u něčeho hůře. Dodává, že občanské průkazy se dají vydávat poměrně jasně, ale například stavební řízení je úplně jiný proces/ řízení. Bývá méně složité, někdy více a nyní ta kritéria nereflektují skutečnost. Přichází s návrhem, že by nebylo na škodu se bavit, že by se zohledňovala časová stránka úkonu a hradilo se podle ní. Podle odhadu času, nanormovat hodinu, že jedno řízení trvá max. tolik hodin, složitější tolik atd. Bojí se, ale že to se nestane, protože by zjistili, že obce jsou podfinancované a musí se jim razantně přidat. Proto tvrdí, jak to je složité, nemožné apod. Shrnuje teda jako první financování, žádná reflektují kritéria. Dalším problémem je dle p. tajemníka také nekonceptní řízení ministerstev. Ministerstvo vnitra má být sice koordinátorem, ale resortní ministerstva se řídí jinak. Příkladem uvádí MPSV,

kde je prosazena 11. platová třída u zaměstnanců, což považuje za absolutně nekonceptní. Dodává, jak může sociálka skočit do 11. platové třídy tím, že jí tam dají do tabulky depistážní činnost, což je de facto vyhledávání nějakým problematických jedinců v tom území, ale nikdo jiný ne. Doplnuje, že přestupkář, který na tom není líp, spíš by řekl, že hůř, tak je v 10. platové třídě. Toto považuje za absolutní nelogičnost a také tam podle něj neprobíhá žádná koordinace. Vrací se pak ještě k sociálkám, kdy tam je přesně dané to financování, za co je ta platba, za jakou činnost. To by dle něj mělo být u všeho. V neposlední řadě přichází p. tajemník s myšlenkou, že by ministerstva, např. MPO, které má pod sebou živnostenské úřady, mělo spočítat, kolik zaměstnanců je třeba na ten úkon, kolik na ten. Následně vyjít s tím, že na tento počet úkonů potřebujete minimálně 1 člověka, protože víc nezvládne (dovolená, nemoc atd.). Tvrdí, že se to dá spočítat. Navíc by to nemuselo být pro všechny úřady stejné, ale alespoň nějaký mustr. Například, že na agendu XY, je třeba mít tolik a tolik úředníků. A pak je na vyhodnocení města, jestli bude mít 3 nebo 7, na základě jeho znalostí či tam ještě něco přidalo navíc. Shrnuje to tedy nějakým minimálním personálním základem na určitou činnost. Rekapituluje tedy, že největším problémem jsou ta kritéria, řízení a nekonceptnost ministerstev, na každou činnosti jasná platba, minimální stav zaměstnanců na určitou činnost.

Ad 6) Zopakoval de facto závěr odpovědi z otázky č. 5, tedy úprava kritérii, debata o řízení a koncepci ministerstev, návrh na jasnou platbu za každý úkon (i například podle času řízení), navrhnout minimální stav pro každou činnost.

Ad 7) Shrnuje, že stát by si měl objednat jenom takové služby, které zvládne zaplatit. A pokud je nezvládá zaplatit, tak by měl zvážit sám u sebe, jestli nenajít úsporná opatření ve vyšších sférách, aby dokázala ty služby zaplatit. Přidává názor, že si myslí, že jsou přebujelá ministerstva. Také, že jsou administrativně přebujelá i kraje. Myslí si, že hlavně u ministerstev to nereguluje vůbec nikdo. A znova dodává, že stát by neměl chtít po obcích víc, než zvládne ufinancovat. Pak se ještě vrátil k tomu, že i kraje jsou nekonceptní. Řeší v rámci odpadového hospodářství se sdružením obcí velkých projekt, kde má být cca 80 obcí. Nicméně Valašské Klobouky ale musí jednat s Uherským Brodem a koordinovat to. Pak se ptá, proč tu koordinaci nevykonává kraj pro to území? Proč nedá nějaký návrh, jak by to mělo být? Načež dostali odpověď, ať si to udělají podle sebe. Tudíž tam není žádná koncepce a padá dotaz, na co je potom ten kraj, když to území nekoordinuje. Dále dodává, že jiné kraje se toho chopí a koordinují ty činnosti, např. v rámci odpadů. Ten postaví to, tady budou skládky, které se budou moct využívat, je třeba propojit je centrálně atd. Uvádí

jako příklad, že na Brněnsku je obecní podnik odpadového hospodářství. Funguje jako akciová společnost, skládá účty, skládá je představenstvu, což jsou starostové obcí. Ale opět doplňuje, že to koordinovalo Brno – kraj. U nás tvrdí, že kraj nic. Shrnutím tedy je, že stát by si měl objednat jen služby, které zvládne zaplatit, a pokud ne, tak se bavit, zda zrovna obce by to měly řešit. Když například na kraji je daleko robustnější aparát, než který mají obce. A v konečné fázi lepší koordinace jak od státu, tak od krajů.

7.4 Rozhovor s vedoucí ekonomického odboru Městského úřadu Valašské Klobouky

Druhým respondentem za Městský úřad Valašské Klobouky byla vedoucí ekonomického odboru, Bc. Jana Ptáčková.

Nutno podotknout, že zde nebyl rozhovor veden osobně, nýbrž otázky p. Ptáčkové předal p. tajemník Švach. Následně jsem obdržel otázky zodpovězené od p. Ptáčkové ve Wordu.

Struktura otázek:

1. V rámci svého statusu obce s rozšířenou působností vykonáváte širokou škálu agend v rámci tzv. přenesené působnosti. Z jakých zdrojů tyto činnosti financujete?
2. Jaký z těchto příjmů považujete za stěžejní a proč?
3. Dle vyjádření například Svazu měst a obcí jsou příspěvky na státní správu pro obce značně podfinancované, sdílíte tento názor?
4. Pokud tvrdíte, že příspěvek/zdroje na státní správu jsou podfinancované, jakými instrumenty tyto chybějící finance nahrazujete/substituujete?
5. Kde shledáváte největší problém ve financování činností v rámci přenesené působnosti u své obce? (v samotném nastavení a výši příspěvku, administrativní stránka, nedostatečné další zdroje atd.)
6. Jaká opatření byste si za obec představovali, aby se financování vyrovnalo? (úprava příspěvků na státní správu, administrativní/distribuční úpravy, další zdroje financování státní správy atd.)
7. Jaké kroky by měl v této oblasti začít podle Vás činit stát?

Ad 1) Přenesená působnost je financována z několika zdrojů – z příspěvku na výkon státní správy, z příjmu ze správních poplatků, příjmy z udělených pokut, z účelových dotací ze státního rozpočtu a taky z daňových příjmů města. Část příspěvku na výkon státní správy ze státního rozpočtu je stanovena podle výkonů. Z účelových dotací ze státního rozpočtu je

financován výkon OSPOD – dotace MPSV ve výši 100 % výdajů, tato dotace podléhá finančnímu vypořádání se státním rozpočtovém. Další účelová dotace je na výkon sociální práce od MPSV, ale tato dotace nepokrývá ani osobní výdaje, zbývající výdaje jsou hrazeny z rozpočtu města. Účelová dotace na OSPOD a na výkon sociální práce podléhají finančnímu vypořádání se státním rozpočtem. Poslední účelovou dotací je státní příspěvek na výkon pěstounské péče. Od roku 2022 podléhá i příspěvek na výkon pěstounské péče finančnímu vypořádání.

Ad 2) Stěžejní příjem pro město na výkon přenesené působnosti je příspěvek ze státního rozpočtu na výkon státní správy. Ze zdrojů, kterými je financován přenesený výkon tvoří největší podíl. Nejmenší část jsou příjmy z pokut.

Ad 3) Příspěvek na výkon státní správy je podfinancován, protože tento příspěvek nepokryje ani osobní výdaje. Součet všech příjmů, které má město k dispozici na výkon přenesené působnosti (příspěvek ze státního rozpočtu, správní poplatky, účelové dotace, pokuty a zkoušky odb. způsobilosti řidičů) nepokrývá všechny výdaje.

Ad 4) Podfinancovaný přenesený výkon pak město hradí z jiných zdrojů, zejména z daňových příjmů.

Ad 5) Stát přenáší na města část svých povinností a městu neposkytuje dostatečné krytí výdajů s touto činností spojených, takže výše příspěvku není adekvátní skutečným výdajům. Co se týká nastavení, část příspěvku je nastavená výkonově a část je závislá od velikosti správního obvodu, počtu obyvatel apod. Nedá se přesně konstatovat, že problém je v nedostatečných dalších zdrojích, protože město má příjem z daňových příjmů, dále má příjmy z nakládání s vlastním majetkem. Problémem může být to, že pokud město kryje výdaje na přenesenou působnost z jiných dalších zdrojů, např. z daňových, pak tyto finanční prostředky schází na zabezpečení jiných činností v oblasti samostatné působnosti.

Ad 6) Aby se financování vyrovnalo, stát by musel navýšit příspěvek na výkon přenesené působnosti. Jenže pro letošní rok, v rámci konsolidačního balíčku, je tento příspěvek snížen a nelze předpokládat, jaká výše bude pro další roky. Dále stát snížil městům u daňových příjmů podíl na rozpočtovém určení daní. Další možností dorovnání výdajů na přenesenou působnost je zvýšení správních poplatků.

Ad 7) Stát by se měl více zajímat, jakým způsobem a jakým podílem obce a města dorovnávají výdaje na přenesený výkon. Pro tento způsob by ale byla nutná součinnost měst a obcí, což by bylo pro města spojeno s vyšší administrativní náročností.

8 ORP OTROKOVICE

V Otrokovicích, nejmenším správním obvodu ve Zlínském kraji s nejvyšší hustotou obyvatelstva (305 obyvatel na km²) a druhým nejvyšším podílem městského obyvatelstva, spravujícím 10 obcí, z nichž 2 mají status města, se nachází zajímavé geografické rysy a kulturní památky. Tento obvod sousedí pouze s dalšími obvody Zlínského kraje, s Uherským Hradištěm na jihu a jihozápadě, s Kroměříží na západě, s Holešovem na severu a se Zlínem na východě. (Charakteristika SO ORP Otrokovice, © 2024)

Geograficky se nachází v oblasti Dolnomoravského a Hornomoravského úvalu kolem toku řeky Moravy, která zde vytváří mnoho mrtvých ramen. Okraj pohoří Chřiby tvoří jihozápadní část oblasti a na severu zasahují jihovýchodním cípem Hostýnské vrchy. Zemědělská půda zde zabírá 58 % území, což je čtvrtý nejvyšší podíl v kraji. (Charakteristika SO ORP Otrokovice, © 2024)

Jednou z pozoruhodných technických památek je 50 km dlouhý Bařův kanál, který je splavný z Otrokovic až k Rohatci a po jehož březích vede cyklostezka vhodná i pro in-line bruslaře. Mezi další areály vodní rekreace patří Pahrbek v Napajedlech a Štěrkoviště v Otrokovicích. (Charakteristika SO ORP Otrokovice, © 2024)

Centrem tohoto obvodu je město Otrokovice, které zažilo největší rozvoj ve 30. letech minulého století v souvislosti s výstavbou pobočky Bařových závodů. Vznikla zde čtvrť Bahňák s typickými bařovskými domky, z nichž část s hotelem Společenský dům je dnes městskou památkovou zónou. Kromě moderních památek funkcionalistické architektury se v Otrokovicích nachází i římskokatolický kostel sv. Vojtěcha a budova kulturního a informačního centra Otrokovická Beseda. (Charakteristika SO ORP Otrokovice, © 2024)

Dalším významným městem v tomto obvodu jsou Napajedla, kde se nachází barokní zámek s parkem a komplex původních stájí hřebčina. Historické budovy města zahrnují novorenesanční radnici a barokní kostel sv. Bartoloměje. Střed města byl prohlášen městskou památkovou zónou. Na území Napajedel se nachází i přírodní památka Na letišti, slepé rameno řeky Moravy s bohatou stromovou a křovinnou vegetací, která slouží jako útočiště mnoha chráněných rostlin a živočichů. (Charakteristika SO ORP Otrokovice, © 2024)

Obrázek 20 Správní obvod obce s rozšířenou působností Otrokovice

Zdroj: https://www.czso.cz/csu/xz/so_orp_otrokovice

8.1 Městský úřad Otrokovice

Městský úřad Otrokovice je orgánem města Otrokovice a ve své činnosti se řídí hlavně zákonem o obcích. Působnost úřadu je jak v samostatné působnosti, tak v přenesené působnosti. Úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem a dalšími zaměstnanci.

Další zaměstnanci působí na jednotlivých odborech či odděleních, kterou zřizuje rada města. Mimo jiné spadá do organizační struktury úřadu též pověřenec pro ochranu osobních údajů. (Vnitřní předpisy, © 2024)

Bližší informace k struktuře úřadu je znázorněn níže.

Obrázek 21 Organizační struktura Městského úřadu Otrokovice

Zdroj: <https://www.otrokovice.cz/organizacni%2Dstruktura/ms-3653/p1=3653>

8.2 Příspěvek na státní správu

Město Otrokovice, dle svého statusu obce s rozšířenou působností vykonává pestrou paletu různých agend, a to také v tzv. přenesené působnosti. Na tyto činnosti dostává ze zákona příspěvek na státní správu. Detailnější informace ke struktuře samotného příspěvku a k údajům, podle kterých se vypočítává, jsou uvedeny níže.

Údaje jsou platné k 1.1.2023, protože pro stanovení výše příspěvku na rok 2024 jsou použity údaje za rok 2023. (PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PRO OBCE 2024 - OTROKOVICE, © 2024)

Počet obyvatel: 17 634

Počet obyvatel ve správním obvodu matričního úřadu: 17 951

Počet obyvatel ve správním obvodu stavebního úřadu: 20 447

Počet obyvatel ve správním obvodu pověřeného obecního úřadu: 20 447

Počet obyvatel ve správním obvodu úřadu obce s rozšířenou působností: 34 094

Počet narození: 0

Počet sňatků: 40

Počet úmrtí: 102

Počet určení otcovství : 67

Počet nabraných žádostí: občanské průkazy: 4 467

Počet aktivací (občanské průkazy): 185

Počet nabraných žádostí (řidičské průkazy): 1 204

Počet opatrovanců: 54

Počet aktů územního plánování: 401

Počet avíz (živnostenský úřad): 1578

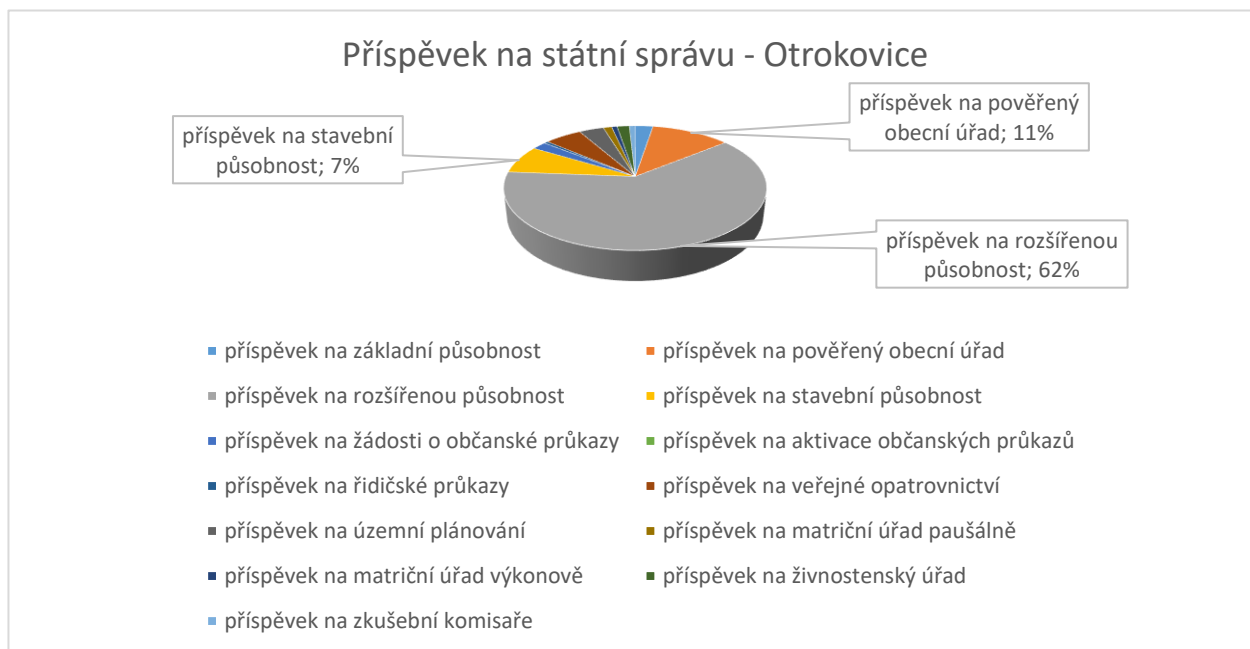
Počet zkoušek z předpisů a zdravotnické přípravy (A, B, T, C, D): 532

Počet zkoušek z údržby a ovládání vozidla (C, D): 51

Počet zkoušek z praktické jízdy (A, B, T): 512

Počet zkoušek z praktické jízdy (C, D): 74

počet zkoušek z profesní způsobilosti: 12

Obrázek 22 Příspěvek na státní správu - Otrokovice

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ministerstva vnitra ČR

Na základě výše uvedeného diagramu je zřejmé, že nejpodstatnější složkou pro město Otrokovice je příspěvek na rozšířenou působnost, který činí více než 3/5 celého příspěvku. Se značným odstupem následuje příspěvek na pověřených obecní úřadu, konkrétně 11 %. Třetí příčku v rámci objemu prostředků opanuje příspěvek na stavební působnost, a to se 7 %. Ostatní výše příspěvků se pohybuje v jednotkách procent.

Pro rok 2024 byl pro obec Otrokovice stanoven příspěvek ve výši 30 292 100 Kč.

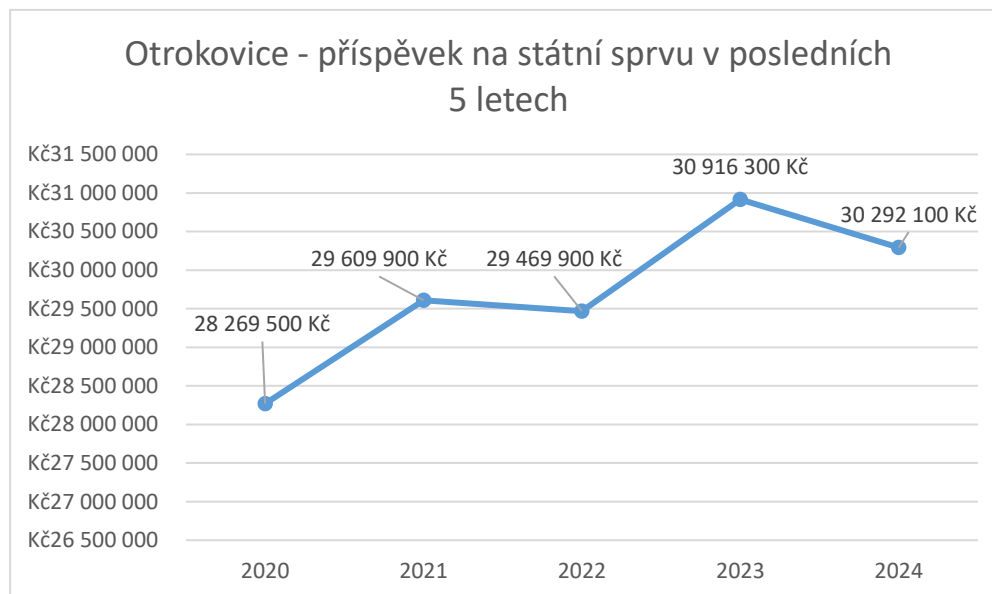
(PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PRO OBCE 2024 - OTROKOVICE, © 2024)

Následující obrázek poté ilustruje nominální částky jednotlivých příspěvků pro Otrokovice.

Obrázek 23 Nominální částky příspěvku na státní správu Otrokovice

Zdroj: <https://www.prispevekobce.cz/detail-2024/585599>

Obrázek 24 Otrokovice - příspěvek na státní správu v posledních 5 letech

Zdroj: Vlastní zpracování dle MV ČR

Graf ilustruje vývoj příspěvku na státní správu v letech 2020-2024. Z grafu je patrné, že se rozhodně nejedná o stabilní růst. Ačkoli od roku 2020 až po 2024 došlo ke zvýšení o více než 2 miliony Kč. Nicméně v období od 2021-2022 a 2023-2024 došlo naopak k poklesu. Na poslední rok došlo k poklesu o více než 600 tisíc Kč.

8.3 Rozhovor s tajemnicí Městského úřadu Otrokovice

Respondentem za Městský úřad Otrokovice byla paní tajemnice, Mgr. Radana Zenáhlíková.

Struktura rozhovoru:

1. V rámci svého statusu obce s rozšířenou působností vykonáváte širokou škálu agend v rámci tzv. přenesené působnosti. Z jakých zdrojů tyto činnosti financujete?
2. Jaký z těchto příjmů považujete za stěžejní a proč?
3. Dle vyjádření například Svazu měst a obcí jsou příspěvky na státní správu pro obce značně podfinancované, sdílíte tento názor?
4. Pokud tvrdíte, že příspěvek/zdroje na státní správu jsou podfinancované, jakými instrumenty tyto chybějící finance nahrazujete/substituujete?
5. Kde shledáváte největší problém ve financování činností v rámci přenesené působnosti u své obce? (v samotném nastavení a výši příspěvku, administrativní stránka, nedostatečné další zdroje atd.)

6. Jaká opatření byste si za obec představovali, aby se financování vyrovnalo? (úprava příspěvků na státní správu, administrativní/distribuční úpravy, další zdroje financování státní správy atd.)
7. Jaké kroky by měl v této oblasti začít podle Vás činit stát?

Ad 1) Samozřejmě, že z rozpočtu města. Obec také dostává příspěvek na výkon státní správy (cca 30 milionů) státní příspěvek na výkon pěstounské péče, příspěvek na výkon sociální práce, dotace na výkon OSPOD. Dohromady 37 milionů. Dále poté příjmy ze správních poplatků a řídičská oprávnění a sankční platby (pokuty). Takže celkově cca 52 milionů. Větší část od státu, zbylá od lidí.

Ad 2) Příspěvek na státní správu, protože tvoří největší část.

Ad 3) Sdílí názor, že je to podfinancované. Ve výsledku to nepokryje ani platy zaměstnanců, kteří se konkrétně věnují tomu výkonu přenesené působnosti. A samozřejmě tito zaměstnanci potřebují i nějaké obslužné profese, takže ten příspěvek by měl pokrývat práci třeba ekonomického odboru, podatelny, uklízeček, IT pracovníků atd. Nebo také provoz úřadu jako takový, náklady na topení, elektřinu, počítače atd. Příspěvek na státní správu + další zdroje (sankční platby, správní poplatky...) pokryjí cca 2/3 nákladů.

Ad 4) Z rozpočtu města, tedy i prostřednictvím RUD. Převážně s daňových příjmů. Tudíž potom je to na úkor údržby a rozvoje vlastního majetku. Příkladem paní tajemnice uvedla, že si nechali udělat popis stavu komunikací, tak jim z toho vyšlo, by měli každý rok dávat jenom na opravu a údržbu 30 milionů korun. A to jenom, aby je udrželi v nějakém stavu, v podstatě takovém, že se nedostanou do havarijního stavu.

Ad 5) Říká, že když je ten příspěvek opravdu ve formě příspěvku, tak není administrativně náročný. Peníze zkrátka přijdou, oni je mají, protože je někdo nějakým způsobem spočítá a nemusí je vyúčtovat jako dotaci, což se třeba musí na výkon OSPODu, Právě tato dotace je administrativně náročnější. A ten příspěvek na výkon sociální práce se musí potom nějak dle ní odůvodnit, např. jeho výše. Tudíž dodává, že administrativní stránka zátěží není, spíš je to tedy ta výše příspěvku, která nepokrývá náklady, které obec má.

Ad 6) První zmínila, že by bylo jednoznačně nejlepší, kdy stát ten příspěvek zvýšil. Dále uvedla, že by stálo za úvahu, aby by ty agendy mohly být méně složité. A tím pádem by pro jejich výkon bylo potřeba méně lidí. Bohužel se to ale neděje, stát se tváří, jako kdyby ty úředníky nechtěl, ale přitom vymýšlí při tvorbě zákonů další povinnosti a další pozice, které bude třeba obsadit, aby se těm požadavkům státu vyhovělo. Tvrdí, že ušetřit by se dle ní

určitě dalo, ale není to tak jednoduché. Mimo jiné hovořila paní tajemnice i o kritériích. Konkrétně pro Otrokovice, kterou hodně průmyslově založené, takže řeší složitější problematiku například v oblasti stavebního úřadu. Ta rozhodnutí jsou pak daleko náročnější, ale nikdo tu specifickou nezohledňuje, právě v těch kritériích. A dodala, že podobná situace je u životního prostředí. Nicméně ale tvrdí, že stanovit to nějak spravedlivě asi úplně nejde, spíš by bylo vhodné, kdyby bylo zkrátka více peněz. Kdyby si alespoň mohli říct, že peníze pokryjí alespoň platy lidí, kteří vykonávají tu přenesenou působnost + něco málo navíc. Jako příklad uvádí, že by to mělo tak, jako je dotace na OSPOD, kdy oni z ní pokryjí platy, pokryjí z toho odměny pro ty lidi, pokryjí z toho materiální vybavení (auto, počítač). Kdyby to bylo alespoň takto. Shrnutí zvýšení příspěvku, alespoň na pokrytí těch platů a zbytečně to nekomplikovat (distribuci, agendy atd.)

Ad 7) Za paní tajemnici je nejjednodušší, kdyby stát zvýšil příspěvek na výkon státní správy. Nicméně bere v potaz, že je tady nějaký konsolidační balíček, šetří se, kde jen může, takže je to složité. Každopádně uvedla, že ten propad příjmů státu nastal v momentě zrušení superhrubé mzdy, a tím pádem daňové zatížení zaměstnanců. Protože čím větší dopad mělo, tím více se platilo do státního rozpočtu. Navíc se přidalo spíše těm více vydělávajícím, a proto se podle ní roztočila ta spirála inflace, i v souvislosti s covidem, který byl předtím. Takže teď se ten stát snaží šetřit, ale ne na správných místech. Například na důchodcích, na lidech, co holt potřebují ty sociální dávky atd. Takže na tyto má být přísnost, protože co kdyby náhodou ty dávky zneužívali a celkově na všechny přísnost. Navíc obec má dost peněz, tak co by měl stát nějaké posílat. A stát argumentuje, kolik mají obce peněz na účtech. Když se ale tedy vrací, co by stát měl dělat: zvýšit příspěvek na výkon státní správy, zjednodušit agendy, což není vůbec jednoduché, protože to znamená revizi zákonů. Nyní je to tak, že když se přijme nový zákon, tak se vymyslí další úřednická místa. Odkazoval se i na p. ředitelku z kraje, která to snad má i vypočítané. A obecně dávat více peněz obcím, protože ony jsou jediné schopny ty peníze, by řekla, utratit smysluplně na údržbu infrastruktury. Závěrem zmínila též, že zrušení okresních úřadů byl špatný krok. Cílem bylo, aby ta decentralizace přispěla k tomu, aby to měl ten občan na úřad kousek. Nicméně podle paní tajemnice se to nemělo fyzicky decentralizovat na ty menší obce typu Otrokovice, Vizovice, ale mělo se již tehdy přistoupit k digitalizaci státní správy, aby občan už na ten úřad vůbec nemusel. Jako příklad zmínila Estonsko. Že by se vše dalo vyřešit z domu. To podle ní byla ta správná cesta. Což se nakonec neuskutečnilo, ale uskutečnila se varianta snížení dojezdových vzdáleností, aby to měl každý kousek. A tím pádem, za ní nesmyslně,

Vizovice nebo třeba i Otrokovice, protože Zlín je vážně kousek, vykonávají i širokou škálu státní agendy. A také hovořila i o zrušení místní příslušnosti, která je sice pro občany výhodná, ale pro obce už tak ne. Protože obce mají příjmy z RUD, kde jedno z kritérií je i počet obyvatel (trvalý pobyt), z toho má obec finanční prostředky. Jenže při zrušení místní příslušnosti má například člověk trvalý pobyt v Praze, ale žije v Otrokovicích. Tudíž si může zařídit sice věci v Otrokovicích, ale Otrokovice nedostanou příspěvek na tohoto obyvatele, protože trvalý pobyt má jinde. Pak tedy se musí snažit vymyslet, jak motivovat občana, aby měl trvalý pobyt skutečně tam, kde žije, aby obec zvýšila své příjmy.

9 KOMPARACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ NAPŘÍČ VYBRANÝMI ORP

Následující kapitola se věnuje hlavním zjištěním. Údaje vycházejí jednak z Ministerstva Vnitra ČR, které se věnují samotnému příspěvku, jeho výši, struktuře a vývoji v poslední letech. Dále jsou pak údaje doplněny o rozhovory se samotnými zástupci jednotlivých ORP (tajemníci, vedoucí ekonomických odborů). Společně tvoří ucelený celek, který slouží ke komparaci údajů pro jednotlivé obce.

9.1 Analýza dat z MV

Struktura příspěvku

Dominantní část příspěvku u zkoumaných obcí tvoří příspěvek na rozšířenou působnost. V průměru tvoří příspěvek 66,25 %, což odpovídá přibližně 2/3 celého příspěvku. Nejvyšší podíl tato část příspěvku pro rok 2024 představuje u obce Valašské Klobouky – 70 %, nejnižší u obce Otrokovice 62 %.

Druhý největší podíl je spatřen u příspěvku na pověřený obecní úřad. V průměru u všech zkoumaných obcí tvoří 11,75 % celého příspěvku pro rok 2024. Odpovídá tedy něco málo přes 1/10 celého příspěvku. Nejvyšší podíl tento příspěvek tvoří u Vizovic – 16 %. Nejnižší naopak u Luhačovic a Valašských Klobouk, kde tvoří shodně 10 %.

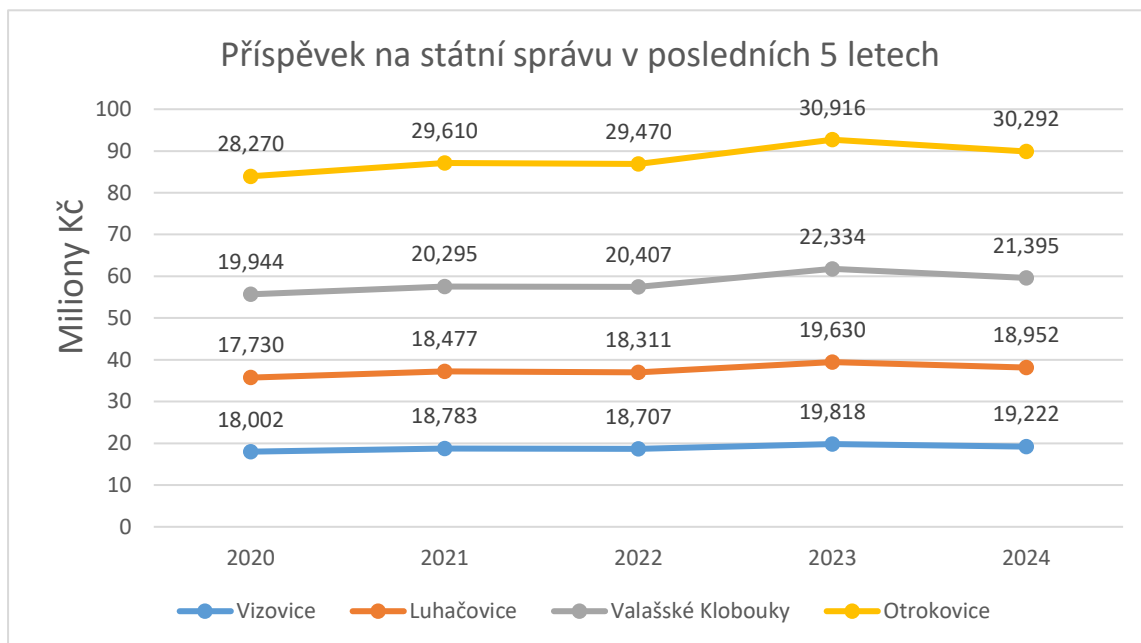
Třetí místo obsadil u všech obcí příspěvek na stavební působnost. V průměru tvoří 6,5 % příspěvku. Nejvyšší hodnoty dosahuje u Luhačovic a Otrokovice, shodně 7 %. Nejnižších hodnot pak u Vizovic a Valašských Klobouk, shodně 6 %.

Zbylé části příspěvku jsou již u všech obcí v jednotkových hodnotách.

Vývoj příspěvku v posledních letech

Druhou částí analýzy je porovnání příspěvků u všech obcí. Komparace je směřována na období posledních 5 let, tudíž od roku 2020 do roku 2024.

Bližší znázornění přináší graf na další stránce.

Obrázek 25 Příspěvek na státní správu v posledních 5 letech

Zdroj: Vlastní zpracování dle MV ČR

Graf ilustruje vývoj příspěvku na státní správu pro 4 ORP v letech 2020-2024. Z grafu je zřejmé, že příspěvky poměrně oscilují. Téměř u žádné obce se nejedná o stabilní růst. Výjimku tvoří pouze Valašské Klobouky, kde v období 2020-2023 docházelo k růstu. U dalších obcí docházelo v průběhu let jak k navyšování, tak snižování příspěvku. Společnými ukazateli jsou roky 2020-2021 a 2022-2023, kdy u všech obcí došlo ke zvýšení. Naopak v posledním roce, tedy z roku 2023-2024 je patrný další společný ukazatel, ovšem tady se jedná o snížení příspěvku. Je to hlavně v ostrém kontrastu oproti rokům 2022-2023, kdy v průměru nastalo nejvyšší zvýšení příspěvku na státní správu pro výše uvedené 4 ORP.

9.2 Data z rozhovorů se zástupci daných obcí

Následující kapitola analyzuje a porovnává odpovědi jednotlivých respondentů za každé ORP. Dále přináší jejich názory, kde shledávají největší problém ve financování přenesené působnosti, jaká opatření by si jednotlivé obce představovali atd.

Otázka č. 2 – Jaký z příjmů (na státní správu) považujete za stěžejní a proč?

Ze 100 % respondenti odpovídali, že zcela stěžejní je pro ně příspěvek na státní správu. Důvodem poté je, že tvoří největší podíl na financování přenesené působnosti.

Otázka č. 3 – Dle vyjádření například Svazu města a obcí jsou příspěvky na státní správu pro obce značně podfinancované, sdílíte tento názor?

Jednoznačně všichni respondenti uvedli, že financování státní správy pro obce je nedostačující. Tudíž sdílí názor Svazu města a obcí.

Otázka č. 4 – Pokud tvrdíte, že příspěvek/zdroje na státní správu jsou podfinancované, jakými instrumenty tyto chybějící finance nahrazujete/substituujete?

Kromě příspěvku na státní správu obce uvedli i jiné zdroje, kterými si dopomáhají. Příkladem jsou správní poplatky, sankční platby, příjmy z veřejnoprávních smluv, příspěvek na OSPOD atd. Nicméně uvádějí, že tyto příspěvky jsou primárně na státní správu. Opakovaně ale zaznělo, že nedostatečné finance musejí doplňovat skrze daňové příjmy. Zde uvádějí, že tyto příjmy pak nemohou adekvátně alokovat na rozvoj obce, jak například mohou dvojkové obce.

Otázka č. 5 – Kde shledáváte největší problém ve financování činností v rámci přenesené působnosti u své obce? (v samotném nastavení, výši příspěvku, administrativní stránka, nedostatečné další zdroje atd.)

Zde, pokud jde alespoň o první pozici, odpovídali respondenti v podstatě totožně, tedy ve výši příspěvku. Následně ale identifikovali i další problémy, kde se již ve svých odpovědích mírně lišili, byť se odpovědi prolínaly.

Problémy dle priorit:

1. Výše příspěvku
2. Špatně definovaná kritéria pro výpočet příspěvku (zvláště u výkonového financování)
3. Složitá agenda, příliš mnoho agend

Tyto 3 problémy rezonovaly nejvíce, přičemž pořadí reflektuje vážnost problému. U výše příspěvku panovala 100 % shoda, že je to problém č. 1. Pokud jde o druhé a třetí místo, tak mírně převažoval problém se špatně definovanými kritérii. Následoval ale také problém se složitostí agendy a přebujelým množstvím těchto agend.

Dále zaznívaly názory, že na vyšších patrech veřejné správy (kraj, stát) dostatečně nekomunikují, nespolupracují. Mimo jiné zazněly i názory, že řízení těchto subjektů je značně nekonceptní. S tím souvisí i názor, který většina zmínila, že je problémem přebujelost úředníků ve vyšších patrech a nedostatek zaměstnanců na nižších patrech VS.

Otázka č. 6 – Jaká opatření byste si za obec představovali, aby se financování vyrovnalo (úprava příspěvků na státní správu, administrativně/distribuční úpravy, další zdroje financování státní správy atd.)

Zde již byla poměrně široká škála nápadů a názorů, která opatření by mohla obcím pomoci. Dle četnosti výskytu a akcentace daného návrhu jsou opatření seřazena následovně, a to pouze dle oblasti úpravy.

1. Zvýšení příspěvku na státní správu
2. Zjednodušení agend
3. Úprava kritérií pro výpočet příspěvku
4. Centralizace systému veřejné správy
5. Lepší komunikace, řízení a koordinace od vyšších pater veřejné správy (kraj, stát)
6. Digitalizace

Poznámka: U analýzy rozhovorové části není uvedena otázka č. 1 a č. 7 z rozhovoru. U otázky č. 1 odpovídaly subjekty téměř totožně, navíc první otázka není klíčová pro následná opatření, která budou vycházet z analýz a komparací. A pokud jde o otázku č. 7, ta se značně prolínala s otázkou č. 6, tudíž odpovědi na otázku 7 již byly obsaženy v otázce č. 6.

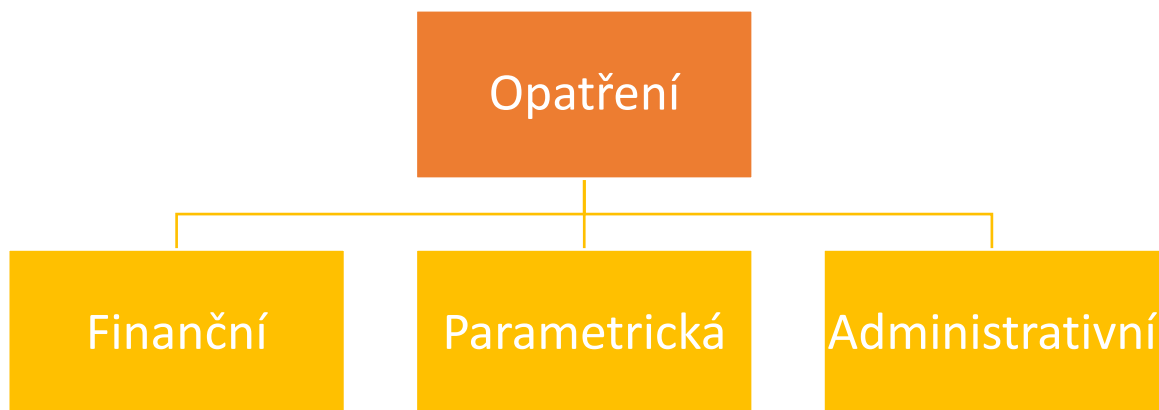
10 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ SOUČASNÉ SITUACE

Cílem této kapitoly je představit návrhy na zlepšení současné situace financování obcí s rozšířenou působností se zaměřením na financování jejich přenesené působnosti.

Návrhy se opírají o veřejně dostupná data, například z Ministerstva vnitra ČR či Českého statistického úřadu. Druhou částí, na které jsou výsledky postaveny, jsou pak rozhovory s relevantními respondenty v této oblasti. Ať už se jedná o tajemníky či vedoucí ekonomických/finančních odborů.

Návrhy a doporučení jsou převážně směřována přímo na stát. Je to z důvodu, že ačkoli obce dokáží velmi přesně identifikovat nejen problémy, ale také přijít s konkrétními opatřeními, není v jejich gesci samotná opatření přímo implementovat do systému financování přenesené působnosti.

Níže uvedené schéma představuje tři základní oblasti opatření, kterým by se stát měl věnovat, aby zajistil lepší fungování systému financování státní správy pro ORP.

Obrázek 26 Schéma hlavních opatření

Zdroj: Vlastní zpracování

10.1 Finanční opatření

Jedná se o opatření, která směřují primárně na finanční stránku problému. Respondenty byla navíc právě finanční stránka nejčastěji zmiňována. Tato opatření se vyznačují většinou vysokou efektivitou v řešení uváděného problému, zjednodušením systému atd. Nicméně ale také představují poměrně vysokou zátěž pro státní rozpočet.

Návrhy:

- 1. Nominální zvýšení příspěvku** – zvýšení příspěvku cca o 33 %, protože takový podíl obcím přibližně chybí na dofinancování přenesené působnosti

Typ opatření	Finanční – nominální zvýšení příspěvku
Realizátor	Stát
Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Minimálně 1 rok
Dopady	Vyrovnaní financování přenesené působnosti pro obce
Výhody	Nejefektivnější opatření, nejvíce zmiňované obcemi
Nevýhody	Časově náročné, zátěž pro státní rozpočet

Tabulka 1 Finanční opatření – nominální zvýšení příspěvku

Zdroj: Vlastní zpracování

- 2. Zvýšení příspěvku minimálně na pokrytí platů zaměstnanců** – dle analýz dosavadní příspěvek nepokrývá ani platy zaměstnanců, příklad lze hledat u OSPOD, kdy tam příspěvek platy pokrývá

Typ opatření	Finanční – zvýšení příspěvku minimálně na pokrytí platů zaměstnanců
Realizátor	Stát
Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Minimálně 1,5 roku
Dopady	Částečné vyrovnaní financování přenesené působnosti pro obce

Výhody	Zabezpečení platů alespoň zaměstnanců, přiblížení se k narovnání systému, symbolický krok, že stát chce problém řešit
Nevýhody	Časové náročné, i pokud jde o propočty, zátěž pro státní rozpočet

Tabulka 2 Finanční opatření – zvýšení příspěvku minimálně na pokrytí platů zaměstnanců
Zdroj: Vlastní zpracování

- 3. Nový zdroj financování** – propojení či úplně nahrazení příspěvku na státní správu RUD, a to za předpokladu, že RUD by zohledňovalo, do jaké míry obec vykonává státní správu

Typ opatření	Finanční – nový zdroj financování
Realizátor	Stát
Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Minimálně 1,5 roku
Dopady	Zvýšení příjmů, a hlavně větší důraz na financování státní správy dle rozsahu výkonu
Výhody	Při nahrazení – výrazné zjednodušení a reflexe agend státní správy, Při doplnění – zvýšení příjmů pro obec na přenesenou působnost
Nevýhody	Časově náročné, složité politické diskuze, riziko nesprávného nastavení příspěvku, administrativně náročné, zátěž pro SR

Tabulka 3 Finanční opatření – nový zdroj financování

Zdroj: Vlastní zpracování

- 4. Rozšíření resortních dotací** – opakovaně zaznělo, že největší problém je v oblasti životního prostředí a stavebního úřadu, možnost minimálně pro tyto resorty uvažovat o resortní dotaci

Typ opatření	Finanční – rozšíření resortních dotací
Realizátor	Stát + obec
Typ procesu	Legislativní proces

Časová náročnost	Minimálně 1,5 roku
Dopady	Cílená pomoc pro oblasti, kde je největší problém
Výhody	Cílené opatření pro oblasti, kde jsou největší problémy, možnost flexibilně reagovat na výkyvy, další zdroj financování
Nevýhody	Administrativně náročné, dodatečná zátěž pro státní rozpočet

Tabulka 4 Finanční opatření – rozšíření resortních dotací

Zdroj: Vlastní zpracování

- 5. Paušální částka** – jednalo by se o transparentnější a předvídatelnější řešení, kdy by obce přesně věděly, kolik obdrží finančních prostředků, navíc by se jednalo i o zjednodušující prvek

Typ opatření	Finanční – paušální částka
Realizátor	Stát
Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Minimálně 1 rok
Dopady	Zjednodušení systému
Výhody	Zjednodušení systému, větší předvídatelnost, transparentnost
Nevýhody	Možná zátěž pro státní rozpočet, nereflektování aktuálních potřeb

Tabulka 5 Finanční opatření – paušální částka

Zdroj: Vlastní zpracování

- 6. Automatická valorizace příspěvku** – v současné době příspěvek hodně kolísá, na rok 2024 dokonce klesá, ale agend neubývá, spíše naopak. Automatická valorizace by minimálně měla pozitivní efekt, že obce by nemohly získat méně financí

Typ opatření	Finanční – automatická valorizace příspěvku
Realizátor	Stát
Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Minimálně 1,5 roku
Dopady	Zjednodušení systému

Výhody	Zamezení kolísání příspěvku, pravidelné zvyšování příspěvku, přehlednost
Nevýhody	Zátěž pro státní rozpočet, riziko nepřiměřeného zvyšování vlivem externích vlivů, složitá diskuse nad valorizačním mechanismem

Tabulka 6 Finanční opatření – automatická valorizace příspěvku

Zdroj: Vlastní zpracování

- 7. Zvýšení správních poplatků** – v současnosti jsou dle zástupců obce nízké a mají tedy spíše výchovný charakter, zvýšení by alespoň částečně pomohlo financovat státní správu

Typ opatření	Finanční – zvýšení správních poplatků
Realizátor	Stát
Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Minimálně 1 rok
Dopady	Mírná subvence pro systém financování státní správy
Výhody	Minimálně drobná podpora pro obce s financováním, zvýšení výchovného charakteru pro občany, symbolické gesto, že stát si je vědom problému s financováním
Nevýhody	Nízká finanční pomoc, zátěž pro lidi, riziko více odvolání ze strany občanů

Tabulka 7 Finanční opatření – zvýšení správní poplatků

Zdroj: Vlastní zpracování

10.2 Parametrická opatření

Slouží k narovnání systému financování v určitých přesně stanovených kritériích. A také v oblasti zjednodušení agend či lepší provázanosti systému financování na zaměstnance. Opatření cílí na úpravu konkrétních prvků financování, kde systém skýtá největší problémy. Výhodu přináší fakt, že se jedná o přesně cílená opatření, nikoli tedy plošná, tudíž se dá předpokládat nižší zátěž pro státní rozpočet. Nicméně opatření sebou nesou poměrně značnou časovou náročnost vzhledem k nastavení optimálních kritérií.

Úprava kritérií v následujících oblastech:

1. Stavební – absolutně nezohledněna část například pro vydávání povolení, kontrola staveb atd. Činnosti velmi důležité, ale nepropsané do financování.

Návrh pro oblast stavební, minimálně přidání i výkonových kritérií, které by obce motivovaly k provádění kontrol, protože v současné době jim to nikdo nefinancuje. Příkladem může být provázání například počtu kontrol na určitý finanční obnos. Stát by stanovil minimální a maximální počet kontrol, které obec musí vykonat, když je například recese, a tolik se nestaví, tudíž je čas na provádění více kontrol, např. kontrol černých staveb. Akcentace promítnutí takové kritéria do financování i z důvodu značené ekonomické zátěže pro obce v oblasti kontrol. Jedná se totiž o konfliktní řízení, kdy začíná správní řízení, případně odvolání atd. Závěrem je pak problémem samotná vymahatelnost dodržování určitých standardů u staveb, když obce nemají dostatek financí na provádění kontrol dodržování regulí.

Typ opatření	Parametrické – stavební
Realizátor	Stát + obec
Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Přibližně 1,5 roku
Dopady	Projekce reálných potřeb a úkonů obce
Výhody	Větší reflexe potřeb obce, motivační charakter, zvýšení finančních prostředků, nižší náklady než prosté zvýšení příspěvku, zvýšení vymahatelnosti
Nevýhody	Zátěž pro státní rozpočet, složitost při nastavování kritérií, specifická obcí

Tabulka 8 Parametrické opatření – stavební

Zdroj: Vlastní zpracování

2. Životní prostředí – kontroly, povolení, dodržování ohleduplnosti k životnímu prostředí, opět nikde nepropsáno do financování.

Typ opatření	Parametrické – životní prostředí
Realizátor	Stát + obec
Typ procesu	Legislativní proces

Časová náročnost	Přibližně 1,5 roku
Dopady	Projekce reálných potřeb a úkonů obce
Výhody	Větší reflexe potřeb obce, motivační charakter, zvýšení finančních prostředků, nižší náklady než prosté zvýšení příspěvku, zvýšení vymahatelnosti
Nevýhody	Zátěž pro státní rozpočet, složitost při nastavování kritérií, specifická obcí

Tabulka 9 Parametrické opatření – životní prostředí

Zdroj: Vlastní zpracování

Také přidání kritérii například pro kontroly, povolení atd. Obce nejsou pak motivovány k těmto činnostem, což zhoršuje postavení i občanů v obci. Příkladem je, že obce musejí dělat rozbor a posudky. Při menších posudcích a rozbořech se sumy pohybují přibližně kolem tisícových částek. Nicméně například u větších posudků, naposled příklad Bečvy, se jedná o statisíce. Doposud ale není v ekonomickém zájmu úřadů tyto činnosti vykonávat, protože jim to nikdo nezaplatí. Opět tedy obce nejsou motivovány tyto důležité kontroly provádět, protože jsou finančně velmi zatěžující. Což závěrem souvisí s problémem vymahatelnosti dodržování jistých povinností, které je problém vymoci, když ani na kontroly současného stavu není dostatek finančních prostředků. Poté je velmi složité dosáhnout čistoty životního prostředí.

3. Navázání financování na počet zaměstnanců

Ačkoli dosavadní kritéria v některých oblastech zhodnocují i počet výkonů (živnostenské povolení, vydání ŘP atd.), nereflktuje počet zaměstnanců. Vlivem ekonomických cyklů například v oblasti živnostenských oprávnění dochází k úbytku a poté k nárůstu. Nicméně zaměstnanci pořád jsou na úřadě. Využívají světlo, teplo, počítač atd., ale to není financováno.

Návrhem by mohlo být minimálně určení minimálního počtu zaměstnanců, na které stát přispěje.

Typ opatření	Parametrické – financování dle počtu zaměstnanců
Realizátor	Stát + obec

Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Přibližně 1,5 roku
Dopady	Projekce reálných potřeb obce
Výhody	Reflexe skutečných nákladů obce na zaměstnance, způsob alespoň částečného vyrovnání financování, zkvalitnění výkonu veřejné správy, omezení fluktuace zaměstnanců
Nevýhody	Zátěž pro státní rozpočet, složitost nastavení spravedlivého modelu, specifická obcí

Tabulka 10 Parametrické opatření – financování dle počtu zaměstnanců

Zdroj: Vlastní zpracování

4. Zjednodušení agend

V současnosti, zvláště malé obce, mají problém, že jednu agendu vykonává více lidí. Pokud stát nehodlá tyto činnosti financovat, mohl by navrhnout následující. Na agendu A je potřeba tolik lidí, ty zafinancujeme. Nebo tento úkon trvá přibližně X hodin, na 1 hodinu je příspěvek od státu tolik a tolik. Minimálně tedy reflektovat jednotlivé úkony a jejich náročnost, pokud by nedošlo k samotnému zjednodušení.

Typ opatření	Parametrické – zjednodušení agend
Realizátor	Stát + obec + kraj
Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Minimálně 1,5 roku
Dopady	Snížení administrativního zatížení pro obce
Výhody	Vyrovnaní financování, zkvalitnění úkonů v přenesené působnosti, větší finanční možnosti pro obce v rámci samosprávy
Nevýhody	Zátěž pro subjekty, na které by přešly agendy, složitá politická diskuse na úrovni státu, obce a kraje

Tabulka 11 Parametrické opatření – zjednodušení agend

Zdroj: Vlastní zpracování

10.3 Administrativní opatření

Pod těmito opatřeními se nacházejí poměrně výrazné strukturální reformy, které by ovšem z dlouhodobého hlediska mohl výrazně přispět ke stabilizaci dosavadního systému. Navíc tato opatření byla zmiňována i v rámci respondentů v rozhovorech.

1. Centralizace

Současná distorze systému ukládá obcím typu Vizovice či Luhačovice, které mají pod 5 000 obyvatel povinnosti plnit funkci ORP, i když k tomu absolutně nemají jednak dostatečný aparát ani dostatečné finance od státu.

Opatřením by mohlo být přesun výkonu státní správy z obcí na kraje. Kraje k tomu mají jednoznačně robustnější aparát, navíc i pro obce a její občany by opatření bylo výhodné, protože obce by se mohly soustředit primárně na rozvoj, což také občané nejvíce hodnotí.

Typ opatření	Administrativní/strukturální – centralizace
Realizátor	Stát + obec + kraj
Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Dlouhodobá, nelze přesně stanovit
Dopady	Snížení administrativní náročnosti pro obce
Výhody	Přesun agend na subjekty, které mají robustnější aparát, zjednodušení systému financování, snížení administrativní náročnosti pro obce, obec se může soustředit primárně na rozvoj
Nevýhody	Zátěž pro subjekty, na které by přešly agendy, složitá politická diskuse na úrovni státu, obce a kraje, zátěž pro občany

Tabulka 12 Administrativní opatření – centralizace

Zdroj: Vlastní zpracování

2. Přesun mezi zaměstnanci vyšších pater veřejné správy do nižších

Pokud stát chce, aby malé obce vykonávaly funkci ORP, potřebují na to kvalitní aparát. Dle výsledku analýz jej nemají. To způsobuje nepřiměřené nároky na obce, 2-3 agendy na člověka a rostoucí riziko nekvalitní veřejné správy či odliv zaměstnanců. Stabilizačním opatřením by bylo navýšit počty zaměstnanců pro obce s rozšířenou působností, a to například právě zaměstnanci kraje, kde je nadbytek.

Typ opatření	Administrativní/strukturální – přesuny zaměstnanců
Realizátor	Stát + obec + kraj
Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Dlouhodobá, nelze přesně stanovit
Dopady	Zkvalitnění aparátu pro obce
Výhody	Podpora pro obce, které mají předimenzované množství agend, zvýšení efektivity a kvality služeb obcí, celkově zvýšení kvality na nižších stupních veřejné správy
Nevýhody	Úbytek zaměstnanců na kraji či ministerstvech, vysoká administrativní náročnost, složité politické diskuse

Tabulka 13 Administrativní opatření – přesuny zaměstnanců

Zdroj: Vlastní zpracování

3. Digitalizace

Větší důraz na digitalizování agend. Ačkoli v tomto směru stát činí jistá opatření, stále jsou nedostatečná. Pokud stát neumí zafinancovat plné náklady na zaměstnance vykonávající státní správu na obcích, tak ať je krokem potom digitalizace. Příkladem může být například Estonsko, podle kterého bychom se mohli inspirovat.

Typ opatření	Administrativní – digitalizace
Realizátor	Stát + obec + kraj
Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Přibližně 5 let
Dopady	Zefektivnění veřejné správy
Výhody	Zjednodušení procesů, zrychlení procesu, omezení byrokracie, v dlouhodobém měřítku úspora nákladů, dobré příklady ze zahraničí
Nevýhody	Rozsáhlý komplexní proces, výrazná časová náročnost,

Tabulka 14 Administrativní opatření – digitalizace

Zdroj: Vlastní zpracování

4. Úprava dosavadního modelu veřejné správy

Nahrazení dosavadního smíšeného modelu veřejné správy například modely z Itálie či Španělska. Hlavní podstatou tohoto opatření by bylo, že státní správu by vykonával pouze stát nebo kraje, tudíž obce by vykonávaly pouze samosprávu. To by ocenili jak zástupci obcí, tak občané, protože by obce měly více peněz na rozvoj.

Typ opatření	Administrativní/strukturální – úprava dosavadního modelu VS
Realizátor	Stát + obec + kraj
Typ procesu	Legislativní proces
Časová náročnost	Dlouhodobá, nelze přesně stanovit
Dopady	Restrukturalizace systému veřejné správy
Výhody	Narovnání neufinancovatelného výkonu státní správy, přesun agend na personálně vybavenější subjekty, možnost pro obce zabývat se pouze samosprávou a rozvíjet obec, zamezení fluktuace na nižších patrech veřejné správy
Nevýhody	Rozsáhlý komplexní proces, výrazná časová náročnost, politicky složitě realizovatelné

Tabulka 15 Administrativní opatření – úprava dosavadního modelu VS

Zdroj: Vlastní zpracování

10.4 Další opatření

Kromě výše uvedených opatření jsou pochopitelně mnohá další, která by se dala aplikovat a která z analýz nebo rozhovorů vyplývají. Příkladem může být například: zlepšení komunikace kraje a obce, pravidelná setkání na úrovni ORP, kraje a státu atd.

Typ opatření	Další – zlepšení komunikace a koordinace
Realizátor	Stát + obec + kraj
Typ procesu	Diskuse na všech úrovních veřejné správy
Časová náročnost	Přibližně 3-6 měsíců
Dopady	Větší podpora obcí

Výhody	Pravidelné setkávání všech příslušných subjektů VS v daném kraji, sdílení informací, názorů a připomínek, zlepšení koordinace agend, možnost metodické podpory, nízká finanční a časová náročnost
Nevýhody	Zbytečná administrativní a časová zátěž pro vybrané subjekty, riziko neochoty k jednání

Tabulka 16 Další opatření – zlepšení komunikace a koordinace

Zdroj: Vlastní zpracování

ZÁVĚR

Cílem práce bylo představit systém financování obcí, a hlavně s důrazem na jejich přenesenou působnost. Protože ačkoli téma není až tolik exponované, jedná se o stěžejní prvek veřejné správy. S veřejnou správou totiž přichází do styku každý občan a chce kvalitní služby. Tyto služby musí být ale adekvátně financovány.

V teoretické části práce je nabídnut exkurz od počátku samotné veřejné správy, definice tohoto pojmu, až po současný systém veřejné správy v ČR. Čtenáři jsou pak krátce představeny i systémy veřejné správy v zemích Visegrádské čtyřky. Od samotného systému veřejné správy jako celku se práce chronologicky zaměřuje na nižší stupně veřejné správy, tedy kraje a obce. Představuje jejich základní strukturu, rozdělení, funkce atd. Následně je pak práce zaměřena již na obce a v samostatné kapitole popisuje systém financování obcí v ČR. Poslední kapitola je pak věnována příspěvku na státní správu, který zaujímá hlavní místo ve financování tzv. přenesené působnosti. Čtenář získá poměrně zevrubnou analýzu příspěvku jako takového, jeho struktury či kritérií financování.

V praktické části jsou popsána a analyzována čtyři ORP ve Zlínském kraji. Základním prvkem analýz je financování přenesené působnosti. Analýzy byly prováděny jednak na základě veřejně dostupných dat z internetu, tak hlavně prostřednictvím rozhovorů se zástupci jednotlivých městských úřadů.

Výsledkem celé práce je pak dle analýz definovat jasné problémy v oblasti financování přenesené působnosti pro ORP, a hlavně přijít s adekvátními opatřeními.

Autor přichází konkrétně se třemi sadami opatřeními, které mohou přispět k vyrovnaní financování přenesené působnosti primárně pro ORP, případně ale i pro nižší typy obcí. První soubor opatření směřuje na finanční stránku problému, kdy představuje celkem 7 opatření na stabilizaci systému. Druhý soubor opatření cílí na parametrickou stránku, kdy poukazuje na problém v nastavení jednotlivých kritérií, které nereflektují reálné potřeby obcí. Třetí složkou opatření je pak složka administrativní. Zde autor upozorňuje na variantu razantních strukturálních změn, které jsou dlouhodobějšího charakteru, nicméně nabízí řešení identifikovatelných problémů.

Závěrem je nutno dodat, že práce se zabývá dosti specifickou problematikou, kde hlavní roli v řešení má stát. Práce si nicméně kladla za cíl přijít minimálně se základními opatřeními či doporučeními, která se dají využít pro řešení daného problému.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BOHATÁ, Marie a KOLEKTIV, 2021. *Etika a integrita veřejné správy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-3311-6.

HORIZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír, 2013. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 9788073804596.

KÁŇA, Pavel a KALOUSKOVÁ, Petra, 2019. *ZÁKLADY VEŘEJNÉ SPRÁVY. Vybrané kapitoly veřejné správy pro studium na středních a vyšších odborných školách*. 5. vydání. Ostrava: Montanex. ISBN 978-80- 7225-465-1.

KRUNTORÁDOVÁ, Ilona, 2015. *Politické aspekty financování českých měst*. Praha: Karolinum. ISBN 9788024627441.

LOCHMANOVÁ, Alena, 2017. *Veřejná správa. Základy veřejné správy*. Prostějov: Computer Media. ISBN 978-80-7402-295-1.

MAAYTOVÁ, Alena; OCHRANA, František a PAVEL, Jan, 2015. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Expert. Praha: Grada Publishing. ISBN 9788024755618.

NOVOTNÝ, Vladimír; KLÍMA, Karel; KRÁLIKOVÁ, Kristína a DUDOR, Ladislav, 2017. *Veřejná správa v zemích Visegrádské čtyřky (Česká republika, Maďarsko, Polská republika, Slovenská republika)*. Praha: Nakladatelství Leges. ISBN 978-80-7502-215-8.

PAVLÍK, Marek; ŠIMKA, Karel; POSTRÁNECKÝ, Josef; POMAHAČ, Richard a Kolektiv, 2020. *Moderní veřejná správa, Zvyšování kvality veřejné správy, dobrá praxe a trendy*. Praha: Wolter Kluwer ČR. ISBN 978-80-7598-048-9

PEKOVÁ, Jitka; JETMAR, Marek a TOTH, Petr, 2019. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-209-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance. Praha: Grada Publishing. ISBN 9788024756080.

ROSENBLOOM, David H.; KRAVCHUK, Robert a S. CLERKIN, Richard M, 2022. *Public administration: Understanding management, politics, and law in the public sector*. 9. vydání New York: Routledge. ISBN 978-10-3205-555-8.

SRITHONGRUNG, Arwiphawee; ERMASOVA, Natalia a YUSUF, Juita-Elena Wie, 2019. *Capital management and budgeting in the public sector*. Advances in Public Policy and Administration (AAPA) Book Series. Hershey, Pennsylvania (701 E. Chocolate Avenue,

Hershey, Pennsylvania, 17033, USA): IGI Global. Dostupné z:
<https://doi.org/9781522573302>.

INTERNETOVÉ ZDROJE

ČESKO, 1969. Zákon č. 2/1969 Sb. *Zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky*. Online. In: *Zákony pro lidi*. AION CS © 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>. [cit. 2024-01-27].

ČESKO, 1991. Zákon č. 582/1991 Sb. *Zákon České národní rady o organizaci a provádění sociálního zabezpečení*. Online In: *Zákony pro lidi*. AION CS © 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-582>. [cit. 2024-02-11].

ČESKO, 1993. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. *Ústava České republiky*. Online. In: *Zákony pro lidi*. AION CS © 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>. [cit. 2024-01-27].

ČESKO, 1995. Zákon č. 85/1995 Sb. *Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon č. 287/1993 Sb., o působnosti Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, a o opatřeních s tím souvisejících*. Online. In: *Zákony pro lidi*. AION CS © 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-85>. [cit. 2024-01-28].

ČESKO, 1996. Zákon č. 273/1996 Sb. *Zákon o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže*. Online In: *Zákony pro lidi*. AION CS © 2010-2024. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1996-273>. [cit. 2024-01-28].

ČESKO, 2000. Zákon č. 128/2000 Sb. *Zákon o obcích (obecní zřízení)*. Online. In: *Zákony pro lidi*. AION CS © 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>. [cit. 2024-02-20].

ČESKO, 2000. Zákon č. 129/2000 Sb. *Zákon o krajích (krajské zřízení)*. Online. In: *Zákony pro lidi*. AION CS © 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>. [cit. 2024-02-11].

ČESKO, 2000. Zákon č. 219/2000 Sb. *Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích*. Online. In: *Zákony pro lidi*. AION CS © 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-219>. [cit. 2024-01-28].

ČESKO, 2001. Zákon č. 115/2001 Sb. *Zákon o podpoře sportu*. Online. In: *Zákony pro lidi*. AION CS © 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-115>. [cit. 2024-01-28].

ČESKO, 2004. Zákon č. 561/2004 Sb. *Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)*. Online In: *Zákony pro lidi*. AION CS © 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>. [cit. 2024-02-11].

ČESKO, 2019. Zákon č. 110/2019 Sb. *Zákon o zpracování osobních údajů*. Online In: *Zákony pro lidi*. AION CS © 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-110>. [cit. 2024-01-28].

Členění obcí podle rozsahu výkonu státní správy, © 2002 - 2024. Online. .Informační web územního plánování. Dostupné z: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>. [cit. 2024-02-20].

Evropské fondy v ČR, © 2024, Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2024. Online. Dostupné z: <https://www.dotaceu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020>. [cit. 2024-02-27].

Finance a rozpočet, © 2024. Online. Příručka zastupitele. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/4-finance-a-rozpocet/>. [cit. 2024-04-13].

Charakteristika SO ORP Luhačovice, © 2024. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/charakteristika_so_orp_luhacovice. [cit. 2024-04-01].

Charakteristika SO ORP Otrokovice, © 2024. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/charakteristika_so_orp_otrokovice. [cit. 2024-04-01].

Charakteristika SO ORP Valašské Klobouky, © 2024. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/charakteristika_so_orp_valasske_klobouky. [cit. 2024-04-01].

Charakteristika SO ORP Vizovice. © 2024. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/charakteristika_so_orp_vizovice. [cit. 2024-04-01].

Městský úřad Vizovice, © 2024. Online. Město Vizovice. Dostupné z: <https://www.mestovizovice.cz/urad-1/povinne-zverejnovane-inf/subjekt-mestsky-urad-15.html>. [cit. 2024-04-01].

Návrhy NERV k vyššímu dlouhodobě udržitelnému ekonomickému růstu. © 2024. Online. Vláda ČR. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/ppov/nerv/aktuality/narodni-ekonomicka-rada-vlady-pripravila-navrhy-prorustovych-opatreni-211585/>. [cit. 2024-01-29].

Obce a Evropská unie, © 2024. Online. Příručka zastupitele. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/18-obce-a-evropska-unie/>. [cit. 2024-02-27].

Organizační řád městského úřadu, © 2024. Online. Město Valašské Klobouky. Dostupné z: <https://www.valasskeklobouky.cz/organizacni%20Rad%20mestskeho%20Duradu/d-450435/p1=36356>. [cit. 2024-01-28].

Organizační struktura MěÚ, © 2024. Online. Město Luhačovice. Dostupné z: <https://www.mesto.luhacovice.eu/1411-organizacni-struktura-meu>. [cit. 2024-01-28].

Příspěvek na výkon státní správy na rok 2023, 2022. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>. [cit. 2024-04-11].

PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PRO OBCE 2024 – LUHAČOVICE, © 2024. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.prispevekobce.cz/detail-2024/585459>. [cit. 2024-04-01].

PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PRO OBCE 2024 - OTROKOVICE Ministerstvo vnitra ČR, © 2024. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.prispevekobce.cz/detail-2024/585599>. [cit. 2024-04-01].

PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PRO OBCE 2024 - VALAŠSKÉ KLOBOUKY, © 2024. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.prispevekobce.cz/detail-2024/585891>. [cit. 2024-04-01].

PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PRO OBCE 2024 - VIZOVICE, © 2024. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.prispevekobce.cz/detail-2024/585939>. [cit. 2024-04-01].

Příspěvek na výkon státní správy, © 2024. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>. [cit. 2024-04-11].

Public administration characteristics and performance in EU28 :Hungary. © 2018, Online. European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ae181e42-9601-11e8-8bc1-01aa75ed71a1/language-en>. [cit. 2024-01-30].

Public administration characteristics and performance in EU28: Poland. © 2018, Online European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2767/331887>. [cit. 2024-01-30].

Rada ERÚ, © 2024. Online. Energetický regulační úřad. Dostupné z: <https://eru.gov.cz/rada-eru>. [cit. 2024-01-28].

Vnitřní předpisy, © 2024. Online. Město Otrokovice. Dostupné z: https://www.otrokovice.cz/vismo/zobraz_dok.asp?archiv=1&n=vnitri-predpisy&id_ktg=1195&tzv=1&sort=zmena_formalni&sc=ASC. [cit. 2024-01-28].

What Is Public Administration? Skills, Degrees And Careers, © 2024. Online. FORBES. Dostupné z: <https://www.forbes.com/advisor/education/law/what-is-public-administration/>. [cit. 2024-03-19].

Základní principy fungování obce a jejích orgánů, © 2024. Online. Příručka zastupitele. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/zakladni-principy-fungovani-obce-a-jejich-organu/>. [cit. 2024-01-29].

Zastupitel v kurzu, © 2024, Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.zastupitelvkurzu.cz/publikace/>. [cit. 2024-02-27].

Zastupitel v kurzu – Jak odpovědně zvýšit příjmy obce, © 2022. Online. Zastupitel v kurzu. Dostupné z: <https://www.zastupitelvkurzu.cz/publikace/>. [cit. 2024-02-27].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR Česká republika

ČSÚ Český statistický úřad

ERÚ Energetický regulační úřad

EU Evropská unie

FO Fyzická osoba

INTERREG Evropská územní spolupráce

MD Ministerstvo dopravy

MF Ministerstvo financí

MMR Ministerstvo pro místní rozvoj

MPO Ministerstvo průmyslu a obchodu

MPSV Ministerstvo práce a sociálních věcí

MV Ministerstvo vnitra

NUTS Nomenklatura územních statistických jednotek

OP Občanský průkaz

ORP Obec s rozšířenou působností

OSPOD Orgán sociálně-právní ochrany dětí

RUD Rozpočtové určení daní

ŘP Řidičský průkaz

SR Státní rozpočet

VS Veřejná správa

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 RUD k 1.1.2024	43
Obrázek 2 Výkonové financování	50
Obrázek 3 Složení příspěvku na státní správu	50
Obrázek 4 Harmonogram tvorby příspěvku na přenesenou působnost	51
Obrázek 5 Správní obvod obce s rozšířenou působností Vizovice.....	55
Obrázek 6 Organizační struktura Městského úřadu Vizovice	56
Obrázek 7 Příspěvek na státní správu - Vizovice	58
Obrázek 8 Nominální částky příspěvku na státní správu pro obec Vizovice	59
Obrázek 9 Vizovice - Příspěvek na státní správu v posledních 5 letech	60
Obrázek 10 Správní obvod obce s rozšířenou působností Luhačovice	64
Obrázek 11 Organizační struktura Městského úřadu Luhačovice	65
Obrázek 12 Příspěvek na státní správu – Luhačovice	66
Obrázek 13 Nominální částky příspěvku na státní správu Luhačovice	67
Obrázek 14 Luhačovice příspěvek na státní správu v posledních 5 letech.....	68
Obrázek 15 Správní obvod obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky.....	72
Obrázek 16 Organizační struktura Městského úřadu Valašské Klobouky	73
Obrázek 17 Příspěvek na státní správu - Valašské Klobouky	75
Obrázek 18 Nominální částky příspěvků na státní správu Valašské Klobouky	76
Obrázek 19 Valašské Klobouky - příspěvek na státní správu v posledních 5 letech.....	77
Obrázek 20 Správní obvod obce s rozšířenou působností Otrokovice	83
Obrázek 21 Organizační struktura Městského úřadu Otrokovice.....	84
Obrázek 22 Příspěvek na státní správu - Otrokovice.....	86
Obrázek 23 Nominální částky příspěvku na státní správu Otrokovice.....	87
Obrázek 24 Otrokovice - příspěvek na státní správu v posledních 5 letech	88
Obrázek 25 Příspěvek na státní správu v posledních 5 letech	93
Obrázek 26 Schéma hlavních opatření	96

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Finanční opatření – nominální zvýšení příspěvku	97
Tabulka 2 Finanční opatření – zvýšení příspěvku minimálně na pokrytí platů zaměstnanců	98
Tabulka 3 Finanční opatření – nový zdroj financování	98
Tabulka 4 Finanční opatření – rozšíření resortních dotací	99
Tabulka 5 Finanční opatření – paušální částka	99
Tabulka 6 Finanční opatření – automatická valorizace příspěvku	100
Tabulka 7 Finanční opatření – zvýšení správní poplatků	100
Tabulka 8 Parametrické opatření – stavební	101
Tabulka 9 Parametrické opatření – životní prostředí	102
Tabulka 10 Parametrické opatření – financování dle počtu zaměstnanců	103
Tabulka 11 Parametrické opatření – zjednodušení agend	103
Tabulka 12 Administrativní opatření – centralizace	104
Tabulka 13 Administrativní opatření – přesuny zaměstnanců	105
Tabulka 14 Administrativní opatření – digitalizace	105
Tabulka 15 Administrativní opatření – úprava dosavadního modelu VS	106
Tabulka 16 Další opatření – zlepšení komunikace a koordinace	107

